

**UNIVERZITA KARLOVA**

**Právnická fakulta**

**Valentýna Kočí Vebrová**

**Postavení insolvenčního správce  
v českém právním řádu**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.

Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 29. 11. 2024

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 230 309 znaků včetně mezer.

---

Valentýna Kočí Vebrová

V Praze dne 29. 11. 2024

## **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Ing. Tomáši Střelečkovi, LL.M., Ph.D. za odborné vedení této diplomové práce a za vstřícný přístup.

Rovněž bych ráda poděkovala svým nejbližším za veškerou jejich pomoc a podporu v průběhu celého mého studia. Za oporu při zpracování této práce děkuji zejména mému manželovi Davidovi Kočímu.

# Obsah

Úvod .....	1
1. Historie insolvenčního práva a postavení insolvenčního správce .....	3
1.1. Vývoj insolvenčního práva na našem území před rokem 1989 .....	3
1.2. Správce konkursní podstaty dle zákona o konkursu a vyrovnání .....	7
1.3. Přijetí insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích .....	8
2. Vymezení institutu insolvenčního správce .....	11
2.1. Výkon činnosti a výkon funkce insolvenčního správce .....	17
3. Insolvenční správce a výkon jeho činnosti .....	21
3.1. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce .....	21
3.1.1. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce fyzickou osobou .....	22
3.1.1.1. Sídlo a provozovna insolvenčního správce .....	28
3.1.2. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce veřejnou obchodní společností .....	31
3.2. Zvláštní povolení .....	36
3.3. Hostující insolvenční správce a zahraniční společnost .....	37
3.4. Pozastavení, zánik a zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce .....	38
3.4.1. Pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce .....	38
3.4.2. Zánik práva vykonávat činnost insolvenčního správce .....	39
3.4.3. Zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce .....	40
3.5. Dohled Ministerstva spravedlnosti nad insolvenčními správci .....	41
4. Vzdělávání insolvenčních správců a zkouška insolvenčního správce .....	45
4.1. Vzdělávání insolvenčních správců .....	45
4.2. Obecná zkouška insolvenčního správce .....	49
4.2.1. Uznání obecné zkoušky insolvenčního správce za zkoušku advokátní ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o advokacii .....	55
4.3. Zvláštní zkouška insolvenčního správce .....	61
5. Insolvenční správce a výkon jeho funkce v insolvenčním řízení .....	63
5.1. Typologie výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení .....	63
5.2. Seznam insolvenčních správců a způsob ustanovování insolvenčního správce do funkce .....	65
5.2.1. Seznam insolvenčních správců .....	65

5.2.2.	Určení insolvenčního správce .....	66
5.2.3.	Ustanovení insolvenčního správce do funkce .....	70
5.2.4.	Odvolání insolvenčního správce insolvenčním soudem .....	71
5.2.5.	Odvolání insolvenčního správce schůzí věřitelů .....	72
5.2.6.	Zproštění insolvenčního správce insolvenčním soudem .....	73
5.3.	Standardy výkonu funkce insolvenčního správce a odpovědnost za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem .....	74
5.3.1.	Standardy výkonu funkce insolvenčního správce .....	74
5.3.2.	Odpovědnost insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu .....	76
5.4.	Dohlédací činnost insolvenčního soudu nad výkonem funkce insolvenčního správce .....	79
5.5.	Odměna insolvenčního správce .....	81
Závěr .....		85
Seznam zkratk .....		89
Seznam použitých zdrojů .....		92
Seznam použitých právních předpisů .....		92
Seznam použité judikatury .....		94
Seznam použité literatury – monografie, komentáře, učebnice.....		98
Seznam použitých článků .....		99
Seznam ostatních použitých zdrojů .....		100
Abstrakt .....		103
Klíčová slova .....		103
Abstract .....		104
Key words .....		104
Seznam příloh .....		105
Příloha č. 1 .....		106
Příloha č. 2 .....		109

## Úvod

Insolvenční správce je klíčovým subjektem insolvenčního řízení, který reprezentuje veřejný zájem na zajištění jeho řádného průběhu. Vystupuje nezávisle na dlužníkovi i nezávisle na věřitelích, kteří uplatňují své právo vůči dlužníkovi, a nelze jej považovat za zástupce dlužníka ani za zástupce věřitelů.<sup>1</sup> Insolvenční správce v souladu se základními zásadami insolvenčního řízení svou činností usiluje o rychlé a co možná nejvyšší uspokojení věřitelů, které má být zásadně poměrné, přičemž společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob. Diplomová práce si klade za cíl uceleně pojednat o právním postavení i o procesní roli insolvenčního správce *de lege lata* za užití popisné metody, provést hlubší analýzu vybraných oblastí legislativy metodou analytickou a na představené poznatky plynule navázat úvahami *de lege ferenda*. Přínos práce tkví rovněž v detailním rozboru vybrané recentní i starší judikatury, jež slouží jako inspirace pro učiněné závěry. Místy je užitá také komparativní metoda, aby čtenáři bylo přiblíženo, jakým způsobem k vybraným oblastem zpracované problematiky přistupuje zahraniční zákonodárce.

První kapitola nabízí stručný historický exkurz a přibližuje, jak se profese insolvenčního správce vyvíjela. Zvláště se zaměřuje na popis a porovnání požadavků kladených na osoby vystupující v obdobném postavení, v jakém v současnosti vystupuje insolvenční správce v insolvenčním řízení, a následně rozebírá pravomoci, které takovým osobám svěřovala právní úprava.

Druhá kapitola diplomové práce na úvod stručně nastiňuje základní vlastnosti institutu insolvenčního správce s přihlédnutím k jeho významu pro insolvenční řízení a za užití analytické metody hledá odpověď na otázku, zda existuje obecně uznávaná teorie, která by jasně definovala jeho povahu. Učiněné poznatky se dále promítají do navazující podkapitoly, jejímž cílem je zkoumat, v čem lze spatřovat rozdíl mezi výkonem činnosti a výkonem funkce insolvenčního správce a jakým způsobem se toto rozdělení váže k nabídnutým teoriím postavení insolvenčního správce.

Třetí kapitola diplomové práce je věnována výkonu činnosti insolvenčního správce a uceleně popisuje právní postavení insolvenčního správce za pomoci judikatury insolvenčních soudů

---

<sup>1</sup> Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 1998, sp. zn. Cpjn 19/98.

i odborné literatury. Prostřednictvím analytické metody rozebírá současné nastavení vybraných podmínek pro získání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce a hledá odpověď na otázku, zda je skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně podmíněn jeho faktickou osobní přítomností ve stanovených úředních hodinách. Nakonec pojednává o současném nastavení systému dohledu nad výkonem činnosti insolvenčních správců a provádí výzkum vybraných námětů na reformu tohoto systému, jež vzešly z diskuze odborné právní veřejnosti.

Účelem čtvrté kapitoly je poukázat na význam soustavného vzdělávání insolvenčních správců pro řádný výkon jejich funkce, jakož i zhodnotit, zda platná právní úprava obsahuje mechanismy, jež by zajistily účinné vymáhání této zákonem předvídané povinnosti. Užívá komparativní metodu a zkoumá, jakým způsobem k této problematice přistupuje zákonodárce na Slovensku a ve Spolkové republice Německo, přičemž se za uvážení učiněných poznatků snaží nalézt vhodná řešení *de lege ferenda*. Dále je popsáno, jakým způsobem probíhá zkouška insolvenčního správce a zvláštní zkouška a co je jejich obsahem. Je provedena bližší analýza vybraných požadavků kladených na žadatele o vykonání zkoušky insolvenčního správce a na učiněná zjištění bezprostředně navazuje zamyšlení nad nastavením systému obrany proti výsledku této zkoušky i nad mechanismy jejího hodnocení. Závěrem je s odkazem na představené poznatky provedena úvaha o možnosti uznání obecné zkoušky insolvenčního správce za advokátní zkoušku dle § 6 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

Pátá kapitola se zaměřuje na výkon funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení. Je zkoumáno, zda a v jakém rozsahu se standardy výkonu funkce insolvenčního správce uplatní na výkon činnosti insolvenčního správce. Poté je položena otázka, zda je možné dovozovat odpovědnost státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce. Nakonec je provedena analýza právní úpravy odměňování insolvenčních správců se zaměřením na část odměny určené z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek.

# 1. Historie insolvenčního práva a postavení insolvenčního správce

## 1. 1. Vývoj insolvenčního práva na našem území před rokem 1989

Přestože lze dílčí kodifikační snahy pozorovat již v druhé polovině 16. století, za první právní předpis upravující konkursní právo je považováno teprve Obnovené zřízení zemské (dále jen „OZZ“). Za zákon bylo prohlášeno uvozovacím patentem Ferdinanda II. z roku 1627 a pro Moravu bylo vyhlášeno roku 1628.<sup>2</sup> Konkursní úpravě je věnována zvláštní část nazvaná: „*O placení dluhův, kteří větší jsau, nežli dlužník svého statku neb jmění má.*“<sup>3</sup> Základy procesního institutu insolvenčního správce dosud nebyly zcela položeny, avšak za zmínku stojí zřízení tzv. *komissařů a komissí*, jimž OZZ přiznává dílčí možnost dispozice s majetkem dlužníka pro případ, že by tento *ujel pro dluhy z království.*<sup>4</sup> OZZ bylo v roce 1640 vydáno podruhé současně s Novelami a Deklaratorii, které lze považovat za první souhrnnou kodifikaci konkursního řízení jakožto samostatného druhu civilního procesu. Jednalo se však o kodifikaci zemského práva, které platilo výlučně pro šlechtu.<sup>5</sup>

Významným legislativním dílem, které překonalo dualismus práv městských a práv zemských, byl josefínský konkursní řád z roku 1781 (dále jen „ŘK 1781“).<sup>6</sup> S jeho přijetím se do řízení o konkursu promítly prvky řízení sporného. Formální podmínkou pro jeho zahájení byla žaloba podaná věřitelem, přičemž přihlášku své pohledávky v řízení věřitel uplatňoval rovněž žalobou.<sup>7</sup> Jádrem tohoto procesu byl spor, který vedl žalobce (věřitel) s žalovaným o to, zda byla prokázána pravost a výše přihlášených pohledávek a zda byly naplněny podmínky pro prohlášení konkursu. Nově ŘK 1781 zavedl procesní institut zástupce konkursní podstaty, který v tomto řízení vystupoval v postavení žalovaného.

Dalším mezníkem ve vývoji právní úpravy byl zákon č. 1/1869 ř. z., řád konkursní (dále jen „ŘK 1869“), který platil pro území Předlitavska. ŘK 1869 upravuje procesní instituty soudního komisaře konkursního a správce masy konkursní. Konkursní soud ustanovil soudním komisařem konkursním „*některého ze svých radních nebo některého jiného úředníka*

---

<sup>2</sup> MALÝ, K., a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. vydání. Praha: Leges, 2010, 640 stran. ISBN: 978-80-87212-39-4. S. 153.

<sup>3</sup> Viz čl. L. XXII. – čl. L. XXVI. OZZ.

<sup>4</sup> Viz čl. L. XXV. OZZ.

<sup>5</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení*. In: *Právní fórum*. Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, ročník 6, č. 4. ISSN 1214-7966. S. 154 – 155.

<sup>6</sup> *Ibidem*, s. 155.

<sup>7</sup> ŠTAJGR, F. *Konkursní právo*. Praha: Všehrad, 1947, 575 stran. S. 19.



*k vykonávání sudství spůsobilého.*<sup>8</sup> Jeho úkolem bylo samostatně řídit konkursní jednání a dohlížet na činnost osob, kterým byla svěřena správa jmění.<sup>9</sup> K plnění svých úkolů disponoval rozhodovací pravomocí s výjimkou případů, ve kterých rozhodoval konkursní soud.<sup>10</sup> Zároveň byl oprávněn vyžadovat nezbytnou součinnost od úředních osob.<sup>11</sup> O své činnosti pravidelně zpravoval konkursní soud, který nad ním vykonával dohled a byl oprávněn rozhodnout o jeho odvolání z funkce.<sup>12</sup>

Konkursní soud kromě soudního komisaře konkursního povinně ustanovil také správce masy konkursní, případně několik správců masy konkursní, kteří jednali společně.<sup>13</sup> Jednalo se o soukromý subjekt, který nemusel mít zvláštní vzdělání.<sup>14</sup> Dle dikce zákona se však mělo jednat o „*muže dobře zachovalého, spolehlivého a v prácech zběhlého.*“<sup>15</sup> Dokonce mohl být vybrán i ze známých věřitelů, nesměl však být s dlužníkem spojen „*svazkem manželství, ani příbuzenstvím neb švakrovstvím až do čtvrtého stupně.*“<sup>16</sup> Jeho hlavním úkolem bylo spravovat majetkovou podstatu dlužníka a reprezentovat zájmy věřitelů.<sup>17</sup> V tomto smyslu zjišťoval majetek dlužníka, jeho dluhy a o tyto vedl případné spory v postavení žalobce nebo žalovaného.<sup>18</sup> Nadto mohl být pověřen výkonem rozhodnutí soudu s výjimkou právních jednání, ke kterým by potřeboval zvláštní zmocnění ze strany konkursního soudu nebo soudního komisaře konkursního.<sup>19</sup> Při své činnosti byl povinen vynaložit „*péči takovou jako bezelstný a pilný hospodář a klásti ze svého spravování správné počty.*“<sup>20</sup>

Kritika nedostatku ŘK 1869 vedla k přijetí nového právního předpisu, vyhlášeného císařským nařízením č. 337/1914 ř. z., jímž se zavádí řád konkursní, řád vyrovnávací a řád odpůrcí (dále jen „ŘK 1914“). Do právního řádu Československé republiky byl později přejet recepční

---

<sup>8</sup> Viz § 70 odst. 1 ŘK 1869.

<sup>9</sup> Viz § 70 odst. 2 ŘK 1869.

<sup>10</sup> Viz § 70 odst. 3 ŘK 1869.

<sup>11</sup> Viz § 70 odst. 4 ŘK 1869.

<sup>12</sup> Viz § 71 ŘK 1869.

<sup>13</sup> Viz § 73 odst. 1 a § 74 odst. 2 ŘK 1869.

<sup>14</sup> Správce masy konkursní nemusel sám být advokátem, byl však povinen užít advokátních služeb v případech, kdy to bylo potřebné. Viz § 77 odst. 1 ŘK 1869.

<sup>15</sup> Viz § 75 odst. 1 ŘK 1869.

<sup>16</sup> Viz § 75 odst. 2 ŘK 1869.

<sup>17</sup> Viz § 76 odst. 1 ŘK 1869.

<sup>18</sup> Viz § 76 odst. 2 ŘK 1869.

<sup>19</sup> Viz § 141 ŘK 1869.

<sup>20</sup> Viz § 76 odst. 3 ŘK 1869.

normou č. 11/1918 Sb.<sup>21</sup> Po vzoru předchozí úpravy ŘK 1914 počítal s dualistickým modelem, kdy byly procesní úkoly rozděleny mezi konkursního komisaře a správce podstaty. Nově upravil institut zvláštních správců jakožto specialistů pro určité obory,<sup>22</sup> kteří byli povoláváni ve složitějších případech vedle správce podstaty, aby byla zajištěna vyšší míra odbornosti při nakládání s majetkovou podstatou dlužníka. Zásadní změnou oproti ŘK 1869 je zvýšení požadavků kladených na osobu správce podstaty. Ke zpřísnění regulace nepochybně přispěl rozmach průmyslu a rozvoj složitých ekonomických vztahů i zvyšující se úroveň právní úpravy, které mohl laik jen stěží porozumět. ŘK 1914 nevyžadoval, aby správce podstaty byl kariéerní právník, mělo se však jednat o osobu obchodu znalou.<sup>23</sup> V praxi do této funkce konkursní soud v drtivé většině případů ustanovoval advokáta, výjimečně pak notáře nebo právního laika.<sup>24</sup>

Nově ŘK 1914 výslovně stanovil správci podstaty povinnost vystupovat nezávisle na zájmech jednotlivých účastníků,<sup>25</sup> tudíž v řízení nadále nereprezentoval zájmy věřitelů. Při výkonu funkce podléhal dohledu věřitelského výboru, přičemž byl podroben i dohledu, který vykonával konkursní soud.<sup>26</sup> Konkursní soud mohl v rámci výkonu dohlédací činnosti správci podstaty ukládat donucovací pokuty směřující k řádnému plnění jeho povinností v řízení. V naléhavých případech konkursnímu soudu náležela možnost na náklady a nebezpečí správce podstaty určit zvláštního správce k vyřízení nutných úkonů, případně mohl konkursní soud správce podstaty odvolat.<sup>27</sup> Nadto správce podstaty odpovídal za újmu, kterou by způsobil některému z účastníků řízení porušením povinností v souvislosti s výkonem svého úřadu.<sup>28</sup> Tato skutečnost byla zvláště důležitá, neboť správce podstaty měl oprávnění k veškeré dispozici s majetkem dlužníka vyjma případů, kdy tak výslovně vyloučil zákon nebo kdy tak rozhodl konkursní komisař.<sup>29</sup>

---

<sup>21</sup> Společně s rakouským konkursním řádem z roku 1914 byl recepční normou č. 11/1918 Sb. do československého právního řádu přejet i uherský konkursní řád vydaný zák. čl. XVII/1881, čímž došlo ke vzniku dualismu právní úpravy. In: SCHELLEOVÁ, I. *Konkurs a vyrovnání*. Praha: Obchodní právo, Eurounion, 1998, část 2, 222 stran. ISBN: 8085858916. S. 21.

<sup>22</sup> Například pro správu nemovitého nebo důlního majetku. Viz § 86 odst. 1 ŘK 1914.

<sup>23</sup> Viz § 80 odst. 2 ŘK 1914.

<sup>24</sup> Advokát v letech 1918-1926 vystupoval průměrně v 86,7% všech vyhlášených konkursů, zatímco notář jen v 5,2% a jiná osoba znalá obchodu v 8,1%. In: MOLNÁR, P. *Vývoj úpadkového práva v Českých zemích v letech 1627 až 1991*. [online]. [cit. 2024-15-03]. Diplomová práce, vedoucí: HORÁK, O. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta, 2013. S. 32-33. Dostupné z: <https://theses.cz/id/gqtk8c/>

<sup>25</sup> Viz § 81 odst. 2 ŘK 1914.

<sup>26</sup> Viz § 89 ŘK 1914.

<sup>27</sup> Viz § 84 odst. 3 ŘK 1914.

<sup>28</sup> Viz § 81 odst. 3 ŘK 1914.

<sup>29</sup> Viz § 83 odst. 1 ŘK 1914.

Správce podstaty tedy vykonával plnou správu majetku dlužníka podobně jako insolvenční správce.<sup>30</sup>

Posléze byl ŘK 1914 nahrazen zákonem č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí (dále jen „ŘK 1931“). Ve srovnání s původní regulací s sebou ŘK 1931 nepřinesl žádných zásadních změn. Jeho význam tkvěl toliko v unifikaci konkursního práva pro celé území republiky, čímž došlo k odstranění právního dualismu.<sup>31</sup> Právní konstrukce subjektů konkursního řízení zůstala nadále totožná jako v případě ŘK 1914 a procesní úkoly v řízení tedy byly nadále rozděleny mezi konkursního komisaře a správce podstaty. Rozdíl mezi oběma konkursními řády spočívá pouze v tom, že ŘK 1931 je stylisticky dokonalejší.<sup>32</sup>

Éra komunistické totality je považována za období právního úpadku a odvětví konkursního práva nebylo výjimkou. Byť socialistické právo obecně normovalo úpadek dlužníka a způsob jeho řešení, jednalo se o úpravu nedostačující a v podstatě nepoužitelnou, neboť k úpadku socialistického člověka ani národního podniku fakticky nemohlo dojít.<sup>33</sup> Konkurs byl zákonem č. 142/1950 Sb., občanský soudní řád, nahrazen institutem exekuční likvidace, která měla být jedním z exekučních prostředků.<sup>34</sup> Určitá právní jednání vztahující se k majetkové podstatě, která dnes vykonává insolvenční správce, v rámci exekuční likvidace vykonával odborně způsobilý správce podstaty.<sup>35</sup> Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“), institut exekuční likvidace nepřevzal, neboť se předmětná ustanovení v praxi příliš nepoužívala. OSŘ nově upravoval tzv. likvidaci majetku, neznal však žádný procesní subjekt, který by bylo možné připodobnit k dnešnímu institutu insolvenčního správce.<sup>36</sup> Důvodem novelizace bylo toliko zakotvení analogického názvu pojmu konkurs tak, aby byla zachována vzájemnost v případě účasti československých subjektů v řízeních s cizím prvkem.<sup>37</sup>

---

<sup>30</sup> V usnesení ze dne 29. 6. 2023, sen. zn. 29 ICdo 95/2022 Nejvyšší soud ČR dovodil, že na správu majetku dlužníka insolvenčním správcem lze subsidiárně aplikovat § 1409 an. OZ o plné správě cizího majetku, pokud to nevyklučuje specifická povaha insolvenčního řízení.

<sup>31</sup> SCHELLEOVÁ, I. *Konkurs a vyrovnání. Op. cit.*, s. 21.

<sup>32</sup> ŠTAJGR, F. *Konkursní právo. Op. cit.*, s. 24.

<sup>33</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2018, 400 stran. ISBN: 978-80-7502-602-6. S. 198 - 199.

<sup>34</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení. Op. cit.*, s. 157.

<sup>35</sup> Viz § 581 an. zákona č. 142/1950 Sb., občanský soudní řád.

<sup>36</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení. Op. cit.*, s. 157.

<sup>37</sup> *Ibidem*.

## 1.2. Správce konkursní podstaty dle zákona o konkursu a vyrovnání

Po pádu komunistického režimu vyvstala v oblasti legislativy řada zásadních otázek spojených s opětovným nastolením vlády práva a tržní ekonomiky. Zákonodárce byl postaven před nelehký úkol, kdy mělo dojít k nahrazení právního vakua vzniklého za takřka čtyřicet let diskontinuity úpravou odpovídající potřebám soudobé společnosti. Tento úděl byl v oblasti konkursního práva zvláště složitý. Původní socialistická úprava nedala vzniknout odpovídající aplikační praxi a neexistovala tak ani předmětná judikatura. Zároveň panovala obava z tzv. druhotné insolvence státních podniků vzájemně propojených komplexními dodavatelsko-odběratelskými vztahy, které přetrvávaly jako pozůstatek plánovaného hospodářství.<sup>38</sup> V případě úpadku jednoho z takových podniků by následoval úpadek ostatních na něho navázaných podniků, čímž by došlo k ohrožení ekonomické stability a probíhajícího procesu privatizace.<sup>39</sup>

Nakonec byl přijat zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“). Tento zákon zavedl institut správce konkursní podstaty, který byl vnímán jako zvláštní samostatný procesní subjekt, jenž v řízení postupoval nezávisle na zájmech věřitelů i úpadce.<sup>40</sup> Jednalo se o osobu odborně způsobilou a ve věci nepodjatou, která byla povinna při výkonu funkce postupovat s odbornou péčí.<sup>41</sup> V souladu s § 7 ZKV správce konkursní podstaty nebyl účastníkem řízení, tím dle předmětného ustanovení mohli být pouze konkursní věřitelé a dlužník. Jednalo se o nezávislý procesní subjekt, který nebyl zaměstnancem soudu ani zástupcem účastníků řízení.<sup>42</sup> Rovněž nevykonával úkony soudu v postavení soudního komisaře podobně jako notář. Správce konkursní podstaty byl podřízen dohlédací pravomoci konkursního soudu, který mu byl oprávněn ukládat pokyny<sup>43</sup> i pořádkové pokuty pro neplnění

---

<sup>38</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení. Op. cit.*, s. 157.

<sup>39</sup> SCHELLEOVÁ, I. *Konkurs a vyrovnání. Op. cit.*, s. 22.

<sup>40</sup> *Ibidem*, s. 156.

<sup>41</sup> Viz § 8 odst. 2 ZKV.

<sup>42</sup> V incidenčních sporech správce konkursní podstaty byl účastníkem řízení a musel být v záhlaví soudního rozhodnutí za účastníka řízení výslovně označen. In: ZELENKA, J. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy souvisící: komentář: podle stavu k 1. 2. 2002. 2.,* podstatně přepracované a dopl. vyd. *Zákony s poznámkami.* (Linde). Praha: Linde, 2002, 1169 stran. ISBN: 80-7201-323-8. S. 157.

<sup>43</sup> Viz § 12 odst. 1 ZKV.

povinností v řízení,<sup>44</sup> případně jej mohl zprostit funkce.<sup>45</sup> Správce konkursní podstaty zároveň odpovídal za škodu vzniklou porušením povinností v souvislosti s výkonem jeho funkce a pro takový případ měl povinnost uzavřít pojištění.<sup>46</sup>

Úprava konkursu v ZKV nebyla považována za dostatečnou. V důsledku své stručnosti byla obtížně aplikovatelná a byla hojně novelizována.<sup>47</sup> Pro účely práce je nepochybně nejvýznamnější novela provedená zákonem č. 105/2000 Sb., která poprvé zavedla možnost, aby funkci správce konkursní podstaty vykonávala veřejná obchodní společnost, která bude činnost vykonávat prostřednictvím svých společníků, o nichž prokáže, že splňují podmínky pro zapsání do seznamu správců konkursní podstaty.<sup>48</sup> Od této změny si zákonodárce sliboval zvýšení odborné úrovně při výkonu funkce, neboť se předpokládalo, že taková společnost bude mít odpovídající odborné a personální zázemí.<sup>49</sup>

### 1.3. Přijetí insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích

Postupem času vyvstala nutnost nahradit ZKV novou právní úpravou, která by reflektovala moderní vývojové trendy i potřeby ekonomického prostředí. Podobně tomu bylo i v jiných postkomunistických zemích, které v první fázi přechodu na tržní hospodářství přijaly kodexy, které měly bezprostředně reagovat na aktuální ekonomické a sociální problémy a poskytnout právní rámec stěžejním právním vztahům.<sup>50</sup> V další etapě pak na tomto základě byly přijaty

---

<sup>44</sup> Typickým příkladem může být uložení pořádkové pokuty správci konkursní podstaty pro neúčast na přezkumném jednání. Osobní účast u přezkumného jednání byla nezbytná, neboť správce konkursní podstaty byl oprávněn uznávat či popírat přihlášky pohledávek věřitelů v souladu s §23 a §24 ZKV. Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 3. 1999, sp. zn. 4 Ko 558/98.

<sup>45</sup> Viz § 8 odst. 6 ZKV.

<sup>46</sup> Viz § 8 odst. 2 ZKV.

<sup>47</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení. Op. cit., s. 157.*

<sup>48</sup> Viz § 8 odst. 1 ZKV.

<sup>49</sup> ZELENKA, J. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související: komentář. Op. cit., s. 160.*

<sup>50</sup> V Maďarsku byl v roce 1991 přijat zákon o konkursním řízení, likvidačním řízení a konečném vyrovnání, který nabyl účinnosti 1. ledna 1992. Nahradil původní socialistickou úpravu z roku 1986, která pro účely tržního hospodářství nebyla použitelná, neboť stavěla na předpokladu existence právnických osob vlastněných státem. Zákon přinesl tři možné způsoby řešení úpadku: likvidaci (*felszámolási eljárás*), reorganizaci (*csodeljárás*) a konečné vyrovnání (*végelszámolásról*). V případě řešení úpadku likvidací došlo k přechodu působnosti statutárního orgánu na soudem ustanoveného likvidátora, jehož úkolem bylo usilovat o maximální uspokojení věřitelů. Likvidátor byl chápán jako nezávislý subjekt řízení, podřízený dohlédací pravomoci soudu. Hodí se zmínit, že likvidace, jak ji chápal zmíněný zákon, mohla spočívat v ukončení ekonomické aktivity dlužníka a prodeji majetku náležejícího do majetkové podstaty s následným rozdělením výtěžku, nebo v zachování jeho ekonomické aktivity za užití sanačních opatření v rámci restrukturalizace. In: BONIN, J., SCHAFFER, M. *Revisiting Hungary's Bankruptcy Episode*. [online]. [cit. 2024-03-20]. 1999. S. 6 - 8. Dostupné z: [https://www.researchgate.net/publication/23724216\\_Revisiting\\_Hungary's\\_Bankruptcy\\_Episode](https://www.researchgate.net/publication/23724216_Revisiting_Hungary's_Bankruptcy_Episode)

komplexnější kodifikace, které si kladly za cíl poskytnout trvalejší úpravu.<sup>51</sup> ZKV tak byl nahrazen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, dále jen „InsZ“).

Dle důvodové zprávy k InsZ byly hlavní nedostatky ZKV spatřovány především v naprosté převaze likvidační formy řešení úpadku nad formou sanační,<sup>52</sup> v omezené možnosti uplatňovat vliv na průběh řízení ze strany věřitelů nebo v absenci úpravy řešení spotřebitelských a hromadných úpadků.<sup>53</sup> Důvodová zpráva dále poukazuje na nepřiměřenou délku řízení i na přílišnou stručnost procesní úpravy, jež působila výkladové problémy. Konečně lze zmínit i nedostatečnou právní úpravu postavení správce konkursní podstaty, které byl věnován pouze § 8 ZKV, provedený vyhláškou č. 476/1991 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání.

Insolvenční zákon nově zavádí jednotné insolvenční řízení, které nahrazuje řízení konkursní a řízení vyrovnávací. V české právní úpravě se prosazuje sanační princip a nově je možné úpadek vybraných dlužníků řešit reorganizací nebo oddlužením. Nadto zákonodárce připouští, aby insolvenční soud k návrhu dlužníka před zahájením insolvenčního řízení vyhlásil moratorium k překonání nepříznivé situace a novinkou je i úprava nepatrného konkursu.<sup>54</sup>

Přechodné ustanovení<sup>55</sup> obsažené v § 432 odst. 1 InsZ stanovuje, že se pro konkursní a vyrovnávací řízení zahájená do 31. 12. 2007 použijí dosavadní právní předpisy. Tím měl zákonodárce na mysli ZKV včetně prováděcích vyhlášek a OSŘ ve znění účinném do 31. 12. 2007.<sup>56</sup> V judikatuře bylo dovozeno, že se dosavadní právní úprava použije taktéž na dovolací řízení<sup>57</sup> i na řízení, jejichž předmětem jsou incidenční spory vyvolané konkursem prohlášeným podle ZKV bez zřetele k tomu, že řízení bylo zahájeno žalobou podanou po 1. 1. 2008.<sup>58</sup> Nejvyšší soud ČR dále judikoval, že se podle dřívější právní úpravy rozhodne

---

<sup>51</sup> ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení. Op. cit.*, s. 160.

<sup>52</sup> Jisté sanační prvky lze v ZKV spatřovat v institutu vyrovnání. Zákonné podmínky pro povolení vyrovnání byly však konstruovány velmi přísně a v praxi je tak nebylo možné naplnit. In: WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. Op. cit.*, s. 199.

<sup>53</sup> Jedná se zejména o úpadky bank a jiných finančních institucí.

<sup>54</sup> Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, č. 182/2006. S. 145 - 146.

<sup>55</sup> V současné době stále běží nízký počet konkursních řízení.

<sup>56</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H., a kol. *Insolvenční zákon. 1. vydání (4. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023. K § 432, marg. č. 8.

<sup>57</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 9. 2008, sen. zn. 29 Cdo 3409/2008.

<sup>58</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sen. zn. 29 Cdo 3375/2010.

také o soudním poplatku.<sup>59</sup> Vzhledem k podobnosti některých ustanovení obou předpisů je dodnes v praxi použitelná i vybraná judikatura konkursních soudů k ZKV.<sup>60</sup>

V rámci legislativní reformy insolvenčního práva byl dále přijat zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích (dále jen „ZoIS“). Jedná se o právní předpis, který upravuje zejména podmínky získání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, způsob výkonu činnosti insolvenčního správce a dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti České republiky (dále jen „Ministerstvo spravedlnosti“). V souvislosti s postupným nárůstem počtu insolvenčních řízení, ve kterých bylo třeba se náležitě orientovat v komplexních ekonomických vztazích nebo vést složité právní spory, došlo ke zpřísnění požadavků na odbornou úroveň insolvenčních správců i na jejich vzdělávání. Zákon zároveň nově zavádí přímé sankce pro insolvenční správce, kteří by v řízení nepostupovali s odbornou péčí nebo by při své činnosti jednali v rozporu se zákonem. Insolvenční správci mají povinnost být pojištěni a nově mají také povinnost disponovat odpovídajícím materiálním a personálním vybavením.

Zákon o insolvenčních správcích zavedl přechodné období, ve kterém bylo osobám zapsaným v seznamu správců konkursní podstaty umožněno vykonávat činnost insolvenčního správce, přičemž toto období skončilo dnem 31. 12. 2009.<sup>61</sup> Pokud osoba dříve zapsaná v seznamu správců konkursní podstaty chtěla nadále vykonávat povolání insolvenčního správce, musela podat návrh na vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce v souladu s § 4 ZoIS a následně mimo jiné úspěšně složit odbornou zkoušku. Tím mělo dojít k ověření úrovně znalostí osob, které dříve působily jako konkursní správci, a ke snížení celkového počtu insolvenčních správců o ty, kteří ve zkoušce neuspěli.

---

<sup>59</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 11. 2011, sen. zn. 29 Cdo 3553/2011.

<sup>60</sup> Příkladem lze uvést usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 5. 2020, sen. zn. 29 NSČR 94/2018, ve kterém se dovolací soud zabýval případem, kdy insolvenční správce opakovaně zadal za úplatu inzerci majetku náležejícího do majetkové podstaty třetím osobám. Insolvenční správce tak činil na účet majetkové podstaty, přičemž si nevyžádal souhlas věřitelského výboru, jehož působnost v řízení vykonával insolvenční soud. Dovolací soud shledal, že se jedná o náklady na činnost, ke které je insolvenční správce povinen podle zákona a jako takové jsou tyto zahrnuty v jeho odměně v souladu s § 39 odst. 2 InsZ. Je tedy nepřipustné, aby byly vynakládány z majetkové podstaty na úkor věřitelů. Nejvyšší soud ČR v této věci odkázal na své usnesení ze dne 7. 1. 2010, sen. zn. 29 Cdo 66/2007, které vykládá § 8 odst. 3 poslední věty ZKV, přičemž § 39 odst. 2 InsZ označil za jeho období.

<sup>61</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích: komentář*. 2. vydání. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2023, 232 stran. ISBN: 978-80-7676-332-6. S. 201.

## 2. Vymezení institutu insolvenčního správce

Zákon o insolvenčních správcích stanoví, že insolvenční správce je fyzická osoba, veřejná obchodní společnost nebo zahraniční společnost, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.<sup>62</sup> Tento institut je dále charakterizován jednotlivými oprávněními, která mu přiznává účinná právní úprava dotvářená judikaturou. Při jeho bližším zkoumání nevyhnutelně vyvstává otázka, zda v současnosti existuje obecně uznávaná **teorie**, která by definovala jeho charakter. Je třeba zhodnotit, zda při výkonu této profese převažují spíše soukromoprávní či veřejnoprávní prvky, přičemž je nutné se tázat, zda lze insolvenčního správce označit za podnikatele. V úvodní kapitole bude představen institut insolvenčního správce s přihlédnutím k jeho významu pro insolvenční řízení a na zmíněný výklad plynule naváže úvahy o možné teorii jeho pojetí. Institut insolvenčního správce je neoddělitelným spojením výkonu funkce insolvenčního správce a výkonu činnosti insolvenčního správce, cílem následujícího textu není tyto dva pojmy jednoznačně terminologicky oddělit, nýbrž vymežit zmíněný subjekt jako celek.<sup>63</sup>

Insolvenční správce zastává v insolvenčním řízení zásadní úlohu, což vyjadřuje mimo jiné i skutečnost, že od okamžiku vydání rozhodnutí o úpadku není přípustné, aby toto řízení bylo nadále vedeno bez něj.<sup>64</sup> V souladu s dikcí § 9 InsZ, který vymezuje okruh procesních subjektů řízení,<sup>65</sup> lze insolvenčního správce označit za **zvláštní procesní subjekt**, který v insolvenčním řízení vystupuje nezávisle<sup>66</sup> na dlužníkovi i nezávisle na věřitelích, kteří uplatňují své právo vůči dlužníkovi, a nelze jej považovat za zástupce dlužníka ani za zástupce věřitelů.<sup>67</sup> V souladu se základními zásadami insolvenčního řízení svou činností v řízení usiluje o rychlé a co možná

---

<sup>62</sup> Viz § 2 ZoIS.

<sup>63</sup> Vymezení výkonu činnosti a výkonu funkce insolvenčního správce jakož i vzájemnému odlišení obou termínů se věnuje následující podkapitola 2.1.

<sup>64</sup> Pokud insolvenční soud rozhodne o úpadku dlužníka, musí toto rozhodnutí obsahovat samostatný výrok, jímž insolvenční soud ustanovuje insolvenčního správce. Viz § 136 odst. 2 písm. b) InsZ.

<sup>65</sup> Úprava procesních subjektů řízení v § 9 InsZ je ve vztahu speciality k OSŘ. Jedná se o taxativní výčet, avšak s odkazem na § 368 a § 380 InsZ lze podle obecné civilněprocesní teorie označit za subjekt řízení i Českou národní banku v případech, kdy tato jako orgán dozoru a dohledu podává insolvenční návrh. In: MARŠÍKOVÁ, J., a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. [cit. 2024-09-28]. ISSN 2336-517X. K § 9. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/199/1/2?vtextu=mar%C5%A1%C3%ADkov%C3%A1#c 5240>

<sup>66</sup> Nezávislost a nestrannost insolvenčního správce je nezbytným předpokladem pro to, aby této osobě stát vůbec mohl svěřit správu cizího majetku. In: RICHTER, T. *K podjatosti insolvenčního správce*. Praha: Právní rozhledy, 2016. Č. 15 – 16. ISSN: 1210-6410. S. 524.

<sup>67</sup> Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 1998, sp. zn. Cpjn 19/98.



nejvyšší uspokojení věřitelů, které má být zásadně poměrné. Insolvenčnímu správci za jeho činnost náleží odměna a náhrada hotových výdajů dle § 38 InsZ.<sup>68</sup>

Insolvenční zákon zároveň obsahuje autonomní výčet účastníků řízení, kterými jsou dle § 14 pouze dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své právo vůči dlužníkovi, nikoliv však insolvenční správce.<sup>69</sup> Insolvenční správce může být účastníkem insolvenčního řízení pouze za podmínek definovaných § 15 InsZ, tj. po dobu, po kterou insolvenční soud jedná a rozhoduje o jeho právu, např. o jeho odměně nebo o náhradě hotových výdajů.<sup>70</sup> Oproti tomu v případě incidenčních sporů, které vyvstanou z insolvenčního řízení, je insolvenční správce v postavení účastníka řízení a musí být za účastníka řízení výslovně označen v záhlaví rozhodnutí.<sup>71</sup> Účastenství insolvenčního správce v incidenčních sporech je založeno konkrétními ustanoveními InsZ upravujícími jednotlivé druhy incidenčních sporů.<sup>72</sup> Tím je dána věcná legitimace<sup>73</sup> insolvenčního správce, která je předpokladem úspěšnosti žaloby a jako taková je zjištěna na konci řízení.<sup>74</sup>

Insolvenčního správce do funkce ustanovuje insolvenční soud<sup>75</sup> nejpozději v rozhodnutí, kterým se zjišťuje úpadek dlužníka. Z výkonu své funkce je insolvenční správce odpovědný

---

<sup>68</sup> Určení výše odměny insolvenčního správce je dále upraveno na podzákoně úrovni vyhláškou č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška o odměně“).

<sup>69</sup> Úprava účastenství obsažená v § 14 InsZ je ve vztahu speciality k obecné definici účastenství v civilním procesu dle § 90 OSŘ.

<sup>70</sup> Totéž platí i pro jiné osoby uplatňující své právo v insolvenčním řízení, nejde-li o přihlášené věřitele. Viz § 15 InsZ.

<sup>71</sup> Insolvenční zákon přichází s vlastní definicí pojmu incidenční spor, kdy se dle § 2 písm. d) InsZ jedná o spory vyvolané insolvenčním řízením, o kterých tak stanoví tento zákon, projednávané v rámci insolvenčního řízení. Jednotlivé druhy incidenčních sporů jsou obecně vymezeny v § 159 odst. 1 InsZ, přičemž v následujících ustanoveních insolvenčního zákona jsou jako incidenční spory označeny i některé další spory (viz § 178, § 179, § 186, § 233 InsZ).

<sup>72</sup> Viz např. § 225 odst. 2 InsZ nebo § 198 odst. 1 věta druhá InsZ.

<sup>73</sup> Aby byla podaná žaloba úspěšná, musí být založena pasivní věcná legitimace žalovaného i aktivní věcná legitimace žalobce. V případě nedostatku věcné legitimace pak dojde k zamítnutí žaloby. In: WINTEROVÁ, A. a MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací.* 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, 648 stran. ISBN: 978-80-7502-298-1. S. 138.

<sup>74</sup> Pokud by dlužník, na jehož majetek je vedeno insolvenční řízení, učinil právní jednání, které lze považovat za neúčinné právní jednání ve smyslu § 235 an. InsZ, přihlášený věřitel není osobou oprávněnou k podání odpůřčí žaloby. Za trvání insolvenčního řízení na majetek tohoto dlužníka náleží aktivní věcná legitimace k podání odpůřčí žaloby, kterou se za podmínek stanovených insolvenčním zákonem odporuje právním jednáním dlužníka, výlučně insolvenčnímu správci. In: Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. 29 ICdo 3/2013. Přihlášený věřitel však má možnost vstoupit do řízení jako vedlejší účastník na straně žalobce (insolvenčního správce), neboť má na výsledku řízení právní zájem ve smyslu § 93 OSŘ. In: Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 12. 2016, sen. zn. 29 ICdo 96/2015.

<sup>75</sup> Viz § 25 odst. 1 InsZ

insolvenčnímu soudu, který je oprávněn jej zprostit jejího výkonu v případě, kdy neplní řádně své povinnosti nebo nepostupuje při výkonu funkce s odbornou péčí<sup>76</sup> anebo pokud závažně poruší důležitou povinnost, kterou mu uloží zákon nebo insolvenční soud.<sup>77</sup> Z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud insolvenčního správce odvolat z funkce.<sup>78</sup> Insolvenční správci nejsou sdruženi v žádné profesní organizaci, jako je tomu například u advokátů a notářů, a dohled nad výkonem jejich činnosti vykonává Ministerstvo spravedlnosti, které současně vede seznam insolvenčních správců a organizuje zkoušky insolvenčních správců.

Povahou institutu insolvenčního správce se opakovaně ve své judikatuře zabýval Ústavní soud ČR. V nálezu Pl. ÚS 36/01<sup>79</sup> se Ústavní soud ČR přihlásil k názoru právní doktríny, která správce konkursní podstaty (dnes insolvenčního správce) definovala jako zvláštní veřejnoprávní orgán *sui generis*, jehož úkolem je zajištění řádného průběhu konkursu. Ústavní soud ČR svůj příklon k této teorii podpořil rozbořem hledisek vymezujících pojem veřejného orgánu, kterými jsou: veřejný účel, způsob ustanovení a pravomoc. Veřejný účel institutu správce konkursní podstaty Ústavní soud ČR spatřoval v akceptaci omezeného veřejného zásahu do řešení majetkových vztahů, které se dostaly do krizové situace,<sup>80</sup> a zároveň zdůraznil, že způsob jeho ustanovení vychází z rozhodnutí soudu, tedy státního orgánu. Ústavní soud ČR dále dovedl, že oprávnění správce konkursní podstaty zakotvená v ZKV vykazují heteronomní povahu a představují výkon pravomoci.<sup>81</sup> Rovněž zdůraznil, že výkon funkce správce konkursní podstaty se nerealizuje v rámci pracovního poměru a negativně se vymezil i k jeho možnému pojetí jako podnikatele nebo subjektu provozujícího jinou hospodářskou činnost. V souladu s těmito úvahami pak uzavřel, že zmíněnou činnost nelze podřadit pod čl. 26 Listiny základních práv a svobod vyhlášené pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „LZPS“), neboť by to bylo v rozporu s účelem a smyslem předmětného ustanovení.

---

<sup>76</sup> Viz § 36 odst. 1 InsZ.

<sup>77</sup> Viz § 32 InsZ.

<sup>78</sup> Viz § 31 InsZ.

<sup>79</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 3. 4. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 36/01.

<sup>80</sup> ZEŽULKA, O. *Postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení a dohlédací činnost soudu*. [online]. [cit. 2024-15-03]. Dizertační práce, vedoucí: WINTEROVÁ, A. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra občanského práva, 2020. S. 32. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/121513>

<sup>81</sup> Oproti tomu soukromoprávní právní jednání má povahu autonomní.

Označení insolvenčního správce za veřejného činitele *sui generis* však neplatí kategoricky. Ústavní soud ČR v nálezu Pl. ÚS 3089/11<sup>82</sup> vyjádřil názor, že pro určení, zda insolvenční správce jedná v postavení orgánu veřejné moci, je nutné zabývat se pravomocí, kterou vykonává. Ústavní soud ČR zde navázal na svůj předchozí náleží Pl. ÚS 14/10,<sup>83</sup> ve kterém dospěl k závěru, že stanovisko insolvenčního správce k pohledávce věřitele na přezkumném jednání zanesené v seznamu přihlášených pohledávek, který je přílohou protokolu z přezkumného jednání, lze považovat za rozhodnutí insolvenčního správce. Jedná se tak o případ, kdy autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech věřitelů, kteří se vůči němu nenacházejí v rovnoprávném postavení, přičemž obsah rozhodnutí nezávisí na jejich vůli. Ve vztahu k takové činnosti označil insolvenčního správce za veřejnoprávní orgán.<sup>84</sup>

Přestože se Ústavní soud ČR ve své předešlé rozhodovací činnosti negativně vyjádřil k možnému pojetí insolvenčního správce jako podnikatele nebo jako subjektu provozujícího jinou hospodářskou činnost, v nálezu Pl. ÚS 17/15 tuto myšlenku částečně opustil.<sup>85</sup> V daném případě v roli negativního zákonodárce rozhodl o zrušení části vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 355/2013 Sb., ve znění vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 101/2015 Sb., která insolvenčním správcům uložila nad rámec zákona povinnost nepřetržité fyzické přítomnosti v provozovně insolvenčního správce.<sup>86</sup> Nález konstatoval, že v souladu s InsZ a souvisejícími předpisy je výhradně na insolvenčních správcích, aby sami zvážili své schopnosti a ekonomické možnosti při určování počtu provozoven a dodal, že přijetím vyhlášky došlo k zásahu do práva na podnikání ve smyslu čl. 26 odst. 1 LZPS.

Pojetí insolvenčního správce jako podnikatele však nelze přisvědčit bez výhrad.<sup>87</sup> V souladu s materiálním vymezením podnikatele dle § 420 odst. 1 OZ je ten, kdo samostatně vykonává

---

<sup>82</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 3. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 3089/11.

<sup>83</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10.

<sup>84</sup> Dle usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/93 se veřejnou mocí rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, ať již přímo, nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, není v rovnoprávném postavení s tímto orgánem a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí na vůli subjektu.

<sup>85</sup> Rozdílný přístup Ústavního soudu ČR je patrně odůvodněn skutečností, že se v daném případě nezabýval postavením insolvenčního správce jako procesního subjektu v rámci probíhajícího insolvenčního řízení, nýbrž akcentuje míru autonomie insolvenčního správce, která mu v souladu s účinnou právní úpravou náleží při řešení organizačních záležitostí souvisejících s výkonem jeho činnosti.

<sup>86</sup> Cílem zmíněné úpravy patrně bylo přispět ke snížení počtu provozoven insolvenčních správců.

<sup>87</sup> Není vyloučeno, že insolvenční správce může být považován za podnikatele ve vztahu k výkonu činnosti insolvenčního správce. Tato kapitola však hledá odpověď na otázku, zda existuje jediná teorie, která by se vztahovala k institutu insolvenčního správce jako k celku.

na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele, přičemž tyto znaky musí být naplněny kumulativně. Při výkonu funkce insolvenčního správce logicky nemůže dojít k naplnění znaku podnikání na vlastní účet. Insolvenční správce v rámci probíhajícího insolvenčního řízení vystupuje jménem dlužníka a činí za něj veškerá právní jednání, která nezavazují jeho osobně, nýbrž dlužníka. V insolvenčním řízení pak nevystupuje ve svém vlastním zájmu, ale zastupuje veřejný zájem na řádném provedení insolvenčního řízení, kterým je dosáhnout zásadně poměrného uspokojení věřitelů z majetku tvořícího majetkovou podstatu.<sup>88</sup> Zároveň je otázkou, do jaké míry insolvenční správce jedná samostatně, tedy do jaké míry sám rozhoduje o tom, jaké výrobky bude vyrábět, jaké služby bude poskytovat, za jakou cenu je bude prodávat, nabízet, apod.<sup>89</sup> V tomto smyslu může být jedním ze silných argumentů proti možnému pojetí insolvenčního správce jako podnikatele skutečnost, že odměna za výkon jeho funkce je pevně stanovena vyhláškou a není tedy dán prostor pro její sjednání v odlišné výši.<sup>90</sup> Oproti tomu zákon sjednání smluvní odměny připouští třeba v případě soudního exekutora, který může dle § 90 odst. 2 EŘ s oprávněným uzavřít písemnou smlouvu o vedení exekuce, v níž může být ujednána smluvní odměna za vedení exekuce.<sup>91</sup> Zároveň nelze přijmout tvrzení, že insolvenční správce v insolvenčním řízení vykonává vlastním jménem úkony insolvenčního soudu v postavení soudního komisaře podobně jako notář v řízení o pozůstalosti a procesní úkony učiněné insolvenčním správcem tak nelze považovat za úkony soudu analogicky podle § 100 ZŘS.<sup>92</sup>

Zaměřením se na judikaturu správních soudů je možné vysledovat snahy o označení insolvenčního správce za správní orgán. Jako příklad lze uvést situaci, kdy se účastník řízení<sup>93</sup> pokoušel bránit proti stanovisku insolvenčního správce k pohledávce věřitele na přezkumném

---

<sup>88</sup> Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8. 3. 2001, sp. zn. III. ÚS 45/01.

<sup>89</sup> LAVICKÝ, P. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. Velké komentáře. V Praze: C. H. Beck, 2020, 3352 stran. ISBN: 978-80-7400-747-7. S. 1317 – 1321.

<sup>90</sup> Insolvenční zákon dle § 38 odst. 3 za určitých okolností připouští zvýšení odměny insolvenčního správce. To je ovšem vázáno na rozhodnutí insolvenčního soudu a nejedná se tak o smluvní navýšení odměny. V případě, kdy je úpadek dlužníka řešen reorganizací, může schůze věřitelů se souhlasem insolvenčního správce rozhodnout o výši odměny insolvenčního správce odlišně, než stanoví Vyhláška o odměně (§ 2 odst. 1 Vyhlášky o odměně). V praxi se toto ustanovení aplikuje pouze v případě insolvenčních správců se zvláštním povolením, jedná se tedy o zanedbatelné procento z celkového počtu insolvenčních řízení. In: JIRMÁSEK, T. *Odměna insolvenčního správce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 312 stran. ISBN: 978-80-7400-850-4. S. 180, marg. č. 23.

<sup>91</sup> Smluvní odměna není nákladem exekuce a není tím dotčeno právo exekutora na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a náhradu za ztrátu času. Viz § 90 odst. 2 EŘ.

<sup>92</sup> ZELENKA, J. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související: komentář*. *Op. cit.*, s. 159.

<sup>93</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 1 As 4/2010.

jednání žalobou proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 an. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“). Správní soudy se jednoznačně vyjádřily proti tomuto pojetí a uzavřely, že svou pravomoc insolvenční správce vykonává výlučně v oblasti soudního (insolvenčního) řízení, které není výkonem veřejné správy. Je tedy vyloučeno, aby insolvenční správce byl považován za správní orgán.

Nepochybně lze uzavřít, že v případě některých agend souvisejících s výkonem funkce insolvenčního správce disponuje tento pro účely insolvenčního řízení oprávněními, které mají alespoň částečný veřejnoprávní charakter.<sup>94</sup> Příkladem lze uvést oprávnění vyžadovat součinnost od třetích osob a od dlužníka dle § 43 InsZ, které je s účinností novely provedené zákonem č. 252/2024 Sb. rozšířeno na další subjekty, včetně zaměstnavatele dlužníka. Chápání insolvenčního správce jako zvláštního veřejnoprávního orgánu dále reflektoval zákonodárce prostřednictvím legislativní činnosti, kdy s účinností od 1. 1. 2023 došlo pro účely zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, k podřazení insolvenčního správce pod pojem orgán veřejné moci. S ohledem na tuto skutečnost započal proces transformace datových schránek, v rámci kterého byla všem insolvenčním správcům nahrazena dosavadní datová schránka za datovou schránku orgánu veřejné moci.<sup>95</sup>

Vzhledem k dynamickému vývoji insolvenčního práva cestou četných novelizací se nelze bez výhrad přiklonit k žádné z nastíněných teorií týkajících se postavení insolvenčního správce. Jedná se o institut, který se pohybuje na pomezí veřejnoprávního orgánu, avšak v tomto postavení není zcela ukotven. Není ale vyloučeno, že zákonodárce tuto spornou otázku v budoucnu vyřeší ve prospěch možného veřejnoprávního pojetí např. zakotvením nových pravomocí, nebo omezením podnikatelského aspektu této profese skrze oslabení možnosti výkonu funkce insolvenčního správce prostřednictvím zaměstnanců a jiných zmocněných osob.

Závěrem lze shrnout, že insolvenční správce je **zvláštní procesní subjekt**, který v insolvenčním řízení reprezentuje veřejný zájem na zajištění jeho řádného průběhu<sup>96</sup> a na co nejvyšším

---

<sup>94</sup> RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 624 stran. ISBN: 978-80-7552-444-7. S. 154.

<sup>95</sup> Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Informace ke zřizování (přeměně) datových schránek orgánu veřejné moci insolvenčním správcům*. [online]. [cit. 2024-17-06]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/informace-ke-zrizovani-premene-datovych-schranek-organu-verejne-moci-insolvencnim-spravcum/>

<sup>96</sup> Dle § 225 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se dopustí trestného činu ten, kdo v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozí účel

uspokojení věřitelů, aniž by byl některý z účastníků nespravedlivě poškozen či nedovoleně zvýhodněn. Při výkonu své funkce je insolvenční správce povinen dát tomuto zájmu přednost před zájmy vlastními nebo zájmy jiných osob.<sup>97</sup> S touto konstrukcí koresponduje i požadavek InsZ na nepodjatost insolvenčního správce, který staví na premise nezávislosti na dlužníkovi i na insolvenčních věřitelích a promítá se též do způsobu jednání insolvenčního správce dle § 40 odst. 3 a 4 InsZ.<sup>98</sup> Současně platí, že ve vztahu k insolvenčnímu soudu zásadně nevystupuje v roli soudního komisaře nebo zaměstnance.<sup>99</sup> V souladu s názorem Ústavního soudu ČR lze insolvenčního správce označit za veřejného činitele *sui generis*, jehož úkolem je zajištění řádného průběhu insolvenčního řízení, jakož i usilovat o co možná nejvyšší uspokojení věřitelů, které má být zásadně poměrné. Uvedenému stanovisku Ústavního soudu ČR ve své judikatuře přisvědčil i Nejvyšší správní soud ČR, podle kterého insolvenční správce stojí ve specifickém postavení spojeném s výkonem pravomocí.<sup>100</sup> Není však vyloučeno, že ve vztahu k vybraným činnostem může být insolvenční správce považován i za podnikatele.<sup>101</sup>

## 2. 1. Výkon činnosti a výkon funkce insolvenčního správce

Institut insolvenčního správce je tvořen neoddělitelným spojením dvou atributů, kterými jsou výkon činnosti a výkon funkce insolvenčního správce. Při popisu dílčích oprávnění nebo povinností, která insolvenčnímu správci v souladu s InsZ náleží, od sebe nelze výkon funkce insolvenčního správce a výkon činnosti insolvenčního správce ve všech případech zcela izolovat. Rozlišování mezi oběma pojmy má v teoretické rovině zásadní význam pro pochopení

---

insolvenčního řízení. Účelem předmětného ustanovení je mj. chránit veřejný zájem na řádném výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení.

<sup>97</sup> Viz § 5 písm. a) InsZ ve spojení s § 36 odst. 1 InsZ.

<sup>98</sup> WEIGL, V. *Postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení*. Praha: C. H. Beck, Obchodněprávní revue 2/2023. ISSN 1803-6554. S. 93.

<sup>99</sup> Podobně jako v případě, kdy Ústavní soud ČR vycházel z koncepce institutu správce konkursní podstaty dle ZKV, se i v kontextu InsZ tato teze jeví jako krajně nelogická. Při konfrontaci výkonu funkce insolvenčního správce s legální definicí závislé práce dle § 2 odst. 1 a 2 ZPr, by se mohlo zdát, že je naplněna základní podmínka existence vztahu nadřízenosti a podřízenosti mezi insolvenčním správcem a insolvenčním soudem, kterou se vyznačují pracovněprávní vztahy. Tato skutečnost je však výhradně důsledkem toho, že se v obou případech jedná o procesní subjekty, avšak soud je nadán rozhodovací pravomocí a vystupuje tak v rámci řízení v nadřazeném postavení ve vztahu k ostatním procesním subjektům. Srov. s: BĚLINA, M. *Zákoník práce: komentář*. 4. vydání. Velké komentáře. V Praze: C. H. Beck, 2023, 1688 stran. ISBN: 978-80-7400-951-8. S. 212 - 213.

<sup>100</sup> Srov. s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. 8 As 13/2019.

<sup>101</sup> ZEŽULKA, O. *O postavení insolvenčního správce*. Praha: Právní rozhledy, 2019. Č. 21/2019. ISSN 1210-6410. S. 748.

institutu insolvenčního správce, jakož i jeho významu pro fungování systému justice. Pro účely diplomové práce je nezbytné vymezit, co se zmíněnými termíny rozumí i jak se vzájemně liší, přičemž bude zhodnoceno, ke které z judikturních teorií charakteru institutu insolvenčního správce, jež byly nastíněny v úvodní části kapitoly, se převážně váží.

Výkonem funkce insolvenčního správce se rozumí postup zvláštního procesního subjektu v rámci zvláštního druhu civilního procesu, kterým je insolvenční řízení. S tímto pojmem se tedy lze logicky setkat zejména při studiu InsZ. Vykonává-li insolvenční správce zákonem svěřené pravomoci při výkonu jeho funkce v insolvenčním řízení, nepochybně převáží teorie jeho vnímání jako veřejnoprávního orgánu *sui generis*, neboť v tomto smyslu zastává zvláštní procesní postup předvídaný právním předpisem. Ve vztahu k výkonu funkce podléhá insolvenční správce jasně formulovaným pravidlům a je oprávněn vystupovat a jednat výlučně způsobem předvídaným veřejnoprávní normou. Zároveň se uplatní standardy výkonu funkce insolvenčního správce ve smyslu § 36 odst. 1 InsZ, které jasně definují, že při výkonu funkce musí vždy postupovat svědomitě a s odbornou péčí, je povinen vyvinout veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře a společnému zájmu věřitelů je povinen dát přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.

Vedle toho výkon činnosti insolvenčního správce zahrnuje širší množinu úkonů činěných insolvenčním správcem, u kterých často převažuje jejich organizační charakter ve vztahu k této profesi. Typickým příkladem bude uzavírání pracovních smluv se zaměstnanci insolvenčního správce, zřizování provozoven nebo zajišťování materiálního vybavení insolvenčního správce. Dále se domnívám, že za výkon činnosti insolvenčního správce lze označit také sepis insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení insolvenčním správcem.<sup>102</sup> Insolvenční správce má v této oblasti větší prostor pro svobodné rozhodování, byť je opět částečně omezen zejména ZoIS a podzákonými právními předpisy stanovujícími mantinely výkonu jeho činnosti. Podle Richtera lze výkon činnosti insolvenčního správce definovat jako: „*systematickou činnost insolvenčního správce vykonávanou samostatně z titulu insolvenčního správce za účelem dosažení zisku*“.<sup>103</sup> Při výkonu činnosti insolvenčního správce logicky

---

<sup>102</sup> Viz § 390a odst. 1 písm. a) InsZ.

<sup>103</sup> RICHTER, M., BENÝŠEK, J., ČUJAN, R., a kol. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Praha: C. H. Beck, 2018, 512 stran. ISBN: 978-80-7400-698-2. S. 263 - 277, marg. č. 7.

upřednostňuje především vlastní zájmy tak, aby dosáhl co nejvyššího zisku, nikoliv zájmy dlužníka nebo věřitelů. Patrně tedy převáží teorie pojetí insolvenčního správce jako podnikatele. Praktickým důsledkem aplikace zmíněné teorie bude akcent na ochranu svobody podnikání při výkonu činnosti insolvenčního správce ve smyslu čl. 26 LZSP, což musí přísně respektovat zákonodárce při normotvorbě.

Oba pojmy se vyskytují jak v ZoIS, tak i v InsZ, avšak zákonodárce mezi nimi v některých případech důsledně nerozlišuje. Terminologický rozpor se projevuje třeba v případě zprávy o činnosti insolvenčního správce, kterou může insolvenční soud vyžadovat dle § 112 odst. 4 InsZ. Nepochybně by bylo vhodnější, kdyby zákonodárce zmíněnou formulaci nahradil slovy „zpráva o výkonu funkce insolvenčního správce“, neboť je patrné, že zmíněná informační povinnost se má vázat výhradně k výkonu funkce insolvenčního správce v rámci konkrétního insolvenčního řízení. Zákonodárce rovněž v některých případech používá pojem činnost insolvenčního správce jako shrnující označení pro všechny oblasti výkonu profese insolvenčního správce. Příkladem lze uvést § 23 ZoIS, který stanoví, že insolvenční správce má povinnost: „*se soustavně vzdělávat a prohlubovat své odborné znalosti pro řádný výkon činnosti insolvenčního správce.*“ Odkazuje-li zákonodárce v uvedeném případě na výkon činnosti insolvenčního správce, měl nepochybně na mysli i výkon funkce insolvenčního správce.

Rozlišení, ke kterému atributu výkonu profese insolvenčního správce se váže vybrané ustanovení zákona, může být v některých případech obtížné. Důsledné nerozlišování obou termínů v insolvenční legislativě rovněž brání bližšímu poznání profese insolvenčního správce ze strany jurisprudence. V obecné rovině lze konstatovat, že chce-li adresát právní normy s určitou mírou jistoty rozeznat, o který termín se materiálně jedná, nemůže při výkladu dotčeného ustanovení vycházet z jeho doslovného znění,<sup>104</sup> nýbrž musí přistoupit k výkladu systematickému a zkoumat skutečný význam ustanovení z hlediska systematiky zákona a následně hledat účel konkrétního ustanovení užitím výkladu teleologického.

Není vyloučeno, že neoddělování obou termínů v insolvenční legislativě může v budoucnu způsobit výkladové problémy zejména v důsledku případných rozsáhlejších novelizací, které nebudou tuto problematiku dostatečně reflektovat. Proto se nabízí jasné vymezení

---

<sup>104</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 4 – 13, marg. č. 8.



těchto pojmů z pozice zákonodárce, jakož i důsledná revize ustanovení, která je zaměňují nebo nesystematicky užívají.

### 3. Insolvenční správce a výkon jeho činnosti

Třetí kapitola se zaměřuje na výkon činnosti insolvenčního správce. Zabývá se rozбором vybraných podmínek pro získání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce a nabízí možná řešení *de lege ferenda*, která by mohla přispět ke zdokonalení právní úpravy. Popisuje rozdíl mezi povolením vykonávat činnost insolvenčního správce a zvláštním povolením a upozorňuje na některé rozdíly při výkonu činnosti insolvenčního správce fyzickou osobou, nebo osobou právnickou. Následně hledá odpověď na výzkumnou otázku, zda je skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně podmíněn jeho faktickou osobní přítomností ve stanovených úředních hodinách. Pro úplnost je výklad doplněn popisem právní úpravy pozastavení, zániku a zrušení povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce nebo zvláštního povolení. Poslední podkapitola pojednává o současném nastavení dohledu nad výkonem činnosti insolvenčních správců a analyzuje vybrané náměty na reformu tohoto systému, jež vzešly z diskuze odborné právní veřejnosti.

#### 3. 1. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce

Oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce je vázáno na vydání povolení, jež zakládá právo vykonávat činnost insolvenčního správce podle InsZ.<sup>105</sup> Rozhodnutí o vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, které je výsledkem správního řízení, má povahu konstitutivního správního aktu Ministerstva spravedlnosti jakožto správního orgánu příslušného k vydání rozhodnutí.<sup>106</sup> Ministerstvo spravedlnosti vydá povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce na návrh osobě, která splňuje předpoklady stanovené zákonem. Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci<sup>107</sup> vydaného

---

<sup>105</sup> Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 312/2006 Sb. o insolvenčních správcích*, č. 312/2006 Dz. S. 25.

<sup>106</sup> Viz § 6 odst. 1 ZoIS.

<sup>107</sup> V návaznosti na tuto skutečnost je pak insolvenční správce zapsán do příslušné části seznamu insolvenčních správců podle odborného zaměření, které uvede. Viz § 3 odst. 1 ZoIS ve spojení s § 17 odst. 2 ZoIS.

povolení.<sup>108</sup> V současné době lze rozlišovat dva druhy povolení: povolení vykonávat činnost insolvenčního správce a zvláštní povolení.<sup>109</sup>

### **3. 1. 1. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce fyzickou osobou**

Ministerstvo spravedlnosti vydá na návrh povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce fyzické osobě, která splňuje podmínky stanovené § 6 odst. 1 písm. a) až g) ZoIS. Předpokladem pro vydání povolení je plná svéprávnost,<sup>110</sup> dosažení vysokoškolského vzdělání magisterského studijního programu, vykonání zkoušky insolvenčního správce, bezúhonnost dle § 7 ZoIS, vykonání odborné praxe, uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce podle InsZ nebo s činností zaměstnanců insolvenčního správce a odpovídající personální a materiální vybavení dle § 13a ZoIS.<sup>111</sup> Platnost povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce je omezena na dobu pěti let ode dne nabytí právní moci. Doba platnosti povolení se prodlužuje vždy o pět let na základě žádosti o prodloužení povolení, ve které insolvenční správce doloží zaplacení správního poplatku.<sup>112</sup>

Zákon o insolvenčních správcích v § 7 odst. 1 ZoIS negativně vymezuje případy, kdy fyzickou osobu nelze považovat za bezúhonnou. Naplnění podmínky bezúhonnosti je dle § 6 odst. 1 písm. d) ZoIS nezbytným předpokladem pro vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, přičemž tato podmínka musí být splněna po celou dobu výkonu činnosti insolvenčního správce. V opačném případě je insolvenční správce dle § 14 odst. 1 ZoIS povinen informovat Ministerstvo spravedlnosti o skutečnosti, že podmínku bezúhonnosti nadále

---

<sup>108</sup> Po nabytí právní moci obecného povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení vydá Ministerstvo spravedlnosti průkaz insolvenčního správce fyzické osobě, která je insolvenčním správcem nebo ohlášeným společníkem veřejné obchodní společnosti dle § 6 odst. 8 ZoIS. Účelem průkazu insolvenčního správce je usnadnění identifikace insolvenčních správců a prokázání existence vydaného povolení. In: CETLOVÁ, K. *Vybrané problematiky v oblasti insolvenční z hlediska dohledu Ministerstva spravedlnosti*. Praha: Bulletin advokacie, 2019, č. 5. ISSN 1210-6348. S. 21.

<sup>109</sup> Veřejné obchodní společnosti, která dosud není zapsaná v obchodním rejstříku, vzniká právo vykonávat činnost insolvenčního správce dnem zápisu veřejné obchodní společnosti, které bylo vydáno povolení nebo zvláštní povolení, do obchodního rejstříku. Viz § 3 odst. 3 ZoIS.

<sup>110</sup> Viz § 15 ve spojení s § 30 OZ.

<sup>111</sup> O podmínkách pro vydání povolení dle § 6 odst. 1 písm. b), c), e) ZoIS, tedy o požadované formě vysokoškolského vzdělání, o odborné praxi a o vykonání obecné zkoušky insolvenčního správce, je pojednáno v kapitole 4.2.

<sup>112</sup> Viz § 6 odst. 5 ZoIS.

nesplňuje a Ministerstvo spravedlnosti přistoupí ke zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce dle § 13 odst. 1 písm. a) ZoIS.<sup>113</sup>

Za bezúhonnou nelze v souladu s § 7 odst. 1 písm. a) ZoIS považovat fyzickou osobu, která byla pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo která byla pravomocně odsouzena za jiný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce. To neplatí, pokud se na takovou fyzickou osobu hledí, jako by nebyla odsouzena. Při bližším rozboru dotčeného ustanovení je třeba si položit otázku, zda je ve světle zbylé právní úpravy obsažené v ZoIS uvedená podmínka vhodně nastavena. V původním znění ZoIS účinném do 31. 7. 2013 bylo definováno, že zmíněnou podmínku nenaplní osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo jiný úmyslný trestný čin proti závazným pravidlům tržní ekonomiky. Předešlé znění tak pro trestné činy nespáchané v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce blíže specifikovalo množinu skutkových podstat, ve vztahu ke kterým bez dalšího došlo ke ztrátě bezúhonnosti za předpokladu, že ke spáchání trestného činu došlo úmyslně.

Účinné znění nijak nedefinuje okruh trestných činů, jejichž spáchání by se mělo vázat ke ztrátě bezúhonnosti dle ZoIS a nevylučuje ani možnost, že insolvenční správce tuto podmínku pozbyde, dopustí-li se jiného nedbalostního trestného činu, který ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce. Ministerstvu spravedlnosti je tak v současnosti dán široký prostor pro užití správního uvážení při posouzení, zda insolvenční správce pozbyl bezúhonnosti v důsledku pravomocného odsouzení za jiný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce. Při porovnání komentovaného ustanovení s úpravou pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti dle § 10 odst. 1 písm. a) bodu 2. ZoIS, je možné konstatovat, že se úprava bezúhonnosti jeví jako nekoncepční. V případě ztráty bezúhonnosti je následkem zrušení povolení k výkonu činnosti dle § 13 odst. 1 ZoIS a je tak nelogické, aby byly podmínky ztráty bezúhonnosti formulovány přísněji, než je tomu v případě pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce. Zákonodárce by měl uvedený nedostatek korigovat tím,

---

<sup>113</sup> O zrušení povolení vykonávat činnosti insolvenčního správce Ministerstvem spravedlnosti dle § 13 odst. 1 písm. a) ZoIS z důvodu nesplnění podmínky bezúhonnosti dle § 7 odst. 1 písm. a) ZoIS bude blíže pojednáno v kapitole 3.4.3.

že by po vzoru § 10 odst. 1 písm. a) bod 2. ZoIS stanovil, že se má jednat o úmyslný trestný čin, který ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce.

Hypotézy vyjádřené v § 7 odst. 1 písm. b) až d) ZoIS staví na předpokladu, že je nezbytné, aby sám insolvenční správce nebo právnická osoba, na jejímž řízení se podílel, nebyli před vydáním povolení i během výkonu činnosti insolvenčního správce v úpadku. Od fyzické osoby, která nebyla schopna náležitě spravovat své osobní poměry, totiž nelze očekávat, že bude řádně vykonávat činnost insolvenčního správce.<sup>114</sup> Podmínku bezúhonnosti tak nesplňuje osoba, které insolvenční soud v posledních pěti letech před podáním návrhu zamítl žádost o prominutí zbytku jejích dluhů (§ 7 odst. 1 písm. b/ ZoIS) ani osoba, o jejímž úpadku bylo pravomocně rozhodnuto v insolvenčním řízení (§7 odst. 1 písm. c/ ZoIS).<sup>115</sup> Překážkou bude také skutečnost, že fyzická osoba byla v posledních pěti letech statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu právnické osoby, o jejímž úpadku bylo v insolvenčním řízení pravomocně rozhodnuto (§7 odst. 1 písm. d/ ZoIS).<sup>116</sup>

Komentářová literatura ve vztahu k písm. c) daného ustanovení dovozuje, že pravomocné rozhodnutí o úpadku je překážkou do té doby, dokud jej lze dohledat v insolvenčním rejstříku, tj. do uplynutí zákonem stanovené doby<sup>117</sup> od nabytí právní moci rozhodnutí, jímž bylo skončeno insolvenční řízení, po jejímž uplynutí insolvenční soud vyškrtne dlužníka ze seznamu dlužníků a zneprístupní údaje o něm v insolvenčním rejstříku.<sup>118</sup> S uvedeným závěrem nelze souhlasit, neboť je příliš extenzivním výkladem předmětného ustanovení. Ostatní ustanovení z komentované skupiny výslovně stanoví dobu, která musí uplynout od rozhodné právní skutečnosti, a lze tedy předpokládat, že kdyby zákonodárce na podobný následek pomýšlel i u podmínky dle § 7 odst. 1 písm. c) ZoIS, výslovně by to stanovil, nebo by se k této problematice vyjádřil alespoň v důvodové zprávě. Dle mého názoru bude účel a smysl

---

<sup>114</sup>RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit., s. 71, marg. č. 2.*

<sup>115</sup> Rozhodnutí o úpadku se stane překážkou pro získání povolení v okamžiku nabytí právní moci. V případě, že návrh na zahájení insolvenčního řízení podal dlužník, nabude právní moci dnem, kdy bude zveřejněno v insolvenčním rejstříku rozhodnutí soudu prvního stupně (neboť odvolání zde není přípustné, viz § 141 odst. 1 InsZ). V případě věřitelského návrhu rozhodnutí o úpadku nabude právní moci až marným uplynutím odvolací lhůty, nepodal-li dlužník odvolání, nebo zveřejněním potvrzujícího rozhodnutí odvolacího soudu v insolvenčním rejstříku v případě, že dlužník proti rozhodnutí odvolání podal. Viz § 74 InsZ ve spojení s § 159a odst. 4 OSŘ.

<sup>116</sup> Tento požadavek je patrně odrazem skutečnosti, že statutárnímu orgánu přísluší obchodní vedení společnosti i povinnost odvracet úpadek právnické osoby. In: RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit., s. 69 -74, marg. č. 7.*

<sup>117</sup> Viz § 425 InsZ.

<sup>118</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit., s. 69 -74, marg. č. 6.*

předmětného ustanovení naplněn, bude-li za překážku nabytí bezúhonnosti považováno výhradně dosud nepravomocně skončené insolvenční řízení.

Bezúhonná ve smyslu § 7 odst. 1 písm. e) ZoIS nebude ani fyzická osoba, pro kterou je dána překážka výkonu funkce statutárního orgánu, člena statutárního orgánu nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatelem. Základním požadavkem kladeným na fyzickou osobu pro členství v orgánu právnické osoby je dle § 152 odst. 2 OZ plná svéprávnost. Fyzická osoba rovněž nebude způsobilá k výkonu funkce orgánu obchodní korporace v případě, kdy u ní budou dány překážky předvídané § 46 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“).<sup>119</sup>

Konečně ZoIS v § 7 odst. 1 písm. f) až g) reaguje na předchozí činnost žadatele o vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce. Podmínku bezúhonnosti nenaplní fyzická osoba, které bylo v posledních pěti letech před podáním návrhu zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem podle § 13 odst. 2 ZoIS ani fyzická osoba, které povolení zaniklo na základě rozhodnutí podle § 34 ZoIS. Uvedená překážka vznikne i v případě fyzické osoby, která byla v posledních pěti letech ohlášeným společníkem veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční společnosti, které bylo zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem dle § 13 odst. 2 ZoIS nebo které zaniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce na základě rozhodnutí dle § 34 ZoIS.

Žadatel o vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce musí dle § 6 odst. 1 písm. f) ZoIS na svůj náklad uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce podle InsZ nebo s činností zaměstnanců insolvenčního správce při výkonu funkce (dále jen „pojištění odpovědnosti za škodu“).<sup>120</sup> Pojištění musí trvat po celou dobu existence

---

<sup>119</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 69 -74, marg. č. 9.

<sup>120</sup> Postavení zaměstnance insolvenčního správce je upraveno v § 13b ZoIS. Zaměstnanec insolvenčního správce podílející se na činnostech vykonávaných při výkonu funkce insolvenčního správce musí být, obdobně jako samotný insolvenční správce, bezúhonný dle § 7 odst. 1 ZoIS a musí mít alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou doplněné o odbornou praxi v rozsahu nejméně 6 měsíců (viz § 13b odst. 1 ZoIS). Zaměstnanec, který byl pověřen zastupováním insolvenčního správce v řízení před soudem, musí mít vysokoškolské právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu (viz § 13b odst. 3 ZoIS). Nastává tak paradoxní situace, kdy jsou na vysokoškolské vzdělání zaměstnance insolvenčního správce kladeny vyšší požadavky než na samotného insolvenčního správce, neboť přístup do této profese je v současnosti otevřen všem, kteří dosáhli vzdělání v libovolném oboru magisterského studijního programu dle § 46 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

vydaného povolení. Doklad prokazující splnění této podmínky je obligatorní přílohou návrhu na vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce.<sup>121</sup> V případě, že by insolvenční správce nebyl pojištěn, jednalo by se o pochybení, pro které by Ministerstvo spravedlnosti přistoupilo ke zrušení jeho povolení dle § 13 odst. 1 písm. a) ZoIS. Vyhláška č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška o pojištění“), stanoví minimální limit pojistného plnění a minimální standardy pojistných smluv z pojištění odpovědnosti za škodu. V případě insolvenčního správce s obecným povolením, který je fyzickou osobou, se jedná o částku 1 000 000 Kč a v případě insolvenčního správce se zvláštním povolením, který je fyzickou osobou, se jedná o částku 10 000 000 Kč.<sup>122</sup> Pro veřejné obchodní společnosti a zahraniční společnosti se minimální limit pojistného plnění z pojištění stanoví jako součet částek, které by byly stanoveny jednotlivým ohlášeným společníkům podle předchozí věty.<sup>123</sup> Minimální limit pojistného plnění z pojištění se stanoví pro jednu pojistnou událost.<sup>124</sup>

Domnívám se, že by zákonodárce měl uvažovat o navýšení minimálních limitů pojistného plnění tak, aby jejich výše více odpovídala složitosti činností vykonávaných insolvenčním správcem a hodnotě majetku, se kterým nakládá při výkonu funkce. Minimální limity pojistného plnění byly naposledy novelizovány s účinností ke dni 1. 1. 2014 a jejich výše tak logicky nereflektuje vývoj inflace v posledních letech. Dalším argumentem pro podporu nutnosti zvýšení minimálních limitů pojistného plnění může být absence povinného systému soustavného vzdělávání insolvenčních správců,<sup>125</sup> zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že s účinností od 1. 10. 2024 již pro účely prodloužení zvláštního povolení není vyžadováno opakované složení zvláštní zkoušky insolvenčního správce. K uvedenému je třeba dodat, že by se v případě navýšení minimálních limitů pojistného plnění měla nevyhnutelně navýšit i odměna insolvenčního správce, aby byl schopen pokrýt takto zvýšené náklady.

Novelou provedenou zákonem č. 64/2017 Sb. byla insolvenčnímu správci uložena povinnost disponovat personálním a materiálním vybavením, které musí být přiměřené povaze, rozsahu

---

<sup>121</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích: komentář. Op cit., s. 56.*

<sup>122</sup> Viz § 2 odst. 1 Vyhlášky o pojištění.

<sup>123</sup> Viz § 2 odst. 2 Vyhlášky pojištění.

<sup>124</sup> Viz § 2 odst. 3 Vyhlášky pojištění.

<sup>125</sup> K systému vzdělávání více viz kapitola 4.1.

a složitosti jím vykonávaných činností.<sup>126</sup> Podmínka podle § 13a ZoIS je nezbytným předpokladem pro vydání povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení.<sup>127</sup> Musí tak být splněna již při podání žádosti o vydání povolení a žadatel je povinen tuto skutečnost doložit.<sup>128</sup> Nezajistí-li insolvenční správce v rozporu s § 13a ZoIS pro výkon své činnosti personální nebo materiální vybavení přiměřené povaze, rozsahu a složitosti jím vykonávaných činností, dopustí se přestupku dle § 36b odst. 1 písm. b) ZoIS, za který lze dle § 36b odst. 4 písm. f) ZoIS insolvenčnímu správci uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. V krajním případě pak není vyloučeno, aby Ministerstvo spravedlnosti přistoupilo ke zrušení povolení nebo zvláštního povolení.<sup>129</sup>

Zákon o insolvenčních správcích dále specifikuje, že personálním vybavením insolvenčního správce jsou jeho zaměstnanci a materiálním vybavením jsou zejména jeho sídlo, případně provozovny, a jejich hmotné vybavení.<sup>130</sup> Obsah požadavků na materiální vybavení insolvenčního správce dle § 13a odst. 3 ZoIS stanoví vyhláška č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška o materiálním vybavení“). Zákon o insolvenčních správcích obsahuje v § 39a zmocňovací ustanovení, které předpokládá, že Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou rovněž stanoví obsah požadavků na personální vybavení insolvenčního správce, avšak vyhláška s tímto obsahem nebyla dosud vydána. Neexistence vyhlášky s předjímaným obsahem je dle mého názoru zásadním nedostatkem. V současné době totiž není legislativně vymezeno, jakým způsobem má insolvenční správce vykonávat kontrolu nad činností svých zaměstnanců. Byť povinnost řádné kontroly nad činností zaměstnanců insolvenčního správce nepřímo vyplývá z požadavku na dodržení standardů výkonu funkce insolvenčního správce dle § 36 odst. 1 InsZ, bylo by vhodné ji výslovně vymežit a v podzákoném předpise konkretizovat její obsah.

---

<sup>126</sup> Viz § 6 odst. 1 písm. g) ZoIS ve spojení s § 13a odst. 2 ZoIS.

<sup>127</sup> Z důvodové zprávy k zákonu č. 64/2017 Sb. vyplývá, že Ministerstvo spravedlnosti v rámci kontrol provozoven insolvenčních správců opakovaně narazilo na podstatné nedostatky. Zakotvením povinností dle § 13a ZoIS tak mělo dojít k narovnání praxe v insolvenčním prostředí a zajištění stabilního výkonu funkce insolvenčního správce. Splnění podmínky dle § 13a ZoIS je také předpokladem pro možnost postupovat při výkonu funkce insolvenčního správce svědomitě a s odbornou péčí (Viz § 36 odst. 1 InsZ). In: RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 124, marg. č. 1.

<sup>128</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích*. Komentář. Op. cit., s. 62.

<sup>129</sup> Viz § 13 odst. 2 ZoIS.

<sup>130</sup> Viz § 13a odst. 1 ZoIS.



### 3. 1. 1. 1. Sídlo a provozovna insolvenčního správce

Sídlo i provozovna insolvenčního správce se řadí mezi materiální vybavení insolvenčního správce. Na zákonné úrovni je úpravě sídla a provozovny insolvenčního správce věnován § 5a ZoIS, přičemž rozsah úředních hodin sídla a provozovny, rozvržení úředních hodin, způsob označování sídla a provozovny a činnosti, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně, podrobněji upravuje Vyhláška o materiálním vybavení.

Definice sídla insolvenčního správce dle § 5a odst. 1 ZoIS vychází z materiálního pojetí, kdy se sídlem insolvenčního správce rozumí místo, v němž je insolvenční správce povinen vykonávat činnost skutečně a převážně v úředních hodinách.<sup>131</sup> Nesmí se tedy jednat o pouhé fiktivní sídlo a zároveň v něm činnost insolvenčního správce musí být vykonávána trvale, nikoliv pouze po přechodnou dobu.<sup>132</sup> Platí však, že musí být naplněn i formální požadavek kladený na sídlo insolvenčního správce,<sup>133</sup> tj. adresa sídla musí být zapsána v seznamu insolvenčních správců.<sup>134</sup> Adresa sídla insolvenčního správce je dle § 4 odst. 1 a § 5 odst. 1 písm. b) ZoIS nezbytnou součástí návrhu na vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce nebo zvláštního povolení. Na základě zápisu do seznamu insolvenčních správců se současně dle § 19 odst. 1 písm. c) ZoIS stanovují úřední hodiny, v nichž má insolvenční správce povinnost zajišťovat činnost. Uvedené právní předpisy blíže nespécifikují, jaké služby má insolvenční správce povinnost ve svém sídle poskytovat. V praxi se dovozuje, že insolvenční správce je v sídle povinen zajišťovat veškeré činnosti, které povinně zajišťuje v provozovně, a to stejným způsobem.<sup>135</sup>

Za provozovnu insolvenčního správce lze v materiálním smyslu označit prostor, v němž je insolvenční správce v úředních hodinách povinen vykonávat činnosti vymezené Vyhláškou o materiálním vybavení,<sup>136</sup> a který se nesmí nacházet na místě nezpůsobilém pro výkon činností stanovených InsZ.<sup>137</sup> Aby byl zároveň naplněn formální požadavek

---

<sup>131</sup> Komentářová literatura se shoduje, že ze zákonné formulace ukládající insolvenčnímu správci povinnost vykonávat ve svém sídle skutečně a převážně činnost insolvenčního správce lze dovozovat požadavek, aby zde zajišťoval svou činnost ve větší míře než v provozovně. In: RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 41, marg. č. 6.; ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť*. Op. cit., s. 152.

<sup>132</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář*. Op. cit., s. 39.

<sup>133</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 41, marg. č. 2-3.

<sup>134</sup> Viz § 18 odst. 1 písm. a), § 19 odst. 1 písm. a) ZoIS.

<sup>135</sup> ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť*. Op. cit., s. 153.

<sup>136</sup> Viz § 5 Vyhlášky o materiálním vybavení.

<sup>137</sup> Viz § 5a odst. 4 ZoIS.

na existenci provozovny insolvenčního správce, musí být zapsána v seznamu insolvenčních správců spolu s úředními hodinami, ve kterých insolvenční správce bude vykonávat svou činnost, a to na základě písemné žádosti.<sup>138</sup>

Způsob výkonu činnosti insolvenčního správce v jeho sídle a v jeho provozovně byl opakovaně předmětem diskuze odborné veřejnosti. Pro účely diplomové práce jsem si položila otázku, zda je skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně podmíněn jeho fyzickou přítomností ve stanovených úředních hodinách. Insolvenční zákon insolvenčnímu správci ukládá povinnost vykonávat jeho funkci osobně.<sup>139</sup> Ze znění uvedené formulace se může zprvu jevit jako logické, aby byla vyžadována jeho osobní přítomnost v sídle nebo v provozovně. Tento požadavek však nelze chápat doslovně, neboť zákon zná z uvedené zásady výjimky<sup>140</sup> a připouští, aby insolvenční správce vykonával dílčí činnosti při výkonu jeho funkce prostřednictvím jiných insolvenčních správců nebo jiných zmocněných osob. Jestliže InsZ předjímá možnost výkonu funkce insolvenčního správce prostřednictvím jiných insolvenčních správců nebo jiných zmocněných osob, platí, že prostřednictvím těchto osob může insolvenční správce zajistit rovněž výkon své činnosti v provozovně s tím, že za výkon a kvalitu činnosti k tomu zmocněných osob odpovídá sám.<sup>141</sup> K uvedené problematice se vyjádřil i Ústavní soud ČR,<sup>142</sup> podle jehož názoru zákon explicitně nepožaduje osobní výkon funkce insolvenčního správce a není tak vyloučeno, aby jednotlivé činnosti, jejichž výkon insolvenčnímu správci ukládá zákon, byly zajišťovány jeho zaměstnanci nebo jinými pověřenými a zmocněnými osobami.<sup>143</sup> Podpořil tak závěr konstantně vyjadřovaný v judikatuře Vrchního soudu v Olomouci, podle kterého skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně<sup>144</sup> není podmíněn jeho faktickou přítomností.<sup>145</sup>

---

<sup>138</sup> Viz § 19 odst. 2 ZoIS.

<sup>139</sup> Viz § 40 odst. 1 InsZ.

<sup>140</sup> Viz § 40 odst. 2, odst. 5 InsZ, § 190 odst. 2 InsZ.

<sup>141</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 7. 2014, sen. zn. 1 VSOL 765/2014.

<sup>142</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 9. 2. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 17/15.

<sup>143</sup> Běžnou praxí se stalo také sdílení provozoven více insolvenčními správci včetně sdílení zaměstnanců insolvenčního správce pověřených a zmocněných k výkonu činnosti insolvenčního správce v provozovně. Tento postup byl již v minulosti Městským soudem v Praze označen za postup v souladu se zákonem za předpokladu, že zaměstnanec insolvenčního správce je odpovídajícím způsobem řízen a zaměstnavatel nad ním vykonává dohled, a je tedy řádně zabezpečen výkon činností, k nimž je insolvenční správce ve své provozovně povinen. Podrobněji viz Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 A 53/2021 – 56.

<sup>144</sup> Do 31. 5. 2019 § 5a odst. 4 ZoIS výslovně upravoval tzv. „skutečný výkon činnosti insolvenčního správce“ v jeho provozovně.

<sup>145</sup> Viz např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 6. 2014, sen. zn. 2 VSOL 358/2014.

Vzhledem k uvedeným poznatkům lze konstatovat, že fyzická osobní přítomnost insolvenčního správce v sídle či v provozovně není vyžadována. Insolvenční správce však musí vždy pamatovat na obecnou povinnost vykonávat svou funkci zásadně osobně, kterou mu ukládá § 40 odst. 1 InsZ. V kontextu citovaného ustanovení je vyloučeno, aby došlo k pověření osoby odlišné od samotného insolvenčního správce k jeho zastoupení při tzv. nezastupitelných procesních úkonech nebo nezastupitelných právních jednáních. O nezastupitelný procesní úkon nebo nezastupitelné právní jednání<sup>146</sup> insolvenčního správce se jedná zásadně jen tam, kde tak určuje pro daný procesní úkon nebo pro dané právní jednání InsZ nebo kde osobní účast insolvenčního správce vyžaduje insolvenční soud.<sup>147</sup> Zároveň není možné již na počátku výkonu správy majetkové podstaty dlužníka paušálně přenést plnění všech povinností insolvenčního správce na osobu, která by sama funkci insolvenčního správce nemohla vykonávat. Jednalo by se o hrubé porušení povinnosti vykonávat funkci insolvenčního správce zásadně osobně, což odůvodňuje zproštění funkce insolvenčního správce dle § 32 InsZ.

Insolvenční správce může svou činnost vykonávat ve více provozovnách za předpokladu, že k nim má vlastnické nebo užívací právo, přičemž účinná právní úprava v současnosti připouští, aby insolvenční správce zřídil v obvodu jednoho krajského soudu pouze jednu provozovnu.<sup>148</sup> Má-li insolvenční správce v obvodu krajského soudu sídlo i provozovnu, zapíše se do příslušné části seznamu vedené podle obvodu krajských soudů pouze sídlo.<sup>149</sup> Maximální počet provozoven zapsatelných do příslušné části seznamu insolvenčních správců, připadajících na jednoho insolvenčního správce, tak v současné době kopíruje počet obvodů krajských soudů, mimo obvod krajského soudu, ve kterém se nachází sídlo insolvenčního správce. V tomto smyslu insolvenční správce může mít v příslušné části seznamu insolvenčních správců učiněných až osm zápisů rozhodných pro přidělování insolvenčních případů v rotačním principu. Pro účely diplomové práce je třeba zhodnotit, zda současné nastavení omezení počtu provozoven připadajících na jednoho insolvenčního správce naplňuje svůj účel.

---

<sup>146</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 NSČR 208/2022.

<sup>147</sup> Viz např. § 190 odst. 2 věta druhá InsZ, § 344 odst. 2 InsZ, § 399 odst. 1 a 2 InsZ.

<sup>148</sup> Tento postup má vyloučit možnost vícerého zápisu do příslušné části seznamu insolvenčních správců vedené podle obvodů krajských soudů, neboť na základě vícerého zápisu by insolvenční správce byl opakovaně ustanovován do insolvenčního řízení v případě postupu dle § 25 odst. 2 InsZ na úkor ostatních insolvenčních správců podobně, jako tomu bylo po nabytí účinnosti revizní novely provedené zákonem č. 294/2013 Sb. O způsobu přidělování insolvenčních případů jednotlivým insolvenčním správcům bude podrobněji pojednáno v kapitole 5.2.1 (Seznam insolvenčních správců).

<sup>149</sup> Viz § 5a odst. 5 ZoIS.

Takzvaná revizní novela provedená zákonem č. 294/2013 Sb., která poprvé zavedla možnost, aby insolvenční správce vykonával svou činnost v provozovně, žádné omezení počtu provozoven připadajících na jednoho insolvenčního správce nezavedla. V důsledku této úpravy logicky došlo k masivnímu nárůstu jejich množství pro maximalizaci zisku, za současného snížení kvality výkonu činnosti insolvenčního správce, neboť většina insolvenčních správců, na které připadal vyšší počet provozoven, objektivně nebyla schopna v jednotlivých provozovnách zajišťovat veškeré činnosti, jejichž výkon zákon ukládal. Při kontrolách ze strany Ministerstva spravedlnosti bylo zjištěno, že za provozovnu byl označen dokonce veřejně nepřístupný průmyslový objekt (bývalá cementárna), herna nebo rodinný dům, jehož obyvatelé o existenci provozovny neměli nejmenší tušení.<sup>150</sup> Na některé insolvenční správce v konečném důsledku připadalo i více jak šedesát provozoven. Omezení počtu provozoven zapsatelných do příslušné části seznamu insolvenčních správců, jež přinesla novela provedená zákonem č. 64/2017 Sb., přispělo k vyvážení zmíněné situace a k rovnoměrnému rozdělování insolvenčních případů mezi jednotlivé insolvenční správce. Dle mého názoru tedy naplňuje svůj účel. Současně je třeba dodat, že umožnění výkonu činnosti insolvenčního správce v provozovně účinně zajišťuje blízkost insolvenčního správce dlužníkovi, a proto by nebylo vhodné tuto úpravu měnit zavedením tzv. celorepublikového kolečka, jako je tomu v případě přidělování insolvenčních případů insolvenčním správcům se zvláštním povolením.

### **3. 1. 2. Povolení vykonávat činnost insolvenčního správce veřejnou obchodní společností**

Novela k ZKV provedená zákonem č. 105/2000 Sb. poprvé zavedla možnost, aby funkci správce konkursní podstaty (dnes insolvenčního správce) vykonávala veřejná obchodní společnost (dále jen „VOS“) prostřednictvím svých společníků. Tato skutečnost měla přispět ke zvýšení odborné úrovně při výkonu funkce, neboť se předpokládalo, že veřejná obchodní společnost bude mít odpovídající odborné a materiální zázemí.<sup>151</sup> Podle § 95 odst. 1 ZOK lze VOS definovat jako: „*společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně*“. Z právní povahy

---

<sup>150</sup> Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb.* S. 38.

<sup>151</sup> ZELENKA, J. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související: komentář.* Op. cit., s. 160.

této společnosti plyne, že společníci ručí za její dluhy nejen společně a nerozdílně, ale i neomezeně.<sup>152</sup>

Rakouská právní úprava také připouští, aby funkci insolvenčního správce vykonávala právnická osoba za předpokladu, že informuje soud o tom, kdo ji v řízení při výkonu funkce insolvenčního správce bude zastupovat.<sup>153</sup> Podobně je tomu i na Slovensku, kde zákonodárce výslovně stanoví, že funkci insolvenčního správce může vykonávat právnická osoba zapsaná do seznamu insolvenčních správců.<sup>154</sup> Na druhé straně, německý InsO počítá výlučně s variantou, aby do funkce insolvenčního správce byla soudem ustanovena fyzická osoba.<sup>155</sup> Odborné debaty o možnosti zpřístupnění výkonu funkce insolvenčního správce právnickým osobám uzavřel Spolkový ústavní soud, který v nálezu ze dne 12. 1. 2016, sp. zn. 1 BvR 3102/13 potvrdil ústavnost vyloučení právnických osob z možnosti ustanovení do funkce insolvenčního správce a dále konstatoval, že tím nedochází k omezení ústavně zaručeného práva na svobodnou volbu povolání, ani k porušení zákazu diskriminace. Německá právní úprava, která vylučuje možnost ustanovení právnické osoby do funkce insolvenčního správce, se dle mého názoru potenciálně dostává do rozporu s evropskou legislativou. Článek 102a EGInsO<sup>156</sup> stanoví, že občané členských států Evropské unie nebo občané států, jež jsou stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, mohou být zařazeni na předběžný seznam insolvenčních správců (*Vorauswahlliste*), pokud mají zapsané sídlo v některém z těchto států. Zmíněná úprava by měla být v praxi vykládána ve světle Směrnice o službách na vnitřním trhu<sup>157</sup> tak, že by výkon činnosti insolvenčního správce měl být umožněn i právnickým osobám.<sup>158</sup>

---

<sup>152</sup> ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1336 stran. ISBN: 978-80-7400-799-6. S. 289, marg. č. 14.

<sup>153</sup> Viz § 80 odst. 5 Insolvenzordnung ze dne 1. 7. 2010, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I č. 29/2010 (rakouský insolvenční řád, dále jen „IO“).

<sup>154</sup> Viz §2 odst. 1 zákona č. 8/2005 Z. z., o správcích a o změně a doplnění některých zákonů (Slovensko).

<sup>155</sup> Viz § 56 odst. 1 Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2866 (německý insolvenční zákon, dále jen „InsO“).

<sup>156</sup> Einführungsgesetz zur Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2911 (německý uvozovací zákon k insolvenčnímu zákonu).

<sup>157</sup> Viz Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu.

<sup>158</sup> BIERBACH, A. W., FRITZ, D. F., HÄNEL, R. *INSOL Europe Survey on Insolvency Office Holders in Germany*. [online]. [cit. 2024-30-06]. INSOL Europe: Frankfurt nad Mohanem, 2016. S. 7. Dostupné z: <https://www.insol-europe.org/download/documents/848>

Ministerstvo spravedlnosti dle § 5 ZoIS vydá na návrh povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce veřejné obchodní společnosti, která splňuje podmínky dle § 8 odst. 1 písm. a) až e) ZoIS. Veřejná obchodní společnost musí mít ohlášeného společníka, uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, zároveň musí být i bezúhonná a ve smyslu ZoIS musí disponovat odpovídajícím materiálním a personálním vybavením dle § 13a ZoIS.<sup>159</sup>

Podmínku bezúhonnosti nesplňuje VOS, která byla pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce nebo která byla pravomocně odsouzena za jiný úmyslný trestný čin, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce. To neplatí, pokud se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena.<sup>160</sup> Veřejná obchodní společnost podmínku bezúhonnosti nenaplní ani v případě, pokud jí v posledních pěti letech před podáním návrhu bylo zrušeno povolení nebo zvláštní povolení postupem dle § 13 odst. 2 ZoIS nebo zaniklo-li jí právo na základě rozhodnutí dle § 34 ZoIS.

Základním předpokladem pro výkon funkce insolvenčního správce prostřednictvím VOS je skutečnost, že VOS má ohlášeného společníka, kterému bylo vydáno povolení vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 3 a § 6 ZoIS.<sup>161</sup> Ohlášený společník je fyzickou osobu, která je společníkem a zároveň statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu společnosti,<sup>162</sup> prostřednictvím které VOS vykonává funkci insolvenčního správce v insolvenčním řízení.<sup>163</sup> Ohlášený společník musí učinit prohlášení podle § 5 odst. 2 písm. a) ZoIS, že bude vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 3 odst. 1 ZoIS pouze v rámci veřejné obchodní společnosti.<sup>164</sup> Insolvenčnímu správci, který je ohlášeným společníkem VOS, bude dnem, kdy VOS vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce, pozastaveno právo vykonávat činnost insolvenčního správce jako fyzické osobě.<sup>165</sup>

---

<sup>159</sup> O podmínkách dle § 8 odst. 1 písm. c) a e) ZoIS, tedy o naplnění požadavku na uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu a o personálním a materiálním vybavení pro výkon činnosti insolvenčního správce je pojednáno v kapitolách 3.1.1. a 3.1.1.1.

<sup>160</sup> Viz § 7 odst. 2 písm. a) ZoIS.

<sup>161</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 61.

<sup>162</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 75 - 80, marg. č. 2.

<sup>163</sup> Viz § 40 odst. 1 InsZ.

<sup>164</sup> Prohlášení se musí týkat všech společníků VOS označených v návrhu na vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, jejichž oprávnění k výkonu této činnosti je v návrhu identifikováno. In: STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 31.

<sup>165</sup> Viz § 9 odst. 1 písm. d) ZoIS.

Veřejná obchodní společnost, která je v insolvenčním řízení ustanovena insolvenčním správcem, musí dle § 24 odst. 2 InsZ insolvenčnímu soudu neprodleně po svém ustanovení do funkce oznámit osobu ohlášeného společníka, jenž bude jejím jménem v řízení vykonávat funkci insolvenčního správce. V souladu se stanoviskem Ministerstva spravedlnosti může VOS vykonávat funkci insolvenčního správce v konkrétním insolvenčním řízení toliko jediným ohlášeným společníkem a je tak vyloučeno, aby postupem dle § 24 odst. 2 InsZ oznámila insolvenčnímu soudu dva a více ohlášených společníků.<sup>166</sup> Ministerstvo spravedlnosti zároveň připouští, že z důležitých důvodů<sup>167</sup> lze připustit změnu v osobě ohlášeného společníka i v průběhu insolvenčního řízení, avšak dodává, že je třeba vždy postupovat v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti insolvenčního řízení,<sup>168</sup> jakož i dostát povinnosti vykonávat funkci insolvenčního správce svědomitě<sup>169</sup> a s odbornou péčí.<sup>170</sup>

Zákon o insolvenčních správcích nezapovídá možnost, aby VOS zapsaná v seznamu insolvenčních správců měla více ohlášených společníků, a zároveň není vyloučeno, aby VOS kromě ohlášených společníků měla i společníky neohlášené, kterým nebylo uděleno povolení vykonávat činnost insolvenčního správce. Veřejná obchodní společnost má obdobně jako insolvenční správce, který je fyzickou osobou, povinnost vykonávat funkci osobně, čímž se v případě VOS rozumí výkon funkce insolvenčního správce prostřednictvím ohlášeného společníka. Tím může být jen fyzická osoba, která sama splňuje předpoklady pro výkon funkce insolvenčního správce.<sup>171</sup> Postup, jímž by VOS jako insolvenční správce paušálně přenesla po svém ustanovení do funkce plnění všech povinností insolvenčního správce na neohlášeného společníka, který by funkci insolvenčního správce jinak vykonávat nemohl, je hrubým porušením povinnosti vykonávat funkci insolvenčního správce zásadně osobně, což odůvodňuje zproštění funkce insolvenčního správce dle § 32 InsZ. Stejný následek nastane,

---

<sup>166</sup> Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ze dne 27. 5. 2020, č. j. MSP-23/2020-OINS-ORIO/2.

<sup>167</sup> Jedná se o případ, kdy ohlášený společník, který byl oznámen insolvenčnímu soudu v souladu s § 24 odst. 1 InsZ neztrácí způsobilost být ohlášeným společníkem VOS. Typickým důvodem pro změnu v osobě ohlášeného společníka bude například situace, kdy ten dosavadní dlouhodobě vážně onemocní.

<sup>168</sup> Viz § 5 písm. a) InsZ.

<sup>169</sup> Viz § 36 odst. 1 InsZ.

<sup>170</sup> To neplatí v situaci, kdy ohlášený společník, který byl VOS insolvenčnímu soudu oznámen postupem dle § 24 odst. 2 InsZ, ztratí způsobilost být ohlášeným společníkem. VOS je povinna tuto vadu neprodleně zhojit a oznámit insolvenčnímu soudu nového ohlášeného společníka, prostřednictvím kterého bude vykonávat funkci insolvenčního správce v insolvenčním řízení. V souladu s názorem Ministerstva spravedlnosti se nejedná o změnu v osobě ohlášeného společníka ve výše zmíněném smyslu. In: Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 27. 5. 2020, č. j. MSP-23/2020-OINS-ORIO/2.

<sup>171</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2016, sen. zn. 29 NSČR 24/2014.

pokud VOS pověří neohlášeného společníka provedením nezastupitelného procesního úkonu nebo nezastupitelného právního jednání insolvenčního správce.<sup>172</sup>

Pro účely diplomové práce jsem si položila otázku, jaké právní následky budou mít právní jednání nebo procesní úkony takto učiněné neohlášeným společníkem. Dle názoru Vrchního soudu v Praze vyjádřeného v usnesení sen. zn. 3 VSPH 1463/2012<sup>173</sup> takové procesní úkony a právní jednání nemají účinky procesních úkonů nebo právních jednání učiněných insolvenčním správcem, které s nimi jinak spojuje zákon. Vrchní soud v Praze v usnesení sen. zn. 1 VSPH 1658/2014 dodává,<sup>174</sup> že uvedený nedostatek však může ohlášený společník VOS odstranit, pokud následně vysloví s takovými procesními úkony nebo právními jednáními souhlas. Svou úvahu odůvodňuje konstrukcí, kdy zmíněnou situaci připodobňuje k možnosti kteréhokoliv společníka VOS jednat za ni z pozice statutárního orgánu. Tato myšlenka se již na první pohled jeví jako nesprávná. Zmíněná konstrukce vycházející ze ZOK je nepochybně v rozporu s účelem a smyslem insolvenčního řízení, neboť insolvenční správce v insolvenčním řízení vystupuje jako zvláštní procesní subjekt, který reprezentuje veřejný zájem. Jeho činnost při výkonu funkce je tak nutné považovat za zvláštní procesní postup, který může vykonávat výlučně osoba, která k tomu má příslušné oprávnění vyplývající z procesního předpisu.<sup>175</sup>

Insolvenční správce dlužníka je správcem cizího majetku, na který se po dobu trvání účinků insolvenčního řízení pohlíží jako na dlužníkův majetek<sup>176</sup> a lze tak uvažovat o subsidiární použitelnosti ustanovení OZ týkajících se plné správy cizího majetku za předpokladu, že subsidiární použitelnost konkrétního ustanovení nevyklučuje sama povaha insolvenční správy majetku.<sup>177</sup> Následkem porušení povinnosti vykonávat funkci insolvenčního správce zásadně osobně není neplatnost, zdánlivost či neúčinnost hmotněprávních jednání, která na místo insolvenčního správce učinila osoba, která byla nesprávně zmocněna. Insolvenční správce a neoprávněný zmocněnec budou v takovém případě odpovědni společně a nerozdílně ze všeho,

---

<sup>172</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 NSČR 208/2022.

<sup>173</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 6. 2013, sen. zn. 3 VSPH 1463/2012.

<sup>174</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2014, sen. zn. 1 VSPH 1658/2014.

<sup>175</sup> Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 27. 5. 2020, č. j. MSP-23/2020-OINSORIO/2.

<sup>176</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. 29 Cdo 819/2018.

<sup>177</sup> K subsidiární použitelnosti ustanovení OZ týkající se plné správy cizího majetku viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019, sen. zn. 29 NSČR 167/2017.



co neoprávněný zmocněnec učinil, a to v souladu s § 40 odst. 3 InsZ ve spojení s § 1401 odst. 2 OZ.<sup>178</sup>

### 3. 2. Zvláštní povolení

Ministerstvo spravedlnosti na návrh vydá zvláštní povolení fyzické osobě, která splňuje podmínky stanovené v § 6 odst. 1 písm. a), b), d), e), f) a g) ZoIS, vykonala zvláštní zkoušku insolvenčního správce<sup>179</sup> a zároveň splňuje předpoklady pro výkon citlivé činnosti<sup>180</sup> dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „UtInf“).<sup>181</sup> Dnem nabytí právní moci zvláštního povolení vzniká fyzické osobě dle § 3 odst. 2 ZoIS právo vykonávat funkci insolvenčního správce dlužníka, který je podle zvláštního právního předpisu finanční institucí se zvláštním režimem<sup>182</sup> nebo obchodníkem s cennými papíry, centrálním depozitářem, provozovatelem vypořádacího systému, organizátorem trhu s investičními nástroji, investiční společností, investičním fondem penzijní společností nebo penzijním fondem, anebo dlužníkem, jehož úpadek je řešen reorganizací, nebo jehož roční úhrn čistého obrátu podle zvláštního právního předpisu za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň částku 100 000 000 Kč,<sup>183</sup> anebo který zaměstnává nejméně 100 zaměstnanců v pracovním poměru (dále jen „ekonomicky významný dlužník“).<sup>184</sup>

Zvláštní povolení může Ministerstvo spravedlnosti udělit taktéž na návrh VOS. Kromě naplnění podmínek podle § 8 odst. 1 písm. b) až e) ZoIS musí mít VOS opět i ohlášeného společníka, kterému bylo vydáno zvláštní povolení.<sup>185</sup> Omezení počtu ohlášených společníků VOS se zvláštním povolením není zákonem stanoveno. V praxi tak VOS může mít více ohlášených společníků, kterým bylo uděleno zvláštní povolení,<sup>186</sup> a zároveň může mít i společníky,

---

<sup>178</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 NSČR 208/2022.

<sup>179</sup> O zvláštní zkoušce insolvenčního správce je dále pojednáno v kapitole 4.3.

<sup>180</sup> Viz § 6 odst. 2 ZoIS.

<sup>181</sup> Výkon činnosti insolvenčního správce dlužníka podle § 3 odst. 2 ZoIS se považuje za citlivou činnost dle UtInf. Za citlivou činnost se považuje taková činnost, jejímž zneužitím by mohlo dojít k ohrožení zájmů České republiky, a z toho důvodu může být vykonávána výlučně fyzickou osobou, která je bezpečnostně způsobilá nebo která je držitelem platného osvědčení fyzické osoby. Viz § 80 odst. 2 UtInf.

<sup>182</sup> Viz § 2 písm. k) InsZ.

<sup>183</sup> Viz zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>184</sup> Viz § 3 odst. 2 ZoIS.

<sup>185</sup> Viz § 8 odst. 2 písm. a) a b) ZoIS.

<sup>186</sup> Ke dni 19. 9. 2024 jsou ve zvláštní části seznamu insolvenčních správců zapsány dvě VOS, které mají více ohlášených společníků se zvláštním povolením, a to konkrétně dva v obou případech.

kterým bylo uděleno obecné povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce nebo neohlášené společnosti.

Zákon o insolvenčních správcích ve znění účinném do 30. 9. 2024 upravoval omezení platnosti zvláštního povolení na dobu pěti let ode dne nabytí právní moci a pro prodloužení doby jeho platnosti vyžadoval, aby insolvenční správce v posledních dvanácti měsících platnosti svého povolení opětovně vykonal zvláštní zkoušku insolvenčního správce. Podmínka opakovaného složení zvláštní zkoušky insolvenčního správce byla předmětem diskuze odborné veřejnosti, na což zareagovalo Ministerstvo spravedlnosti návrhem nové právní úpravy ověřování odborné způsobilosti insolvenčních správců, kteří jsou držiteli zvláštního povolení.<sup>187</sup> S účinností od 1. 10. 2024 se podle novely provedené zákonem č. 252/2024 Sb. pro případ prodloužení zvláštního povolení uplatní stejný režim jako v případě obecného povolení vykonávat činnost insolvenčního správce. Jako problematickou však vnímám skutečnost, že současně s touto změnou nedošlo k zavedení vymahatelného systému povinného vzdělávání insolvenčních správců. Stát tak zcela ztrácí kontrolu nad prověřováním odborné způsobilosti insolvenčních správců, kteří získali zvláštní povolení, přestože nepochybně existuje legitimní veřejný zájem na řádném a odborném výkonu jejich funkce, neboť svým případným pochybením mohou negativně ovlivnit ekonomiku České republiky nebo trh práce.<sup>188</sup>

### 3. 3. Hostující insolvenční správce a zahraniční společnost

Institut hostujícího insolvenčního správce byl zaveden v souladu s požadavky unijního práva, které zaručuje svobodu usazování podle čl. 49 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a volný pohyb služeb podle čl. 56 SFEU. Hostujícím insolvenčním správcem je státní příslušník členského státu Evropské unie, Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, který vykonává činnost insolvenčního správce v jiném členském státě a má právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky.<sup>189</sup> Hostujícím insolvenčním správcem se rozumí i zahraniční společnost poskytující stejné záruky ručení společníků jako VOS, která vykonává činnost

---

<sup>187</sup> Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Sdělení Ministerstva spravedlnosti ze dne 14. 10. 2022 o přípravě návrhu na změnu ověřování odborné způsobilosti insolvenčních správců se zvláštním povolením*. [online]. [cit. 2024-10-07]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/dohledove-sdeleni-ministerstva-spravedlnosti-k-vykonu-cinnosti-insolvencnich-spravcu-v-souvislosti-s-aktualni-situaci-spolecnosti-sberbank-cz-a-s/>

<sup>188</sup> K problematice vzdělávání insolvenčních správců blíže v kapitole 4.1.

<sup>189</sup> Viz § 2 odst. 3 ZoIS.

insolvenčního správce v jiném členském státě a má právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce na území České republiky.<sup>190</sup> Skutečnost, že zmíněná činnost je vykonávána dočasně nebo příležitostně, se posuzuje individuálně s ohledem na povahu a dobu trvání, četnost, pravidelnost a nepřetržitost poskytování zmíněné služby.<sup>191</sup>

Insolvenční zákon staví na premise, dle které má hostující insolvenční správce při výkonu funkce shodná práva a povinnosti jako „český“ insolvenční správce,<sup>192</sup> avšak ZoIS obsahuje pro hostující insolvenční správce samostatnou úpravu<sup>193</sup> a místy tak mohou vznikat drobné rozdíly.<sup>194</sup> Ke dni 19. 9. 2024 působí na území České republiky dle seznamu hostujících insolvenčních správců jeden hostující insolvenční správce.

### **3. 4. Pozastavení, zánik a zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce**

#### **3. 4. 1. Pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce**

Účelem úpravy pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce je reagovat na okolnosti, které mohou negativně ovlivnit výkon této profese. Zákon o insolvenčních správcích rozlišuje situaci, kdy k pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce dochází vždy při naplnění hypotézy vyjádřené v zákoně<sup>195</sup> a případ, kdy k pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce dochází fakultativně<sup>196</sup> na základě rozhodnutí, které je předmětem diskrece<sup>197</sup> Ministerstva spravedlnosti.<sup>198</sup> Údaj o pozastavení práva

---

<sup>190</sup> Viz § 2 odst. 4 ZoIS.

<sup>191</sup> Viz § 4 odst. 5 zákona č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>192</sup> Viz § 21 odst. 3 InsZ.

<sup>193</sup> Viz § 27 an. ZoIS.

<sup>194</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 4 - 13, marg. č. 34.

<sup>195</sup> Viz § 9 ZoIS.

<sup>196</sup> Viz § 10 ZoIS.

<sup>197</sup> Nejvyšší správní soud ČR postavil na jisto, že v případě trestního stíhání pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti insolvenčního správce nemá Ministerstvo spravedlnosti povinnost zkoumat, zda tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce, neboť hypotéza stanovená § 10 odst. 1 písm. a) bod 1. ZoIS je naplněna bez dalšího. Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 8. 2019, č. j. 3 As 277/2017-49. Z judikatury rovněž vyplývá, že Ministerstvo spravedlnosti není povinno zkoumat, zda

bylo trestní stíhání důvodně zahájeno. Posuzuje pouze, zda skutky specifikované v usnesení o zahájení trestního stíhání jsou natolik závažné, aby měly za následek pozastavení výkonu funkce insolvenčního správce. Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 13. 8. 2020, č. j. 7 As 188/2020-56.

<sup>198</sup> V uvedeném případě se jedná o ochranné opatření správního dozoru. In: RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 86 - 95, marg. č. 1.

vykonávat činnost insolvenčního správce Ministerstvo spravedlnosti bezodkladně zapíše do seznamu insolvenčních správců.<sup>199</sup>

Pro insolvenčního správce má tato skutečnost dva praktické důsledky.<sup>200</sup> Insolvenční správce nesmí po dobu pozastavení svého práva až na výjimky<sup>201</sup> vykonávat činnost insolvenčního správce a nebude ustanovován do nových insolvenčních řízení postupem dle § 25 InsZ.<sup>202</sup> V případě již běžícího insolvenčního řízení má insolvenční soud možnost rozhodnout, zda ustanoveného insolvenčního správce, kterému bylo pozastaveno právo vykonávat činnost insolvenčního správce, odvolá z funkce.<sup>203</sup>

### **3. 4. 2. Zánik práva vykonávat činnost insolvenčního správce**

Zákon o insolvenčních správcích taxativně formuluje důvody,<sup>204</sup> které vedou k zániku práva vykonávat činnost insolvenčního správce. Zmíněné důvody nemají přímou vazbu na výkon funkce insolvenčního správce v jednotlivých řízeních, nýbrž spojují zánik tohoto práva se zánikem některé z obecných podmínek pro výkon činnosti insolvenčního správce.<sup>205</sup> Osoba se zaniklým oprávněním vykonávat činnost insolvenčního správce už není insolvenčním správcem ve smyslu ZoIS a nemá tak práva a povinnosti vyplývající ze zákona.<sup>206</sup> Zároveň je dána možnost insolvenčního soudu rozhodnout o odvolání insolvenčního správce z funkce podle § 31 odst. 3 InsZ.

Nejvyšší soud ČR se zabýval sérií případů, kdy prvostupňové insolvenční soudy odvolaly z funkce insolvenčního správce společnost Administrace insolvencí CITY TOWER, v. o. s., která měla řadu ohlášených společníků, neboť této zaniklo povolení vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 12 odst. 1 písm. e) ZoIS. Prvostupňové soudy svůj postup odůvodnili především tím, že dojde k narušení stability insolvenčního řízení v souvislosti s omezováním a ukončováním činnosti veřejné obchodní společnosti nebo s odkazem

---

<sup>199</sup> Viz § 18 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 18 odst. 2 ZoIS.

<sup>200</sup> Viz § 11 ZoIS.

<sup>201</sup> Viz § 11 odst. 2 ZoIS.

<sup>202</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 86 - 95, marg. č. 2.

<sup>203</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 68.

<sup>204</sup> Viz § 12 odst. 1 písm. a) až f) ZoIS.

<sup>205</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 81.

<sup>206</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 111 - 117, marg. č. 1.

na skutečnost, že do skončení insolvenčního řízení zbývá poměrně dlouhá doba.<sup>207</sup> Nejvyšší soud ČR v této věci uzavřel, že případ, kdy právo vykonávat činnost insolvenčnímu správci ze zákona zaniklo, není důvodem pro jeho odvolání z funkce podle § 31 odst. 3 InsZ bez dalšího. Insolvenční soud musí zkoumat, zda v návaznosti na důvod, pro který došlo k zániku práva vykonávat činnost insolvenčního správce, se zřetelem ke konkrétním poměrům insolvenčního správce, jsou dány překážky, které insolvenčnímu správci se zaniklou činností brání v řádném dokončení výkonu funkce v daném insolvenčním řízení. Nejvyšší soud ČR odkázal na své dřívější usnesení,<sup>208</sup> ve kterém vyjádřil, že klíčovým korektivem pro rozhodnutí insolvenčního soudu o tom, zda insolvenčního správce v případě uvedeném v § 31 odst. 3 InsZ odvolá z funkce, má být především úvaha, zda takový postup naplňuje účel insolvenčního zákona.

### **3. 4. 3. Zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce**

Zákon o insolvenčních správcích zakládá oprávnění Ministerstva spravedlnosti nesankčního charakteru<sup>209</sup> zrušit povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce nebo zvláštní povolení.<sup>210</sup> Jedná se o nápravný institut státního dozoru, jehož účelem je zajištění řádného výkonu činnosti insolvenčního správce, nikoli primárně o nástroj správního trestání.<sup>211</sup> Účinky zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení se neváží k rozhodné skutečnosti předvídané zákonem, nýbrž nastávají právní mocí rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti.<sup>212</sup> Osobu, jejíž povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštní povolení bylo zrušeno, nelze dále považovat za insolvenčního správce. Je tak vyloučeno, aby byla ustanovována do dalších insolvenčních řízení a zároveň nemůže být ponechána jako insolvenční správce v probíhajících insolvenčních řízeních. Insolvenční soud ji musí vždy odvolat z funkce v souladu s § 31 odst. 4 InsZ.<sup>213</sup> Ministerstvo vydává rozhodnutí

---

<sup>207</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2022, sen. zn. 29 NSČR 87/2022 nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2022, sen. zn. 29 NSČR 33/2022.

<sup>208</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2021 sen. zn. 29 NSČR 67/2019.

<sup>209</sup> Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2018, č. j. 5 A 165/2017-105.

<sup>210</sup> Viz § 13 ZoIS.

<sup>211</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 118 - 123, marg. č. 1.

<sup>212</sup> Ministerstvo spravedlnosti údaj o zániku práva vykonávat činnost insolvenčního správce zapíše bez zbytečného odkladu do seznamu insolvenčních správců včetně důvodu zániku. Viz § 22 ZoIS a § 18 odst. 1 písm. d) a odst. 2 ZoIS.

<sup>213</sup> Dojde-li ke zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti dle § 13 odst. 2 ZoIS, bude současně založena překážka pro vydání povolení po dobu pěti let od tohoto zrušení, neboť dotčená osoba nebude bezúhonná dle § 7 odst. 1 písm. g), odst. 2 písm. b) ZoIS. In: ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť*. Op. cit., s. 185.

o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení v režimu správního řízení, nabízí se tak možnost obrany podáním rozkladu<sup>214</sup> a nebude-li úspěšný, následně i žalobou proti rozhodnutí dle § 65 an. SŘS.

Ministerstvo spravedlnosti zruší povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštní povolení insolvenčnímu správci, který nesplňuje některou ze základních podmínek, jejichž naplnění zákon vyžaduje po celou dobu existence jeho licence. V tomto případě § 13 odst. 1 ZoIS nepřipouští žádnou diskreci správního orgánu.<sup>215</sup> Zákon dále zakotvuje v § 13 odst. 2 ZoIS oprávnění Ministerstva spravedlnosti rozhodnout o zrušení povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce nebo zvláštního povolení za užití správního uvážení, nastane-li některá ze dvou zákonem předvídaných situací. První skutková podstata míří na případ, kdy insolvenční správce závažným způsobem porušil povinnost stanovenou ZoIS, kontrolním řádem, zákonem o preventivní restrukturalizaci nebo InsZ. Z uvedeného znění lze vyvozovat, že se nesmí jednat pouze o běžné pochybení, nýbrž o pochybení kvalifikované, kdy současně došlo k ukončení skutkového děje.<sup>216</sup> Ve druhém případě se musí jednat o opakované porušování povinností stanovených ZoIS, kontrolním řádem, zákonem o preventivní restrukturalizaci nebo InsZ, které stále trvá.<sup>217</sup>

Naplnění zmíněných předpokladů samo o sobě neodůvodňuje rozhodnutí o zrušení povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení bez dalšího. Jedná se pouze o naplnění předpokladu dávajícího prostor Ministerstvu spravedlnosti pro užití správního uvážení. Předmětem posouzení bude, zda protiprávní jednání, kterého se insolvenční správce dopustil, dosáhlo takové intenzity, aby bylo způsobilé založit důvodnou pochybnost o jeho důvěryhodnosti a způsobilosti nadále vykonávat předmětnou činnost.<sup>218</sup>

### **3. 5. Dohled Ministerstva spravedlnosti nad insolvenčními správci**

Na rozdíl od advokátů, exekutorů nebo notářů nejsou insolvenční správci sdruženi v žádné stavovské organizaci, která by disponovala kontrolní a disciplinární pravomocí ve vztahu

---

<sup>214</sup> Viz § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SpŘ“).

<sup>215</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 1. 2021, č. j. 5 As 320/2020-55.

<sup>216</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 95.

<sup>217</sup> *Ibidem*, s. 95.

<sup>218</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 118 - 123, marg. č. 12.

ke svým členům. Dohled nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními správci je v současnosti zákonem svěřen Ministerstvu spravedlnosti.<sup>219</sup> Následující podkapitola provede analýzu možných návrhů na reformu současného nastavení systému dohledu nad činností insolvenčních správců, jež vzešly z diskuze odborné právní veřejnosti, a zhodnotí jejich možná pozitiva pro profesi insolvenčního správce. Zároveň budou představeny způsoby, jakými se insolvenční správci sdružují za účelem hájení vlastních zájmů.

Úkoly spojené s výkonem pravomocí náležejících Ministerstvu spravedlnosti v oblasti dohledu nad insolvenčními správci vykonává příslušný věcný útvar,<sup>220</sup> kterým je Insolvenční odbor Ministerstva spravedlnosti.<sup>221</sup> Autoři komentářové literatury dohled shodně dělí na *largo sensu* a *stricto sensu*.<sup>222</sup> Dohled v širším smyslu je vykonáván nad plněním veškerých povinností insolvenčního správce vyplývajících z právních předpisů a dohled v užším smyslu se omezuje na výkon kontroly podle kontrolního řádu v rámci sídla nebo provozovny insolvenčního správce.<sup>223</sup> Na základě učiněných zjištění může Ministerstvo spravedlnosti zahájit řízení o přestupku, správní řízení o pozastavení nebo zrušení povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, případně může zapsat do seznamu insolvenčních správců záznam o skutečnosti, že došlo k pozastavení nebo zániku práva vykonávat činnost insolvenčního správce *ex lege*. Aby mohlo Ministerstvo spravedlnosti efektivně vykonávat dohledové pravomoci, insolvenčnímu správci v souladu s § 14 ZoIS náleží informační a dokládací povinnost.<sup>224</sup> Pokud této povinnosti nedostojí, dopustí se přestupku a vystavuje se riziku uložení sankce ze strany Ministerstva spravedlnosti.<sup>225</sup>

Domnívám se, že Ministerstvo spravedlnosti v současnosti efektivně zajišťuje dohled nad výkonem činnosti insolvenčních správců a účinně postihuje případné přestupky na úseku výkonu činnosti insolvenčních správců.<sup>226</sup> Zásadním deficitem však zůstává, že zájmy insolvenčních správců nejsou řádně zastoupeny a hájeny prostřednictvím příslušné zaštitující

---

<sup>219</sup> Viz § 36 odst. 1 ZoIS.

<sup>220</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 170.

<sup>221</sup> Organizační řád Ministerstva spravedlnosti ze dne 8. ledna 2024, č. j. MSP-68/2023-ORLZ-ORG/42.

<sup>222</sup> Srov. ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť. Op. cit.*, s. 208. nebo STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 17.

<sup>223</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 170.

<sup>224</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 117.

<sup>225</sup> Viz § 36 odst. 1 písm. c), d) a e) ZoIS.

<sup>226</sup> Ministerstvo spravedlnosti ČR. *Poznatky z dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti*. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/poznatky-z-dohledove-cinnosti-ministerstva-spravedlnosti/>

organizace. Problémem je také úplná absence vymahatelného systému povinného vzdělávání,<sup>227</sup> jehož zavedení by přispělo k zajištění řádného výkonu funkce insolvenčního správce.

Odborná veřejnost se v minulosti opakovaně snažila přijít s možnými řešeními, která by podpořila nezávislost profese insolvenčního správce na státu a zároveň by přispěla i k efektivnímu prosazování potřeb profesního stavu insolvenčních správců. Nejrozsáhleji se debatovalo o zřízení nezávislé samosprávné stavovské organizace s povinným členstvím, která by zastupovala insolvenční správce navenek, chránila by jejich zájmy a nastavila by stabilní a transparentní prostředí odpovídající potřebám této profese. Rovněž zaznívaly hlasy z řad členů České advokátní komory (dále jen „ČAK“) žádající začlenění insolvenčních správců do jejich profesní organizace.<sup>228</sup>

Začlenění insolvenčních správců do ČAK vnímám jako nevhodné, neboť tato organizace reprezentuje zcela odlišné hodnoty. Jejím hlavním cílem je především hájit a prosazovat zájmy advokátního stavu a advokátů.<sup>229</sup> Hlavní vlastností profese insolvenčního správce má podle mého názoru být její nezávislost, zajišťující úplnou nestrannost osoby insolvenčního správce při plnění stanovených úkolů v insolvenčním řízení. Advokát je na rozdíl od insolvenčního správce povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny,<sup>230</sup> přičemž je povinen důsledně využívat všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.<sup>231</sup> Vzhledem k odlišnosti principů, na kterých staví obě zmíněné profese, nelze vyloučit, že by v případě včlenění insolvenčních správců do samosprávné organizace advokátů docházelo ke konfliktům zájmů, jež by negativně ovlivnily výkon těchto povolání.

Zřízení nové samosprávné stavovské organizace sdružující insolvenční správce po vzoru právnických povolání v justici by nepochybně přineslo řadu výhod. Zájmy insolvenčních

---

<sup>227</sup> Problematice absence vymahatelného systému povinného vzdělávání insolvenčních správců se blíže věnuji v kapitole 4.1., kde nabízím možná řešení a provádím srovnání s vybranými zahraničními úpravami.

<sup>228</sup> JANUŠ, J. *Začlenění advokátní komora i insolvenční správce? Ozývají se hlasy pro, ministerstvo ale nesouhlasí.* [online]. [cit. 2024-15-08]. Internetová stránka společnosti INSOLVENCE 2008, 2019. Dostupné z: <https://www.insolvencizona.cz/clanky/zacleni-advokatni-komora-i-insolvencni-spravce-ozyvaji-se-hlasy-pro-ministerstvo-ale-nesouhlasí/>

<sup>229</sup> K tomu lze dále poukázat, že určitá část insolvenčních správců nezískala vysokoškolské právníké vzdělání, neboť toto není podmínkou vstupu do profese.

<sup>230</sup> Viz § 16 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA“).

<sup>231</sup> Viz § 16 odst. 2 ZoA



správců by byly řádně hájeny a komunikovány směrem k zákonodárci i k veřejnosti. Insolvenční správci by se zároveň pod záštitou vlastní stavovské organizace mohli podílet na tvorbě nové právní úpravy, což by přispělo k jejímu zdokonalení, neboť nepochybně disponují cennými praktickými znalostmi v oblasti insolvenčního práva. Zmíněná organizace by zároveň byla schopna garantovat efektivní dohled nad výkonem činnosti svých členů za současného vytvoření a zajištění udržitelného a vymahatelného systému povinného vzdělávání.

Profese insolvenčního správce je však specifická, na jedné straně s ohledem na skutečnost, že v teoretické rovině dosud není vyjasněno, zda převládne její veřejnoprávní charakter, či nikoliv, a na straně druhé také s přihlédnutím ke specifické roli, kterou insolvenční správce zastává v insolvenčním řízení. Podřazením profese insolvenčního správce pod veřejnoprávní korporaci, která není součástí státu, by stát v rozporu s veřejným zájmem ztratil přímý dohled nad jejich činností a zároveň by se vzdal i kompetencí v oblasti organizace licenčního řízení. Veřejný zájem na zachování přímého dohledu nad výkonem činnosti insolvenčního správce i na zachování pravomocí Ministerstva spravedlnosti v oblasti organizace licenčního řízení je zvláště patrný v případě insolvenčních správců se zvláštním povolením, kteří jsou svou činností způsobilí dalekosáhle ovlivnit ekonomiku České republiky i trh práce. Není však vyloučeno, že v budoucnu prostřednictvím legislativní činnosti dojde k zodpovězení nevyjasněných otázek týkajících se charakteru institutu insolvenčního správce a zřízení samosprávné stavovské organizace s povinným členstvím se bude jevit jako vhodné a účelné.

V současnosti se insolvenční správci sdružují především v Asociaci insolvenčních správců z. s. (dále jen „ASIS“), která je podle vlastních internetových stránek: „*dobrovolnou, profesní a nezávislou organizací*“ s nepovinným členstvím.<sup>232</sup> Význam pro vývoj profese insolvenčního správce i pro celý obor insolvenčního práva má nepochybně i odborná sekce ČAK pro insolvenční právo tvořená vybranými insolvenčními správci, kteří jsou současně advokáty.

---

<sup>232</sup> Viz internetová stránka ASIS. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.asis.cz/>

## 4. Vzdělávání insolvenčních správců a zkouška insolvenčního správce

Profese insolvenčního správce je charakterizována vysokou mírou specializace a pro její řádný výkon je třeba disponovat odbornými znalostmi i specifickými dovednostmi v řadě oblastí. Zákodárce na tento požadavek reaguje zejména zakotvením povinnosti složit odbornou zkoušku<sup>233</sup> nebo stanovením požadavku soustavného vzdělávání.<sup>234</sup> Účelem následující kapitoly je poukázat na význam soustavného vzdělávání insolvenčních správců pro řádný výkon jejich funkce. Dojde ke zhodnocení platné právní úpravy vzdělávání insolvenčních správců a k navržení možné legislativní změny s přihlédnutím ke způsobu, jakým se s touto problematikou vypořádal zákonodárce ve vybraných sousedních zemích. Zbývající část kapitoly přiblíží, jak probíhá zkouška insolvenčního správce, a současně nastíní, co je jejím obsahem. Bude provedena bližší analýza vybraných požadavků kladených na žadatele o vykonání této zkoušky a dojde k zamyšlení nad současným nastavením systému obrany proti jejímu výsledku i nad mechanismy jejího hodnocení. Na učiněné poznatky naváže úvaha nad možností uznání obecné zkoušky insolvenčního správce za zkoušku advokátní dle § 6 odst. 1 ZoA a pro úplnost bude také krátce popsán způsob, jakým se odehrává zvláštní zkouška a které znalosti jsou v ní prověřovány.

### 4. 1. Vzdělávání insolvenčních správců

Insolvenční správce je dle § 23 ZoIS povinen se soustavně vzdělávat a prohlubovat své odborné znalosti pro řádný výkon činnosti insolvenčního správce. Tato povinnost není na zákonné úrovni dále konkretizována a není rozvedena ani v podzákoném právním předpise. Rozsah a způsob, jakým se jednotlivý insolvenční správce bude vzdělávat, tak záleží výlučně na jeho osobním rozhodnutí a svědomitosti. Vzhledem k absenci úpravy obsahu a rozsahu povinného vzdělávání insolvenčních správců, jakož i způsobu prokazování získání dalšího vzdělání, není v praxi vyloučeno, že se najdou i jedinci, kteří k tomuto požadavku nebudou přistupovat dostatečně zodpovědně, neboť nedodržení této povinnosti není v zákoně přímo spojeno s žádnou sankcí.<sup>235</sup> Povinnost soustavného vzdělávání je však neodmyslitelným předpokladem pro jednání s odbornou péčí dle § 36 odst. 1 InsZ.<sup>236</sup> Pokud insolvenční správce nedostojí

---

<sup>233</sup> Viz § 24 an. ZoIS.

<sup>234</sup> Viz § 23 ZoIS.

<sup>235</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 178 - 182, marg. č. 1.

<sup>236</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 178 - 182, marg. č. 6.

požadavku postupovat při výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí, vystavuje se možnosti uložení sankce ze strany Ministerstva spravedlnosti<sup>237</sup> nebo insolvenčního soudu.<sup>238</sup>

Platná právní úprava tedy předpokládá následný postih insolvenčních správců, kteří v důsledku nedodržení povinnosti soustavného vzdělávání nedostáli standardu svědomitého výkonu funkce s odbornou péčí, avšak nezná preventivní mechanismy, které by účinně zaručily, že k podobnému pochybení vůbec nedojde. Na řádném výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení nepopíratelně existuje veřejný zájem, a proto se nabízí, aby zákonodárce nastavil transparentní pravidla, podle kterých se bude odehrávat další profesní příprava insolvenčních správců.

Částečnou inspirací může být způsob, jakým k této problematice přistoupilo Slovensko ve vyhlášce č. 291/2005 Z.z., o vzdelávacom poriadku správcov v oblasti konkurzu a reštrukturalizácie, která v § 9 an. upravuje podrobnosti o dalším vzdělávání správců v oblasti *konkurzu a reštrukturalizácie*. Správce prokazuje řádné vykonání dalšího vzdělání získáním třiceti kreditových bodů v průběhu dvou let. Kredity jsou správcům udíleny za publikační činnost v odborné literatuře nebo za účast na odborných akcích ze seznamu vedeného na stránkách Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky.<sup>239</sup>

Regulace dílčích specifik činnosti insolvenčního správce, včetně bližší úpravy minimálních požadavků na jejich následné vzdělávání, je rovněž předmětem diskuze odborné veřejnosti ve Spolkové republice Německo, kde do současné doby nebyly přijaty předjímané právní předpisy regulující profesi insolvenčního správce (*Insolvenzverwalter*). Na zákonné úrovni tak insolvenčnímu správci fakticky není uložena povinnost následného vzdělávání v zájmu

---

<sup>237</sup> Pokud Ministerstvo spravedlnosti dojde k závěru, že svým jednáním v rozporu se standardem odborné péče insolvenční správce naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 36b odst. 1 písm. i) ZoIS, tedy že při výkonu funkce závažným způsobem porušil nebo opakovaně porušuje povinnost stanovenou InsZ, může následně insolvenčnímu správci v přestupkovém řízení uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. V závažných případech pak může Ministerstvo spravedlnosti přistoupit i ke zrušení povolení dle § 13 odst. 2 ZoIS.

<sup>238</sup> Insolvenčnímu správci, který neplní řádně své povinnosti nebo nesplnil povinnost uloženou soudem, může insolvenční soud uložit pořádkovou pokutu (viz § 81 odst. 2 InsZ), případně jej může zprostit funkce, neplní-li řádně své povinnosti nebo nepostupuje-li s odbornou péčí nebo porušil-li závažně důležitou povinnost uloženou mu zákonem nebo soudem (viz § 32 odst. 1 InsZ).

<sup>239</sup> Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky. *Seznam odborných akcí pro vzdělávání slovenských konkurzných správcov*. [online]. [cit. 2024-15-07]. Dostupné z: <https://www.justice.gov.sk/sluzby/spravcovia-konkurznej-podstaty-a-konkurzne-konanie/vzdelavanie-spravcov/>

řádného výkonu profese s odbornou péčí.<sup>240</sup> Je-li však činnost insolvenčního správce vykonávána příslušníky regulovaných profesí, tito zůstávají nadále vázání příslušnými stavovskými předpisy. V případě pochybení tak mohou být podrobena disciplinární pravomoci příslušné profesní komory, avšak je třeba vzít v potaz specifika činnosti insolvenčního správce a zhodnotit, zda konkrétní omezení stanovená stavovskými předpisy nejsou v rozporu s účelem a smyslem tohoto institutu.<sup>241</sup> Na příkladu advokátů tak lze ilustrovat, že obecná povinnost stanovená § 43a odst. 8 BRAO,<sup>242</sup> zavazující ke kontinuálnímu profesnímu rozvoji, se analogicky uplatní i vykonává-li advokát funkci insolvenčního správce.

V německém prostředí má pro kvalitu a rozvoj profese insolvenčního správce zásadní význam Asociace insolvenčních správců (*Verband Insolvenzverwalter und Sachwalter Deutschlands e. V.*, dále jen „VID“), která je nezávislou profesní organizací s nepovinným členstvím sdružující insolvenční správce.<sup>243</sup> Členové asociace jsou povinni dodržovat Principy řádné insolvenční správy (*Grundsätze ordnungsgemäßer Insolvenz-und Eigenverwaltung*, dále jen „GOI“) přijaté za účelem stanovení minimálního standardu kvality jimi poskytovaných služeb. Zároveň musí získat a udržovat si potřebnou certifikaci prokazující jejich profesní kvalitu.<sup>244</sup> Jedním z principů zařazených do GOI je povinnost následného vzdělávání insolvenčních správců v rozsahu, který nesmí být nižší než třicet hodin ročně.<sup>245</sup> Za účelem dalšího profesního rozvoje insolvenčních správců VID na národní úrovni každoročně pořádá vzdělávací semináře nebo workshopy a zároveň zajišťuje organizaci Německého kongresu insolvenčních správců.<sup>246</sup> Jelikož se v Německu užívá nominační systém,<sup>247</sup> jsou insolvenční

---

<sup>240</sup> Přes absenci jasné formulace požadavků na obsah a rozsah vzdělání insolvenčních správců komentářová literatura hovoří o nutnosti získání značné míry specializace zejména v oblastech insolvenčního práva, obchodního práva, pracovního práva a občanského práva i v oblasti fungování a řízení podniku. In: SCHMIDT, A.: *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*. Kolín: Wolters Kluwer, 2017. ISBN: 978-3-452-28639-0. K § 56, marg. č. 13a. V praxi těmito požadavkům patrně dostojí zejména advokáti, kteří získali zvláštní znalosti nebo zkušenosti v oboru insolvenčního práva a získali povolení používat profesní označení „*Fachanwalt/Fachanwältin für Insolvenzrecht*“.

<sup>241</sup> HENSSLER, M. *Die Neuordnung des Berufsrechts der Insolvenzverwalter in Deutschland*. [online]. [cit. 2024-15-08]. S. 77. Dostupné z: <https://arge-insolvenzrecht.de/de/newsroom/studie-zur-neuordnung-des-berufsrechts-der-insolvenzverwalter>

<sup>242</sup> Bundesrechtsanwaltsordnung ze dne 1. 8. 1959, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 565 (německý spolkový kodex pro právníky, dále jen “BRAO”).

<sup>243</sup> Oficiální internetové stránky VID. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.vid.de/>

<sup>244</sup> *Ibidem*.

<sup>245</sup> Viz čl. 18 GOI. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.vid.de/der-verband/qualitaetsstandards/goi/>

<sup>246</sup> Oficiální internetové stránky VID. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.vid.de/>

<sup>247</sup> Blíže viz kapitola 5.2.2.

správci motivování být členy této organizace, neboť garantuje jejich odbornost, což může přispět k jejich určování do insolvenčních řízení.

Možným řešením, které by nepochybně pozitivně přispělo ke zvýšení odborné úrovně insolvenčních správců v České republice, je zakotvení povinnosti absolvovat odborná školení organizovaná Justiční akademií ve spolupráci<sup>248</sup> s Asociací insolvenčních správců,<sup>249</sup> která je dobrovolnou, profesní a nezávislou organizací sdružující insolvenční správce působící v České republice.<sup>250</sup> Vzhledem ke skutečnosti, že Ministerstvo spravedlnosti vykonává nad insolvenčními správci dohled ve smyslu § 36 odst. 1 ZoIS, je odůvodněné, aby se zároveň podílelo na zajištění jejich vzdělávání prostřednictvím Justiční akademie v souladu s § 129 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, neboť výkon funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení je zásadní pro fungování celého systému justice. V souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu ČR lze insolvenčního správce ve vztahu k výkonu některých jeho pravomocí považovat za veřejného činitele *sui generis*, což dále podporuje závěr, že sám stát by měl být garantem odborného výkonu jeho funkce.

Absolvování odborných školení by insolvenční správce prokazoval dokladem vydaným Justiční akademií, který by byl zároveň povinnou přílohou žádosti o prodloužení obecného povolení vykonávat činnost insolvenčního správce nebo zvláštního povolení. Během doby pěti let, na kterou je shodně omezena platnost obecného povolení vykonávat činnost insolvenčního správce i zvláštního povolení, by insolvenční správce byl povinen absolvovat minimálně dvě odborná školení. Rovněž lze předpokládat, že organizace odborných seminářů pro insolvenční správce by s sebou přinesla vyšší nároky na rozpočet Justiční akademie, a proto se jeví jako nevyhnutelné, aby v takovém případě došlo k navýšení správního poplatku, který ZoIS spojuje s podáním žádosti o prodloužení povolení na úroveň odpovídající novému finančnímu zatížení.

---

<sup>248</sup> Viz čl. 3 odst. 6 Statutu Justiční akademie České republiky.

<sup>249</sup> Asociace insolvenčních správců se dlouhodobě věnuje vzdělávání insolvenčních správců i výzkumu v oboru insolvenční a restrukturalizací. Za tímto účelem zároveň založila dceřinou společnost s názvem Insolvenční akademie, s.r.o. Asociace insolvenčních správců navázala spolupráci s Justiční akademií a společně se podílejí na pořádání vzdělávacích akcí zaměřených na obor insolvenčního práva a insolvenčního řízení. Účast pro insolvenční správce však není povinná. In: STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 145.

<sup>250</sup> ASIS. *Poslání Asociace*. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.asis.cz/poslani/>

V tomto kontextu se jeví jako vhodná změna ZoIS v následujícím znění:

*„§ 6 Povolení a zvláštní povolení fyzické osoby*

*(5) Platnost povolení a zvláštního povolení je omezena na dobu 5 let ode dne nabytí právní moci povolení. Na základě žádosti o prodloužení povolení nebo zvláštního povolení, ve které insolvenční správce doloží zaplacení správního poplatku a doklad o absolvování odborných školení pořádaných Justiční akademií, se doba platnosti příslušného povolení prodlužuje vždy o 5 let. Správní poplatek musí být uhrazen nejpozději v poslední den platnosti povolení. Doklad o absolvování odborných školení pořádaných Justiční akademií musí být předložen nejpozději v poslední den platnosti povolení.*

*§ 23 Vzdělávání insolvenčních správců*

*(2) Insolvenční správce je během doby, na kterou je omezena platnost jeho povolení nebo zvláštního povolení, povinen absolvovat dvě odborná školení pořádaná Justiční akademií.“*

## **4. 2. Obecná zkouška insolvenčního správce**

Jedním z předpokladů pro vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce fyzické osobě je dle § 6 odst. 1 písm. c) ZoIS složení odborné zkoušky, jejímž účelem je ověřit, zda jsou uchazeči o její vykonání dostatečně odborně způsobilí k výkonu funkce insolvenčního správce. Obecná právní úprava zkoušky insolvenčního správce je vtělena do § 24 ZoIS. Obsah a další náležitosti zkoušky, jakož i způsob prokazování odborné praxe, je dále regulován vyhláškou č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška o zkouškách“), k jejímuž vydání je dle § 37 ZoIS zmocněno Ministerstvo spravedlnosti.

Vyhláška o zkouškách stanoví, že se obecná zkouška insolvenčního správce skládá z písemné a ústní části,<sup>251</sup> přičemž jsou prověřovány znalosti z oblasti občanského, obchodního a pracovního práva, občanského práva procesního, insolvenčního práva, správního práva včetně správního řízení, finančního práva včetně daňového řízení, řízení podniku, účetnictví a financování podniku.<sup>252</sup> Je však nutné zmínit, že znalosti uchazeče jsou ve vybraných

---

<sup>251</sup> Viz § 3 odst. 1 Vyhlášky o zkouškách

<sup>252</sup> Viz § 3 odst. 2 Vyhlášky o zkouškách.

oblastech prověřovány v rozsahu potřebném pro insolvenční řízení, přičemž v oblastech řízení podniku, účetnictví a financování podniku jsou znalosti prověřovány výhradně v rozsahu potřebném pro správu majetku dlužníka neuvedeného v § 3 odst. 2 ZoIS. Zkoušku insolvenčního správce organizuje Ministerstvo spravedlnosti, které současně dohlíží i na její průběh.

Osoba, která žádá o možnost vykonat zkoušku insolvenčního správce, musí dle § 6 odst. 1 písm. b) ZoIS získat vysokoškolského vzdělání magisterského studijního programu na vysoké škole, které bylo absolvováno v členském státě EU nebo bylo členským státem uznáno. Byť v původním návrhu zákona předmětné ustanovení specifikovalo, že se má jednat o vzdělání „právníckého nebo ekonomického směru“,“<sup>253</sup> byla formulace nakonec vypuštěna. V současné době je přístup do profese otevřen všem uchazečům, kteří dosáhli vzdělání v libovolném oboru v magisterském studijním programu dle § 46 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.<sup>254</sup> Není tak vyloučeno, že se o možnost vykonat zkoušku insolvenčního správce bude ucházet osoba, která při studiu nezískala potřebné znalosti ve stěžejních oblastech a v případě, že u zkoušky uspěje, vyvstává obava, že nebude odpovídajícím způsobem zaručen odborný výkon funkce insolvenčního správce.

Pokles odborné úrovně insolvenčních správců i uchazečů o vykonání zkoušky insolvenčního správce byl v minulosti impulzem k zásadní novelizaci průběhu, organizace i obsahu zkoušek insolvenčních správců.<sup>255</sup> V tomto smyslu došlo novelou provedenou zákonem č. 185/2013 Sb. a vyhláškou č. 197/2013 Sb. ke značnému zpřísnění požadavků na nové žadatele, neboť byl rozšířen okruh ověřovaných znalostí o další obory práva a zároveň byly zkoušky insolvenčních správců doplněny o povinné vypracování případové studie, v rámci které mají být posuzovány schopnosti uchazeče řešit nahodilé právní a jiné problémy, s nimiž se insolvenční správce při výkonu své činnosti běžně setkává.<sup>256</sup> Lze uzavřít, že dostatečná odbornost žadatele je řádně zajištěna úspěšným složením zkoušky insolvenčního správce. Vzhledem k náročnosti

---

<sup>253</sup> Viz § 6 odst. 1 písm. b) vládního návrhu č. 1192/0. [online]. [cit. 2024-17-08].

<sup>254</sup> Oproti tomu například ZoA výslovně v § 5 odst. 1 písm. a) akcentuje požadavek absolvování vysokoškolské vzdělání v oboru právo.

<sup>255</sup> ŠRÁMEK, D. *Ministerstvo spravedlnosti chce zpřísnit zkoušky insolvenčních správců*. [online]. [cit. 2024-15-03]. Praha: web Česká justice, 2016. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2016/08/ministerstvo-spravedlnosti-chce-zprisnit-zkousky-insolvencnich-spravcu/>

<sup>256</sup> Vláda ČR: Důvodová zpráva k zákonu č. 185/2013 Sb. S. 22.

zkoušky<sup>257</sup> se nelze domnívat, že by ji v současné době mohla složit osoba odborně nezpůsobilá k výkonu funkce insolvenčního správce, a proto není nutná legislativní změna podmínky dle § 6 odst. 1 písm. b) ZoIS .

Odbornost je dále zajištěna prostřednictvím podmínky kladené na osobu žadatele dle § 6 odst. 1 písm. e) ZoIS, a tedy povinností vykonání alespoň tříleté odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce. Zákon v tomto smyslu stanoví, že se má jednat zejména o praxi v oblasti práva, ekonomie, daňového poradenství, účetnictví, auditu nebo řízení podniku. Uvedená definice je poměrně široká a odborná praxe se tak u každého uchazeče hodnotí individuálně.<sup>258</sup> Ministerstvo spravedlnosti posuzuje, zda z předložených dokladů plyne, že odborná praxe dosahovala potřebné intenzity<sup>259</sup> a nebyla vykonávána pouze nahodile nebo dílčím způsobem.<sup>260</sup> Za uznatelnou praxi lze považovat i výkon podnikání na základě živnostenského oprávnění a výkon funkce statutárního orgánu obchodní společnosti, přičemž je nutné doložit, že předmětná činnost byla vykonávána v uváděném rozsahu kontinuálně.<sup>261</sup>

Dotčené ustanovení výslovně nevyklučuje možnost uznání odborné praxe, kterou žadatel vykonal před dosažením vysokoškolského vzdělání. Tato problematika je dále rozvedena v komentářové literatuře, avšak názory autorů se různí. Benýšek se k této možnosti vyjadřuje kladně, byť zdůrazňuje, že vykonaná praxe musí dosáhnout potřebné intenzity, kterou váže primárně na odpracovaný čas, během něhož žadatel nabýval odborné znalosti a zkušenosti.<sup>262</sup> Kozák se kloní spíše k názoru, že tato praxe obecně uznatelná není, neboť intenzita a rozsah takové odborné praxe není dostačující. Zdůrazňuje však, že v tomto smyslu má Ministerstvo spravedlnosti ke každému žadateli přistupovat individuálně za současného zohlednění délky praxe nebo věku žadatele.<sup>263</sup> Osobně se domnívám, že v uvedeném případě bude Ministerstvo spravedlnosti povinno uznat i odbornou praxi vykonanou před dosažením vysokoškolského

---

<sup>257</sup> U zkoušky insolvenčního správce vzhledem k její náročnosti uspěje pouze malá část uchazečů. Viz pozn. č. 281.

<sup>258</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 49 – 50.

<sup>259</sup> Požadovaná intenzita u odborné praxe konané v zaměstnaneckém poměru by měla analogicky k § 79 odst. 1 ZPr dosáhnout minimálně 40 hodin týdně po dobu tří let. V případě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr nesmí být rozsah práce, na který je uzavírána dohoda o provedení práce, větší než 300 hodin v kalendářním roce (viz § 75 ZPr). Když je dohoda uzavřena na rok, lze uznat pouze její poměrnou část (300 hodin odpovídá zhruba délce 1,8 měsíce). In: RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 182 - 209, marg. č. 33.

<sup>260</sup> *Ibidem*, s. 182 – 209, marg. č. 32 – 36.

<sup>261</sup> *Ibidem*, s. 182 - 209, marg. č. 36.

<sup>262</sup> *Ibidem*, s. 182 – 209, marg. č. 25.

<sup>263</sup> STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. Op. cit.*, s. 49.



vzdělání, neboť zákon tuto možnost výslovně nevylučuje. Do budoucna je však vhodné, aby požadavek na absolvování odborné praxe byl blíže upřesněn a aby bylo jasné stanoveno, zda je přípustné uznat i odbornou praxi vykonanou před dosažením vysokoškolského vzdělání, jako je tomu v případě právnických povolání v justici, kdy tuto možnost příslušné právní předpisy jednoznačně vylučují.

Písemná část zkoušky insolvenčního správce sestává z písemného testu a případové studie a je neveřejná.<sup>264</sup> Písemný test je tvořen testovými otázkami, za jejichž výběr, počet i volbu způsobu jejich bodového hodnocení odpovídá Ministerstvo spravedlnosti.<sup>265</sup> Účelem testu je eliminovat nedostatečně odborně připravené uchazeče, jakož i snížit náklady na organizaci zkoušek insolvenčních správců, neboť případová studie uchazečů neúspěšných v písemném testu se dále nezasílá k hodnocení komisi pro hodnocení případových studií.<sup>266</sup> Obsahem zadání případové studie je modelový případ nebo situace, se kterou se insolvenční správce v praxi běžně setkává nebo může setkat a je na uchazeči, aby na základě vlastního právního posouzení vypracoval požadované řešení.<sup>267</sup> Za předpokladu, že uchazeč uspěje v písemné části, následuje ústní část zkoušky,<sup>268</sup> která je veřejná.<sup>269</sup> Zkušební komise pro zkoušky insolvenčních správců je pětičlenná a její jednotlivé členy jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti.<sup>270</sup>

Proti hodnocení písemného testu ani proti hodnocení případové studie nejsou přípustné opravné prostředky. Bránit se nelze ani proti hodnocení zkušební komise pro zkoušky insolvenčních správců v případě, kdy uchazeč neuspěje u ústní části zkoušky. Ústavní soud ČR se zabýval otázkou,<sup>271</sup> zda lze věcně přezkoumat výsledek zkoušky insolvenčního správce. Dle závěru Ústavního soudu ČR je hodnocení zkušební komise pro zkoušky insolvenčních správců o tom, zda uchazeč u zkoušky uspěl, či nikoli, výlučně na jejím uvážení, neboť žadatel nemá subjektivní veřejné právo na úspěšné vykonání zkoušky, kterému by zmíněná zkušební komise musela vyhovět. Vzhledem k absenci opravných prostředků proti výsledku zkoušky je nutné, aby byly správně nastaveny mechanismy jejího hodnocení a aby bylo transparentní, co je obsahem zkoušky.

---

<sup>264</sup> Viz § 9 odst. 3 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>265</sup> ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť. Op. cit.*, s. 22.

<sup>266</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Op. cit.*, s. 182 - 209, marg. č. 5.

<sup>267</sup> ŠNOBLOVÁ, Z. *Insolvenční správce. Právní rukověť. Op. cit.*, s. 22.

<sup>268</sup> Viz § 10 odst. 1 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>269</sup> Viz § 10 odst. 4 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>270</sup> Viz § 7 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>271</sup> Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1910/09.

U písemného testu je možné podat žádost o revizi zadání testových otázek v případě, kdy se uchazeč domnívá, že otázka byla chybně zadána a nemohl tak objektivně odpovědět správně.<sup>272</sup> Počet otázek, ve vztahu ke kterým lze zmíněnou žádost podat, je omezen na deset.<sup>273</sup> S ohledem na celkový počet testových otázek<sup>274</sup> se toto omezení jeví jako přiměřené a uchazeči je dán dostatečný prostor pro to, aby zvrátil případný neúspěch v důsledku chybného zadání. Případovou studii hodnotí dvoučlenná komise pro hodnocení případových studií, přičemž oba členové ji hodnotí anonymně jak vůči žadateli, tak i vůči sobě navzájem. Aby žadatel uspěl, aritmetický průměr procentuálních hodnocení případové studie obou těchto hodnotitelů musí dosáhnout alespoň 80 %. V případě, že aritmetický průměr procentuálních hodnocení nedosahuje 80 %, avšak jeden z hodnotitelů ohodnotil případovou studii více než 80 %, je postoupena zkušební komisi pro zkoušky,<sup>275</sup> na které je posoudit, zda uchazeč písemnou část zkoušky vykonal, či nikoliv. Mechanismy hodnocení jsou tedy podle mého názoru uspokojivě nastaveny tak, aby uchazeči zaručily co nejvíce objektivní výsledek, a opravné prostředky zde postrádají smyslu.<sup>276</sup> U ústní části zkoušky je transparentnost zaručena především tím, že je veřejná.

Problematická je však skutečnost, že nelze s úplnou jistotou konstatovat, co je obsahem písemné části zkoušky insolvenčního správce. Není totiž výjimkou, že se v písemném testu objeví otázka mimo rámec okruhů definovaných Vyhláškou o zkouškách zaměřená například na trestní právo nebo otázka týkající se mezinárodního práva soukromého.<sup>277</sup> Vzhledem k provázanosti jednotlivých právních oborů v právních řádech moderních demokracií nelze než přisvědčit podobnému postupu, zejména s přihlédnutím ke složitosti odvětví insolvenčního práva, s čímž souvisí značné nároky na právní vzdělání insolvenčního správce. Ministerstvo spravedlnosti by mělo být dostatečně transparentní a mělo by zajistit, aby uchazeči byli s obsahem zkoušky jasně seznámeni a mohli se tak cíleně připravit. Vhodným řešením by bylo

---

<sup>272</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 182 - 209, marg. č. 6.

<sup>273</sup> BISTÁROVÁ, E., FENCÁKOVÁ, S. *Praktické aspekty procesu obecné zkoušky insolvenčního správce*. [online]. [cit. 2024-15-08]. Auditor. Praha: 2022, č. 5. ISSN: 1210-9096. S. 17. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6890/5-auditor-2022.pdf>

<sup>274</sup> Otázek v testu je celkem sedmdesát. Viz sdělení k průběhu zkoušky zveřejněné Ministerstvem spravedlnosti na internetových stránkách justice.cz. [online]. [cit. 2024-16-08]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/zkousky-insolvencnich-spravcu/obecna-jak-zkouska-probiha/>

<sup>275</sup> Viz § 9 odst. 6 ve spojení s § 7 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>276</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 182 - 209, marg. č. 7.

<sup>277</sup> Viz modelové testové otázky zveřejněné Ministerstvem spravedlnosti na internetových stránkách justice.cz. [online]. [cit. 2024-20-08]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/zkousky-insolvencnich-spravcu/obecna-jak-zkouska-probiha/>

zveřejnění všech právních předpisů, ze kterých má uchazeč při vypracování písemné části zkoušky vycházet. Dalším možným řešením by mohlo být zveřejnění aktuálních otázek, ze kterých je písemný test tvořen.

Aktualizované testové otázky nejsou v současné době veřejně přístupné, a to navzdory skutečnosti, že ministr spravedlnosti dne 28. srpna 2023 vydal informační příkaz ve smyslu § 16 odst. 5 zákona č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), kterým povinnému subjektu (Ministerstvu spravedlnosti) uložil povinnost poskytnout žadateli testové otázky zkoušek insolvenčních správců platné k datu 12. 11. 2022 s odůvodněním, že ve vztahu k testovým otázkám neexistuje zákonný odmítací důvod pro poskytnutí informace.<sup>278</sup>

Zároveň je sporné, do jaké míry může uchazeč objektivně zhodnotit, proč neuspěl při vypracování případové studie, neboť Ministerstvo spravedlnosti nezveřejňuje jejich doporučená řešení. Přestože jsou mechanismy hodnocení případové studie v současné době uspokojivě nastaveny, věřím, že by uchazeč měl mít možnost porovnat své odpovědi se vzorovým řešením a zhodnotit, v čem spočíval jeho neúspěch.

Ministerstvo spravedlnosti částečně vyhovělo mé žádosti o informace<sup>279</sup> ve smyslu InfZ, ze dne 4. 11. 2023 a poskytlo mi zadání dosud nezveřejněných případových studií z roku 2023 a zároveň ve zbytku odkázalo na elektronickou úřední desku, na které jsou zveřejněna zadání z minulých let. Na žádost ze dne 8. 1. 2024, kdy jsem se opakovaně domáhala poskytnutí doporučených řešení (vzorových odpovědí) případových studií, se mi ze strany Ministerstva spravedlnosti dostalo neformální odpovědi,<sup>280</sup> dle které Ministerstvo spravedlnosti takovou informací nedisponuje. V tomto smyslu je nutné zmínit, že Ministerstvo spravedlnosti postupovalo chybně, neboť v případě, kdy žádosti, byť i jen zčásti, nevyhovělo, mělo dle § 15 odst. 1 InfZ vydat ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí části žádosti. V úvahu přicházela možnost podat s odkazem na § 16a odst. 1 písm. b) InfZ stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace, nepovažovala jsem to však za účelné.

---

<sup>278</sup> Ministr spravedlnosti současně žadateli nevyhověl v části žádosti o informace, ve které požadoval poskytnutí odpovědí na testové otázky zkoušek insolvenčních správců platných k datu 12. 11. 2022, které považuje povinný subjekt za chybné, a to s odkazem na § 2 odst. 4 InfZ, neboť se dle jeho zhodnocení jedná o dotaz na právní názor povinného subjektu.

<sup>279</sup> Viz příloha č. 1 této práce.

<sup>280</sup> Viz příloha č. 2 této práce.

Lze shrnout, že účelem zkoušky insolvenčního správce je prověřit znalosti potřebné k výkonu profese insolvenčního správce. Zákonné požadavky, které musí naplnit uchazeč o její složení, jsou formulovány poměrně široce a přístup ke zkoušce je otevřen relativně širokému okruhu uchazečů. Uspěje však pouze malá část řádně připravených, kteří dosahují vyžadované odbornosti pro výkon profese insolvenčního správce.<sup>281</sup> Hodnocení zkoušky nelze věcně přezkoumat, neboť žadatel nemá subjektivní veřejné právo na její úspěšné vykonání. Vystávají ale otázky ohledně transparentnosti obsahu samotné zkoušky. Dle mého názoru by Ministerstvo spravedlnosti mělo reagovat např. zveřejněním všech právních předpisů, ze kterých má uchazeč při vypracování písemné části zkoušky vycházet, nebo zveřejněním aktualizovaných testových otázek. Nabízí se i možnost zpřístupnění doporučených řešení případových studií, aby jednotliví uchazeči měli prostor porovnat, v čem při jejím vypracování pochybili.

#### **4. 2. 1. Uznání obecné zkoušky insolvenčního správce za zkoušku advokátní ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o advokacii**

Zákon o advokacii výslovně stanoví, že se za advokátní zkoušku pokládá též justiční zkouška, soudcovská zkouška, jednotná soudcovská zkouška, jednotná soudcovská a advokátní zkouška, prokurátorská zkouška, závěrečná zkouška státního zástupce, arbitrážní zkouška, notářská zkouška a exekutorská zkouška.<sup>282</sup> K možnosti uznání zkoušky insolvenčního správce za zkoušku advokátní se ZoA nevyjadřuje, avšak dává prostor pro uvážení ČAK, aby mohla uznat i jinou odbornou zkoušku za zkoušku advokátní.<sup>283</sup> Jako jedinou podmínku zákon stanoví, že se musí jednat o zkoušku v oblasti právní praxe, z čehož komentářová literatura vyvozuje, že podle ZoA nebude za advokátní zkoušku možné uznat např. zkoušku v oblasti právní teorie

---

<sup>281</sup> Při vypracování této diplomové práce jsem zpracovala statistický soubor dat, ze kterého vyplynulo, že v letech 2021 – 2023, kdy proběhlo 10 termínů písemné části obecné zkoušky insolvenčního správce, při vykonání celkem 194 pokusů celkově uspělo 25 uchazečů (12,9 %), z toho 10 uchazečů až po přezkumu případové studie zkušební komisí pro zkoušky. Z počtu 194 pokusů byl úspěšně složen **pouze** písemný test ve 28 případech, zbylých 141 pokusů bylo zcela neúspěšných. Ve stejném období bylo konáno 10 termínů ústní části, kdy při celkovém počtu 27 pokusů bylo 17 úspěšných (62,9 %). Zpracovaná data poskytují informace o počtu úspěšných a neúspěšných pokusů, nezohledňují skutečnost, že někteří účastníci se ve sledovaném období zúčastnili až tří pokusů a někteří pouze jednoho. Data pro vytvoření statistického souboru pochází z oficiálních internetových stránek Ministerstva spravedlnosti. [online]. [cit. 2024-15-09]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/zkousky-insolvencnich-spravcu/>

<sup>282</sup> Viz § 6 odst. 1 ZoA.

<sup>283</sup> Viz § 6 odst. 1 věta druhá ZoA.

nebo zkoušku, kterou se ověřují znalosti studentů v rámci studia na právnických fakultách.<sup>284</sup> Rozhodnout o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní náleží předsedovi ČAK.<sup>285</sup> Předseda ČAK je rovněž oprávněn předložit zmíněnou žádost k posouzení představenstvu ČAK, jehož usnesením je následně vázán.<sup>286</sup>

Pro zodpovězení otázky, zda je možné uvažovat o uznání zkoušky insolvenčního správce za zkoušku advokátní, je nezbytné analyzovat právní úpravu profesních zkoušek, s jejichž uznáním za zkoušku advokátní ZoA výslovně počítá, a zaměřit se na to, jakou formou tyto zkoušky probíhají a co je jejich obsahem. V první řadě je nutné vymezit, co je obsahem advokátní zkoušky. V souladu s vyhláškou č. 197/1996 Sb., kterou se vydává zkušební řád pro advokátní zkoušky a uznávací zkoušky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AZŘ“), je předmětem advokátní zkoušky prověření znalostí z oborů ústavního a správního práva, trestního práva, občanského, rodinného a pracovního práva, obchodního práva, jakož i znalosti předpisů upravujících poskytování právních služeb.<sup>287</sup> Při ústní části advokátní zkoušky se u uchazeče zjišťuje též základní znalost práva Evropských společenství a Evropské unie a orientace v základních pramenech mezinárodního práva.<sup>288</sup> Písemná část advokátní zkoušky se omezuje pouze na prověření znalostí z oborů práva trestního, občanského, rodinného, pracovního a obchodního.<sup>289</sup> Advokátní zkouška sestává z písemného testu, písemné části a ústní části.<sup>290</sup> Podobně jako v případě zkoušky insolvenčního správce je úspěšné složení písemného testu podmínkou pro možnost vykonání písemné a ústní části advokátní zkoušky.<sup>291</sup>

Notářská zkouška je v souladu se ZoA jednou z profesních zkoušek uznatelných za advokátní zkoušku, avšak při bližším studiu § 7 odst. 7 písm. a) zkušebního řádu Notářské komory je patrné, že mezi právními obory, ze kterých jsou prověřovány znalosti v ústní části této zkoušky, zcela absentuje trestní právo. Částečně se liší i forma prověřování znalostí, kdy ve srovnání se zkouškou advokátní absentuje písemný test.<sup>292</sup> Podobně je tomu v případě

---

<sup>284</sup> Srov. SVEJKOVSKÝ, J., MACKOVÁ, A., VYCHOPEŇ, M. a kol. *Advokátní právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 360 stran. ISBN: 978-80-7400-659-3. S. 56 - 59.

<sup>285</sup> Viz Čl. 12 odst. 1 písm. k) věta první Organizačního řádu ČAK (dále jen „OŘ ČAK“).

<sup>286</sup> Viz Čl. 12 odst. 1 písm. k) věta druhá OŘ ČAK.

<sup>287</sup> Viz § 1 AZŘ.

<sup>288</sup> Viz § 2 odst. 3 AZŘ.

<sup>289</sup> Viz § 2 odst. 2 AZŘ.

<sup>290</sup> Viz § 2 odst. 1 AZŘ.

<sup>291</sup> Viz § 2 odst. 2 AZŘ.

<sup>292</sup> Viz § 7 Zkušebního řádu Notářské komory.

exekutorské zkoušky, jejíž forma se shoduje se zkouškou notářskou.<sup>293</sup> Rovněž lze podotknout, že mezi obory, jejichž znalost je při exekutorské zkoušce prověřována, chybí ve srovnání se advokátní zkouškou právo Evropských společenství a Evropské unie, jakož i orientace v základních pramenech mezinárodního práva.<sup>294</sup>

Zákon o advokacii zahrnuje do množiny uznatelných profesních zkoušek i arbitrážní zkoušku. Arbitrážní zkouška se podobně jako ostatní uznatelné profesní zkoušky skládala z písemné a ústní části,<sup>295</sup> avšak okruh prověřovaných znalostí byl značně užší. Přesto tato profesní zkouška byla v minulosti běžně uznávána za advokátní zkoušku a dodnes zůstává v ZoA zahrnuta. Při písemné části arbitrážní zkoušky měl čekatel na základě spisu vypracovat návrh rozhodnutí v předsmulvním sporu a v majetkovém sporu, případně návrh signalizace apod. V rámci ústní části byly prověřovány znalosti z hmotného hospodářského práva, z arbitrážního procesu, jakož i z práva občanského, pracovního a správního v oblasti aplikované hospodářskou arbitráží.<sup>296</sup> Ve světle zmíněných poznatků lze uzavřít, že možnost uznání jiné profesní zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní dle § 6 odst. 1 ZoA patrně nestaví na premise, že okruh prověřovaných znalostí musí být zásadně totožný. Zcela shodná nemusí být zjevně ani forma, jakou jsou znalosti prověřovány, byť ve zmíněných případech je podobnost značně blízká.

Forma, jakou jsou prověřovány znalosti v případě zkoušky insolvenčního správce, je prakticky stejná jako v případě zkoušky advokátní. Množina právních odvětví, ze kterých jsou znalosti prověřovány,<sup>297</sup> je oproti advokátní zkoušce užší, avšak není výjimkou, že se v písemném testu objeví otázka nad rámec okruhů stanovených Vyhláškou o zkouškách zaměřená na trestní právo nebo otázka týkající se práva ústavního, byť tento postup nemá výslovnou oporu ve zmíněné vyhlášce. Vzhledem k charakteru insolvenčního práva a jeho komplexní úpravě na unijní úrovni lze zároveň zmínit, že se na písemném testu vyskytují i otázky cílené na unijní legislativu a účastník zkoušky tak nepochybně musí prokázat i znalost evropského práva a právních

---

<sup>293</sup> Viz § 7 an. Zkušebního řádu Exekutorské komory.

<sup>294</sup> Viz § 6 odst. 1 Zkušebního řádu Exekutorské komory.

<sup>295</sup> Viz § 10 odst. 1 výnosu č. j. 4/82 Státní arbitráže Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1982, kterým se vydávají pravidla pro čekatelskou praxi a arbitrážní zkoušku (dále jen „Výnos o arbitrážní zkoušce“). In: Hlavní arbitr ČSSR. *Výnos č. j. 4/82 Státní arbitráže Československé socialistické republiky*. Arbitrážní praxe. Praha: Státní arbitráž ČSSR, 1983, č. 2, s. 70.

<sup>296</sup> Viz § 10 odst. 3 písm. a) až c) Výnosu o arbitrážní zkoušce.

<sup>297</sup> Blíže viz kapitola 4.2.

principů, na kterých je založeno, jakož i schopnost orientace v pramenech mezinárodního práva soukromého.

Dále je možné přistoupit k porovnání, zda ostatní právní předpisy regulující právnické profese připouští možnost uznání zkoušky insolvenčního správce za příslušnou profesní zkoušku vážící se ke konkrétnímu právnickému povolání. K tomuto lze konstatovat, že nikoliv.<sup>298</sup> Na druhou stranu ani právní úprava regulující postavení insolvenčního správce nepřipouští, aby za zkoušku insolvenčního správce byla uznatelná jiná profesní zkouška v oblasti právní praxe. Tato skutečnost je dle mého názoru zcela odůvodněná, neboť insolvenční správce musí kromě znalostí právních disponovat i odpovídajícími znalostmi z oblasti ekonomie a je nutné, aby byly vhodným způsobem prověřeny.

Byť zkouška insolvenčního správce v posledních letech zaznamenala zásadní změny v obsahu i formě prověřovaných znalostí, čímž fakticky došlo k jejímu značnému přiblížení k jiným profesním zkouškám v oblasti právní praxe, její výslovné zařazení mezi uznatelné profesní zkoušky do předpisů regulujících jednotlivá právnická povolání v justici není vhodné, a to zejména s odkazem na odlišnost požadavků na vzdělání a praxi žadatelů. *Ad absurdum* by pak mohlo dojít k situaci, kdy by se osoba bez vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu v oboru právo domáhala uznání zkoušky insolvenčního správce například za zkoušku exekutorskou. Zákon o advokacii specificky jako jediný profesní předpis dává předsedovi ČAK možnost uvážení, zda uzná jinou odbornou zkoušku v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní. Je logické, že v případě žádosti o zápis do seznamu advokátů, se kterou žadatel spojí žádost o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní,<sup>299</sup> ČAK řádně zhodnotí, zda byly naplněny podmínky kladené na vzdělání i praxi žadatele. V tomto případě nemohou vzniknout výkladové pochybnosti a je záruka, že odbornost žadatele bude řádně posouzena.

Užitím teleologického výkladu lze pátrat po účelu a smyslu § 6 odst. 1 ZoA. Důvodová zpráva k uvedené problematice mlčí a k podrobnějšímu rozvedení předmětného ustanovení nepřistupuje ani odborná literatura. Jedním z pravděpodobných účelů daného ustanovení je nepochybně zakotvení možnosti ČAK rozhodnout o tom, koho přijme za svého člena, prostřednictvím toho, kterou odbornou zkoušku v oblasti právní praxe uzná za zkoušku

---

<sup>298</sup> Viz zejm. s § 60 odst. 5 ZSS nebo § 9 odst. 3 EŘ nebo § 7 odst. 3 NŘ.

<sup>299</sup> Viz § 6 odst. 3 ZoA.

advokátní. Přestože ZoA nestanoví žádná kritéria, v jejichž mezích by se ČAK při užití správního uvážení měla pohybovat, je nutné respektovat obecně uznávané a ústavně nerozporné základní právní zásady a principy,<sup>300</sup> zejména zákaz libovůle, princip rovnosti, zákaz diskriminace nebo princip proporcionality.<sup>301</sup> Důležitým principem je i ochrana legitimního očekávání účastníka, který v dobré víře předpokládá, že v případě, kdy složí odbornou zkoušku v oblasti právní praxe srovnatelnou s jinými odbornými zkouškami v oblasti právní praxe výslovně uznatelnými podle § 6 odst. 1 ZoA, ČAK využije možnost danou jí zmíněným ustanovením a takovou zkoušku uzná za zkoušku advokátní. Pokud by se ČAK v rámci správního uvážení vyslovila pro neuznání takové odborné zkoušky, musí být důvody pro zvolený postup transparentní a jednoznačně seznatelné.<sup>302</sup> Rozhodnutí ČAK musí být přezkoumatelné<sup>303</sup> a musí být založeno především na předpokladu řádného a úplného zjištění skutkového stavu.<sup>304</sup> V opačném případě by se ČAK vystavovala možnosti, že správní soud zruší dotčené rozhodnutí pro nezákonnost, bude-li napadeno, neboť by se jednalo o zneužití správního uvážení a o narušení ústavního principu ochrany legitimního očekávání.

Dále lze účel zmíněného ustanovení interpretovat tak, že zákonodárce předpokládal možnost, že v budoucnu vznikne nová právní profese se svébytnou regulací profesní zkoušky, nebo že dojde k přiblížení některých profesí, které jsou na pomezí, k profesím právním, případně že dojde k přiblížení obsahu a formy některé profesní zkoušky zkoušce advokátní. Domnívám se, že takovým příkladem může být právě zkouška insolvenčního správce.

Nelze však uzavřít, že by zkouška insolvenčního správce měla být vhodnou pro uznání za advokátní zkoušku postupem dle § 6 odst. 1 ZoA bez dalšího. Zkouška insolvenčního správce byla zásadním způsobem přetvořena novelou provedenou zákonem č. 185/2013 Sb., kterou došlo k rozšíření okruhu ověřovaných znalostí o další obory práva a zároveň byla zkouška insolvenčního správce doplněna o povinné vypracování případové studie, při jejímž řešení musí uchazeč prokázat značnou míru orientace v pramenech práva i v judikatuře vyšších soudů včetně soudu Ústavního, jakož i schopnost aplikace získaných

---

<sup>300</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002-59.

<sup>301</sup> RIGEL, F. *Judikatura NSS: Neurčité právní pojmy a správní uvážení*. In: Soudní rozhledy. Praha: C. H. Beck, 2022, č. 3. ISSN: 1211-4405. S. 74.

<sup>302</sup> Srov. s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. 1. 2012, sp. zn. 1 Afs 78/2011.

<sup>303</sup> Srov. s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 3 As 24/2004.

<sup>304</sup> Srov. s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 A 139/2002.



poznatků na konkrétní skutkový stav.<sup>305</sup> Tuto skutečnost by měla ČAK reflektovat při aplikaci správního uvážení a rozhodnout, že za advokátní zkoušku může být uznána pouze zkouška insolvenčního správce úspěšně vykonaná v aktuální podobě, tedy v podobě po novele provedené zákonem č. 185/2013 Sb. s odkazem, že forma a obsah zkoušky insolvenčního správce před zmíněnou novelou neodpovídala formě ani obsahu jiných odborných zkoušek v oblasti právní praxe.

Pro účely práce jsem se rovněž věnovala posouzení, zda proti rozhodnutí ČAK o zamítnutí žádosti o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní existuje možnost soudní obrany. V judikatuře byl v minulosti řešen případ, kdy se žalobce v občanském soudním řízení domáhal zrušení usnesení ČAK o zamítnutí žádosti o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní. Soud uzavřel, že zmíněné usnesení nemůže být napadnuto v občanském soudním řízení, protože není dána civilní pravomoc dle § 7 odst. 1 OSŘ, a zároveň v této věci není výslovně založena civilní pravomoc ani zákonem, jak předvídá § 7, odst. 3 OSŘ.<sup>306</sup>

Myslím si, že se nabízí možnost obrany cestou správního soudnictví. Česká advokátní komora je samosprávnou stavovskou organizací všech advokátů,<sup>307</sup> která vykonává veřejnou správu na úseku advokacie.<sup>308</sup> V rámci výkonu veřejné správy na úseku advokacie ČAK rozhoduje o subjektivních právech a povinnostech subjektů práva ve správním řízení.<sup>309</sup> Lze tedy uvažovat, že proti usnesení ČAK o zamítnutí žádosti o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní, se bude možné bránit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu,<sup>310</sup> neboť se nepochybně jedná o rozhodnutí v oblasti veřejné správy vydané právní osobou,<sup>311</sup> které bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.<sup>312</sup> Usnesení ČAK o zamítnutí žádosti o uznání jiné odborné zkoušky v oblasti právní praxe za zkoušku advokátní je úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti subjektu práva,

---

<sup>305</sup> Součástí případové studie je vždy i vypracování procesního úkonu (žaloby, odvolání, vyrozměnění o popření pohledávky insolvenčním správcem, atp.).

<sup>306</sup> Viz usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 8. 3. 2000, č. j. 18 C 382/91-175. In: Bulletin advokacie 1/2001 s. 72-73.

<sup>307</sup> Viz § 40 odst. 1 ZoA.

<sup>308</sup> Viz § 40 odst. 3 ZoA.

<sup>309</sup> SVEJKOVSKÝ, J. *Advokátní právo. Op. cit.*, s. 88 – 99.

<sup>310</sup> Viz § 65 an. SŘS.

<sup>311</sup> Viz § 40 odst. 4 věta první ZoA.

<sup>312</sup> Viz § 4 odst. 1 písm. a) SŘS.

tedy rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 SŘS. Je třeba upozornit, že § 6 odst. 1 věty druhé ZoA dává předsedovi ČAK možnost aplikovat ve zmiňovaném případě správní uvážení a soudní přezkum tak bude omezen.<sup>313</sup> Podle § 78 odst. 1 věty druhé SŘS platí, že pro nezákonnost soud zruší napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil, přičemž soud nesmí nahradit správní uvážení vlastním uvážením.

#### 4. 3. Zvláštní zkouška insolvenčního správce

Předpokladem pro možnost konání zvláštní zkoušky insolvenčního správce je úspěšné absolvování obecné zkoušky insolvenčního správce, avšak podmínkou není výkon činnosti insolvenčního správce s obecným povolením.<sup>314</sup> Zvláštní zkouška insolvenčního správce se skládá výlučně z ústní části,<sup>315</sup> ve které jsou prověřovány znalosti principů a fungování finančního trhu, organizace podniku a právní regulace ekonomicky významného dlužníka, investičních nástrojů, obchodování a jiného nakládání s těmito nástroji, právní úpravy povinností insolvenčního správce při úpadku ekonomicky významného dlužníka, insolvenčního práva, občanského a obchodního práva, řízení podniku, účetnictví a financování podniku v rozsahu potřebném pro vedení insolvenčního řízení nebo správu majetku ekonomicky významného dlužníka.<sup>316</sup>

Zkušební komise pro zvláštní zkoušky insolvenčních správců je osmičlenná a stálá. Členy zkušební komise jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti, z toho dva členy po dohodě s guvernérem České národní banky.<sup>317</sup> Vyhláška o zkouškách vyžaduje, aby členové zkušební komise získali vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oboru ekonomie nebo v oboru právo.<sup>318</sup> Zkušební komise rozhoduje nadpoloviční většinou hlasů svých členů,<sup>319</sup> přičemž všichni členové hodnotí celkový výkon uchazeče ve všech oblastech zkoušky

---

<sup>313</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 1 Azs 200/2014.

<sup>314</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 209 - 214, marg. č. 11.

<sup>315</sup> Viz § 3 odst. 1 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>316</sup> Viz § 3 odst. 4 a 5 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>317</sup> Viz § 7a odst. 1 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>318</sup> Viz § 7a odst. 1 Vyhlášky o zkouškách.

<sup>319</sup> Viz § 7a odst. 3 Vyhlášky o zkouškách.

bez ohledu na to, zda sami mají právnické, nebo ekonomické vzdělání.<sup>320</sup> V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.<sup>321</sup>

---

<sup>320</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 20. 1. 2022, č. j. 10 As 364/2020-44.

<sup>321</sup> Viz § 7a odst. 3 Vyhlášky o zkouškách.

## 5. Insolvenční správce a výkon jeho funkce v insolvenčním řízení

Insolvenční správce vystupuje jako **zvláštní procesní subjekt** v insolvenčním řízení, které je zvláštním druhem soudního řízení v civilních věcech<sup>322</sup> a reprezentuje veřejný zájem na zajištění jeho řádného průběhu. Jedná se o zvláštní kolektivní řízení<sup>323</sup> se zvláštním předmětem, jímž je procesní zjištění úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka a způsob jeho řešení<sup>324</sup> tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů.<sup>325</sup>

Následující text nastiňuje klíčové aspekty výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení a popisuje vzájemné vztahy mezi jednotlivými procesními subjekty tohoto řízení. V podkapitole věnované standardům výkonu funkce insolvenčního správce se zabývám tím, zda a v jakém rozsahu se tyto standardy uplatní na výkon činnosti insolvenčního správce a činím závěry o možné odpovědnosti státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce. Kapitulu zakončuje analýza odměňování insolvenčních správců se zaměřením na část odměny insolvenčního správce určené podle počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek a jsou nabídnuta možná řešení *de lege ferenda*.

### 5. 1. Typologie výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení

Insolvenční správce je dle § 136 odst. 2 písm. b) InsZ<sup>326</sup> do insolvenčního řízení ustanoven současně s rozhodnutím o úpadku dlužníka a nedojde-li k zákonem předvídané odchylce (např. k odvolání insolvenčního správce schůzí věřitelů dle § 29 odst. 1 IZ), vystupuje ve své pozici až do jeho skončení. Současně s jeho ustanovením nedochází k vymezení

---

<sup>322</sup> ZEMANDLOVÁ, A. *Účel insolvenčního řízení*. Praha: Právní rozhledy, 2021, č. 23-24. ISSN: 1210-6410. S. 809.

<sup>323</sup> KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M., a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. [cit. 2024-09-14]. ISSN 2336-517X. K § 2. Dostupné z: [https://www.aspi.cz/products/lawText/13/44000/1/2#c\\_6556](https://www.aspi.cz/products/lawText/13/44000/1/2#c_6556)

<sup>324</sup> WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. Op. cit., s. 195.

<sup>325</sup> Viz § 1 InsZ.

<sup>326</sup> K ustanovení insolvenčního správce nedochází vydáním opatření o určení osoby insolvenční správce předsedou krajského soudu ani doručením reorganizačního plánu, který určuje osobu insolvenčního správce, ale až vydáním rozhodnutí o jeho ustanovení insolvenčním soudem. In: SPRINZ, P. *Insolvenční zákon*. Op. cit., k § 25, marg. č. 1, 2.

konkrétních pravomocí, které je ze své funkce oprávněn a povinen uplatňovat, nýbrž svou funkci zásadně vykonává v jejich plné šíři po celou dobu trvání insolvenčního řízení. Pro odlišení od ostatních forem výkonu funkce insolvenčního správce dle InsZ bude pro tento typ insolvenčního správce nadále užíváno pojmu „řádný insolvenční správce.“ Právní úprava ustanovení, odměňování a zproštění řádného insolvenčního správce platí obdobně i pro odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce<sup>327</sup> a přiměřeně se uplatní pro předběžného insolvenčního správce.<sup>328</sup>

Druhým typem výkonu funkce insolvenčního správce je tzv. předběžný insolvenční správce,<sup>329</sup> který je ustanovován pro část řízení před úpadkem dlužníka,<sup>330</sup> je-li nezbytné, aby převzal dispoziční oprávnění dlužníka v rozsahu jejich omezení nad rámec § 111 InsZ, či aby zjistil a zajistil rozsah majetkové podstaty. Působnost předběžného insolvenčního správce vymezí insolvenční soud, je však limitován zákonem, který zapovídá možnost, aby měl předběžný insolvenční správce více oprávnění než řádný insolvenční správce. Není-li v usnesení o úpadku dlužníka stanoveno jinak, předběžný insolvenční správce se po tomto rozhodnutí stává řádným insolvenčním správcem.<sup>331</sup>

Účelem institutu odděleného insolvenčního správce,<sup>332</sup> který je dalším z typů výkonu funkce insolvenčního správce, je předcházet případnému vyloučení řádného insolvenčního správce pro podjatost, má-li poměr pouze k některému z dlužníkových věřitelů nebo pouze k některému ze zástupců dlužníkových věřitelů. Tento institut se uplatní také tehdy, je-li řádný insolvenční správce vyloučen z některých úkonů, které mohou odporovat společnému zájmu věřitelů v jiném insolvenčním řízení, v němž byl rovněž ustanoven. Není-li důvod pochybovat, zda daný vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností řádného insolvenčního správce, soud ustanoví pro úkony spojené s uplatněnou pohledávkou dotčeného věřitele odděleného insolvenčního správce.<sup>333</sup>

---

<sup>327</sup> Viz § 35 odst. 2 InsZ.

<sup>328</sup> Viz § 27 odst. 3 InsZ.

<sup>329</sup> Zákon předvídá situace, kdy je vhodné či nezbytné ustanovit předběžného insolvenčního správce. Viz například § 112 odst. 2 InsZ nebo § 123 odst. 1 InsZ.

<sup>330</sup> Viz § 27 odst. 1 věta druhá InsZ.

<sup>331</sup> Viz § 27 odst. 2 věta poslední InsZ.

<sup>332</sup> Viz § 34 InsZ.

<sup>333</sup> Ustanovením odděleného insolvenčního správce lze předcházet zbytečným průtahům v insolvenčním řízení, zejména v případech, kdy má řádný insolvenční správce poměr k věřiteli dlužníka s pohledávkou v nepatrné výši. Pokud by vždy muselo dojít k odvolání řádného insolvenčního správce a k ustanovení nového insolvenčního správce, mohla by tato situace oddálit zjištění a zajištění majetku dlužníka a snížit uspokojení věřitelů.

Posledním typem výkonu funkce insolvenčního správce je zvláštní insolvenční správce,<sup>334</sup> kterého soud ustanoví v případech, kdy je v rámci insolvenčního řízení nutné řešit zvláštní problematiku vyžadující odborné specializace.<sup>335</sup> V insolvenčním řízení, ve kterém mají uživatelé platebních služeb nebo držitelé elektronických peněz nárok na jejich výplatu podle zákona upravujícího platební styk,<sup>336</sup> jakož i v případě je-li třeba vydat majetek zákazníkovi podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu,<sup>337</sup> ustanoví soud zvláštního insolvenčního správce vždy.<sup>338</sup>

## **5. 2. Seznam insolvenčních správců a způsob ustanovování insolvenčního správce do funkce**

### **5. 2. 1. Seznam insolvenčních správců**

Seznam insolvenčních správců je součástí veřejně přístupného insolvenčního rejstříku coby informačního systému veřejné správy vedeného Ministerstvem spravedlnosti.<sup>339</sup> Význam seznamu insolvenčních správců tkví především v tom, že představuje vodítko pro určování jednotlivých insolvenčních správců do insolvenčních řízení. Člení se na obecnou a zvláštní část a zároveň obsahuje seznam hostujících insolvenčních správců.<sup>340</sup>

Do obecné části seznamu insolvenčních správců se odděleně zapisují fyzické osoby, veřejné obchodní společnosti<sup>341</sup> a zahraniční společnosti, které získaly obecné povolení vykonávat činnost insolvenčního správce.<sup>342</sup> Od účinnosti novely provedené zákonem č. 64/2017 Sb. je obecná část vedena podle obvodů krajských soudů a rozlišuje mezi insolvenčními správci,

---

<sup>334</sup> Viz § 35 InsZ.

<sup>335</sup> K ustanovení zvláštního insolvenčního správce může dojít i na základě rozhodnutí schůze věřitelů. In: SPRINZ, P. *Insolvenční zákon. Op. cit.*, k § 35, marg. 1.

<sup>336</sup> Viz zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>337</sup> Viz zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>338</sup> Viz § 35 odst. 3 InsZ.

<sup>339</sup> Viz § 419 odst. 1 a 2 InsZ.

<sup>340</sup> Seznam hostujících insolvenčních správců je tvořen zápisy o osobách, které mají právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce, a zápisy o hostujících insolvenčních správcích, kteří mají právo dočasně nebo příležitostně vykonávat činnost insolvenčního správce ekonomicky významného dlužníka. Viz § 17 odst. 9 ZoIS.

<sup>341</sup> Veřejná obchodní společnost je v příslušné části seznamu insolvenčních správců zapsána tolikrát, kolik má ohlášených společníků, jejichž prostřednictvím vykonává činnost insolvenční správce, aby nedocházelo k jejímu znevýhodnění pro účely ustanovování do insolvenčního řízení. Viz § 17 odst. 6 a 7 ZoIS.

<sup>342</sup> Viz § 17 odst. 2 ZoIS.

kteří se odborně zaměřují<sup>343</sup> na řešení úpadku dlužníka oddlužením a mezi insolvenčními správci, kteří se odborně zaměřují na řešení úpadku dlužníka konkursem.<sup>344</sup> Zvláštní část seznamu insolvenčních správců je vedena pro celé území České republiky<sup>345</sup> a zapisují se do ní odděleně fyzické osoby, veřejné obchodní společnosti a zahraniční společnosti, kterým vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce ekonomicky významného dlužníka.<sup>346</sup>

Zápisy údajů do seznamu insolvenčních správců nemají povahu správního rozhodnutí, tudíž se proti nim nelze bránit za užití opravných prostředků dle SpŘ. Jedná se o evidenční úkon, kterým správní orgán autoritativně osvědčuje určitou skutečnost nastalou ze zákona.<sup>347</sup> Nabízí se tak možnost obrany žalobou proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení dle § 82 ŠRS an., neboť zápis do seznamu insolvenčních správců má povahu správního úkonu, který je způsobilý zasáhnout do veřejných subjektivních práv konkrétní osoby.<sup>348</sup>

## 5. 2. 2. Určení insolvenčního správce

Osobu insolvenčního správce pro insolvenční řízení určuje předseda insolvenčního soudu písemným opatřením, které nemá povahu rozhodnutí a pouze se zakládá do insolvenčního spisu.<sup>349</sup> Opatření vydané předsedou soudu není standardním úkonem realizovaným v rámci výkonu státní správy soudnictví, ale jedná se o: „*úkon hybridní povahy, který sice má základ v realizaci administrativních pravomocí předsedy soudu, současně je ovšem nedílnou součástí insolvenčního řízení jako probíhajícího (živého) soudního řízení.*“<sup>350</sup> Nelze se proti němu bránit odvoláním v občanském soudním řízení<sup>351</sup> ani žalobou ve správním soudnictví.<sup>352</sup> Jedinou možností obrany proti opatření o určení insolvenčního správce je podání ústavní stížnosti.<sup>353</sup>

---

<sup>343</sup> Odborné zaměření uvádí insolvenční správce v prohlášení, které je obligatorní přílohou návrhu na vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce, přičemž sám může určit, zda se odborně zaměří výhradně na řešení úpadku dlužníka oddlužením nebo konkursem, či případně na obojí.

<sup>344</sup> Viz § 17 odst. 3 písm. a) a b) ZoIS.

<sup>345</sup> Viz § 17 odst. 5 ZoIS.

<sup>346</sup> Viz § 17 odst. 4 ZoIS.

<sup>347</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. 8 As 37/2014.

<sup>348</sup> Srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. III. ÚS 415/06.

<sup>349</sup> Viz § 4 vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>350</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15.

<sup>351</sup> Viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2010, sen. zn. 3 VSPH 193/2010.

<sup>352</sup> Viz usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2016, sp. zn. 45 A 70/2016.

<sup>353</sup> Viz náález Ústavního soudu ČR ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 1377/16.

Předseda insolvenčního soudu je při výběru konkrétní osoby omezen tzv. rotačním principem, jehož podstatou je zohlednění pořadí určeného dnem zápisu sídla nebo provozovny insolvenčního správce do příslušné části seznamu insolvenčních správců.<sup>354</sup> Jednotliví insolvenční správci jsou tedy pro řízení určováni v kolečku podle pořadí, v jakém jsou zapsáni v seznamu insolvenčních správců.<sup>355</sup>

Užívání rotačního pravidla není běžnou praxí napříč všemi členskými státy Evropské unie. Jedním ze států, který pro účely určování insolvenčních správců do insolvenčních řízení vychází z nominačního systému, je Spolková republika Německo. Němečtí insolvenční soudci insolvenčního správce určují z tzv. předběžného seznamu (*Vorauswahlliste*), který si sami pro účely insolvenčního řízení vedou, neboť neexistuje zvláštní úprava seznamu insolvenčních správců, podobně jako je tomu dle § 16 an. ZoIS.<sup>356</sup> Nejsou tak vázáni žádným pořadím a výběr konkrétní osoby záleží výlučně na jejich diskreci. Zákon pouze stanoví, že se má jednat o: „nezávislou fyzickou osobu připravenou na sebe převzít úkoly náležející insolvenčnímu správci v insolvenčním řízení, jež je pro předmětné řízení vhodná, ve značné míře znalá obchodu a nezávislá na dlužníkovi i věřitelích.“<sup>357</sup>

Rotační princip se v kontextu českého prostředí jeví jako vhodnější, neboť spolehlivě zajišťuje spravedlivé a zásadně rovnoměrné přidělování insolvenčních případů jednotlivým insolvenčním správcům. Nominační systém ostatně dříve používal ZKV, avšak se zásadně neosvědčil, neboť docházelo k opakovanému ustanovování úzké skupiny vybraných konkursních správců a jejich zatížení nebylo rovnoměrné.<sup>358</sup>

Insolvenční zákon připouští řadu výjimek z rotačního pravidla, jejichž cílem je zohlednit některé specifické situace, které mohou nastat v rámci insolvenčního řízení. První z nich je nominační výjimka, jež se uplatní, pokud nelze ustanovit osobu insolvenčního správce z kolečka nebo je-li to nezbytné se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě

---

<sup>354</sup> Viz § 25 odst. 2 InsZ.

<sup>355</sup> Předseda insolvenčního soudu určí insolvenčním správcem osobu podle pořadí určeného dnem zápisu jejího sídla do zvláštní části seznamu insolvenčních správců v případě, kdy byl v době určování podán návrh na povolení reorganizace nebo v případě ekonomicky významného dlužníka. Viz § 25 odst. 3 InsZ.

<sup>356</sup> Srov. VÍTKOVÁ, K. *Problematika určování insolvenčního správce v kontextu práva na podnikání v ČR a SRN*. [online]. [cit. 2024-20-09]. Právo v podnikání vybraných členských států Evropské unie: Sborník příspěvků k IX. ročníku mezinárodní vědecké konference, 2017, s. 281. Dostupné z: [https://lawinbusiness.vse.cz/wp-content/uploads/page/8/sbornik-2020\\_color-FINAL\\_WEB.pdf](https://lawinbusiness.vse.cz/wp-content/uploads/page/8/sbornik-2020_color-FINAL_WEB.pdf)

<sup>357</sup> Viz § 56 odst. 1 InsO.

<sup>358</sup> Vláda ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb.* S. 39.



dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, jakož i k odborné způsobilosti insolvenčního správce, jeho dosavadní činnosti a k jeho zatížení. Předseda insolvenčního soudu je v takovém případě oprávněn určit insolvenčního správce mimo stanovené pořadí.<sup>359</sup>

Krajský soud v Ostravě v minulosti zavedl praxi, kdy předsedkyně soudu automaticky přistoupila k vydání opatření dle § 25 odst. 5 InsZ, pokud měl insolvenční správce v příslušné části seznamu insolvenčních správců zapsané (kromě sídla) více jak čtyři provozovny s odůvodněním, že tak činí „z důvodu zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců“.<sup>360</sup> Záměrem předsedkyně Krajského soudu v Ostravě bylo postihovat zřizování provozoven insolvenčních správců, které nejsou obsluhovány v souladu s požadavky InsZ a prováděcích předpisů.<sup>361</sup>

Aktivita předsedkyně soudu jednoznačně nelze považovat za odůvodněné ani za souladné s účelem předmětného ustanovení. Uvedený postup byl v rozporu s rozhodovací praxí Vrchního soudu v Olomouci, který judikoval, že skutečnost, kdy insolvenční správce má více jak čtyři provozovny, není důvodem k jeho zproštění funkce dle § 32 odst. 1 InsZ.<sup>362</sup> Smyslem nominační výjimky je dle mého názoru zajištění rychlosti a hospodárnosti insolvenčního řízení v případech, kdy existují zvláštní okolnosti vážící se k jednotlivému řízení nebo ke konkrétnímu insolvenčnímu správci či dlužníkovi. Je vyloučeno, aby předmětné ustanovení bylo plošně zneužíváno k postihování insolvenčních správců, kteří využijí zákonem předvídané možnosti a zřídí si vyšší počet provozoven. Dohled nad výkonem činnosti insolvenčního správce v jeho sídle a v provozovně náleží Ministerstvu spravedlnosti, které v tomto smyslu disponuje odpovídajícími oprávněními a v případě zjištění nedostatků může insolvenčnímu správci uložit sankci předvídanou ZoIS.

Uplatnění nominační výjimky musí být řádně odůvodněno, neboť se jedná o vyluku ze zákonného pravidla výběru insolvenčního správce podle předem stanoveného algoritmu a má směřovat jen k důvodům uvedeným v § 25 odst. 5 InsZ, což ve zmiňovaném případě nebylo

---

<sup>359</sup> Viz § 25 odst. 5 InsZ.

<sup>360</sup> ŠRÁMKOVÁ, T. *Statistická analýza způsobu ustanovování insolvenčních správců u KS v Ostravě*. Konkursní noviny, 2015, č. 1. ISSN: 1213-4023. S. 21. Nebo ŘEHÁČEK, O., VRBA, M. *Obrana zákonného insolvenčního správce*. Konkursní noviny, 2016, č. 7. ISSN: 1213-4023. S. 19.

<sup>361</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 6. 9. 2016 sp. zn. Pl. ÚS. 3141/15.

<sup>362</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 6. 2014, sen. zn. 2 VSOL 358/2014.

dodrženo.<sup>363</sup> Odůvodnění musí nabízet alespoň základní, logické a srozumitelné důvody shrnující, proč byl namísto insolvenčního správce, na kterého by jinak vycházelo pořadí v kolečku, výjimečně určen správce jiný.<sup>364</sup>

Zákonodárce dále počítá se situací, kdy dojde k úpadku dlužníků tvořících koncern a předjímá, že předseda insolvenčního soudu určí insolvenčním správcem těchto dlužníků stejnou osobu.<sup>365</sup> Koncern představuje vyšší úroveň podnikatelského seskupení společností, které jsou ovládány jednou osobou, jež tyto společnosti dlouhodobě jednotně řídí a koordinuje jejich fungování, přičemž takto jednotně řízené společnosti tvoří ekonomický celek mající stejný zájem a jednotnou koncernovou politiku. Aby mohlo být bez dalšího uzavřeno, že se v případě podnikatelského seskupení jedná o koncern, musí být jednotné řízení i jednotná politika koncernu zjevná.<sup>366</sup> Předmětné ustanovení předpokládá, že předseda insolvenčního soudu bude postupovat obdobně i v případě dlužníků, kteří jsou manžely. Pro uplatnění tohoto postupu je nezbytné, aby manželství dlužníků trvalo v okamžiku, kdy předseda insolvenčního soudu vydává opatření o určení osoby insolvenčního správce pro druhé z obou řízení.<sup>367</sup>

Rotační systém se neuplatní ani pro hostující insolvenční správce, neboť by to vzhledem k menší četnosti jejich ustanovování do insolvenčních řízení nebylo účelné.<sup>368</sup> Předseda insolvenčního soudu pro účely určování hostujícího insolvenčního správce vybere konkrétní osobu v souladu se zásadou dočasnosti nebo příležitostnosti, je-li to vhodné se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, jakož i k odborné způsobilosti osoby insolvenčního správce, který je hostujícím insolvenčním správcem.<sup>369</sup> Poslední zákonnou výjimkou je tzv. předbalená reorganizace, kdy je s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení reorganizace a v předloženém reorganizačním plánu je zároveň určena osoba insolvenčního správce.<sup>370</sup> V tomto případě

---

<sup>363</sup> Veřejná ochránkyně práv v reakci na praxi vedení Krajského soudu v Ostravě podala na jeho předsedkyni kárnou žalobu. In: Internetová stránka Veřejného ochránce práv České republiky. *Návrh na zahájení kárného řízení ze dne 24. 2. 2017.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/3-17-PJ-SZD-KN.pdf> Kárný senát Nejvyššího správního soudu ČR rozhodl o zproštění kárného obvinění rozhodnutím ze dne 26. 1. 2018, č. j. 11 Kss 1/2017-140.

<sup>364</sup> Srov. náleží Ústavního soudu ČR ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. Pl. ÚS. 3141/15.

<sup>365</sup> Viz § 25 odst. 4 InsZ

<sup>366</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2022, sen. zn. 29 ICdo 14/2020.

<sup>367</sup> SPRINZ, P. *Insolvenční zákon. Op. cit.*, k § 25, marg. č. 6.

<sup>368</sup> MORAVEC, T., KOTOUČOVÁ, J., a kol. *Insolvenční zákon: komentář.* 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1840 stran. ISBN: 978-80-7400-849-8. S. 87 – 90, marg. č. 4.

<sup>369</sup> Viz § 25 odst. 6 InsZ.

<sup>370</sup> Viz § 25 odst. 1 InsZ.

insolvenční soud ustanoví insolvenčním správcem osobu mimo zákonné pořadí na základě vůle dlužníka a jeho věřitelů.<sup>371</sup>

### 5. 2. 3. Ustanovení insolvenčního správce do funkce

Insolvenčního správce do funkce ustanovuje insolvenční soud<sup>372</sup> nejpozději v rozhodnutí o úpadku,<sup>373</sup> přičemž prvostupňový insolvenční samosoudce vychází z opatření vydaného předsedou krajského soudu. Proti unesení o ustanovení insolvenčního správce je objektivně přípustné odvolání s výjimkou případů, kdy byl insolvenční správce ustanoven na základě usnesení schůze věřitelů, jež bylo potvrzeno insolvenčním soudem.<sup>374</sup> Účastník však v souladu s § 26 InsZ může namítat výhradně to, že insolvenční správce nesplňuje podmínky pro ustanovení nebo že není nepodjatý. Osoba zapsaná do seznamu insolvenčních správců může své ustanovení insolvenčním správcem odmítnout, jen má-li pro to důležité důvody.<sup>375</sup> Komentářová literatura za takový důležitý důvod považuje zejména vážný zdravotní stav,<sup>376</sup> z judikatury lze příkladem uvést zaneprázdněnost a celkovou vytiženost insolvenčního správce.<sup>377</sup>

Insolvenční zákon formuluje podmínky, jejichž naplnění zakládá důvod pro vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení.<sup>378</sup> Insolvenční správce je z insolvenčního řízení vyloučen, je-li se zřetelem na jeho poměr k věci nebo k osobám účastníků dán důvod pochybovat o jeho nepodjatosti.<sup>379</sup> Insolvenční správce je rovněž vyloučen, jestliže v posledních 3 letech před zahájením insolvenčního řízení vykonával podle zákona o preventivní restrukturalizaci funkci restrukturalizačního správce dlužníka nebo osoby tvořící s dlužníkem koncern.<sup>380</sup> K podjatosti insolvenčního správce je insolvenční soud povinen přihlédnout i bez návrhu, z čehož vyplývá, že rozhodné skutečnosti musí zjišťovat z úřední

---

<sup>371</sup> VESELÝ, P. *Lze vyměnit insolvenčního správce? Jak a proč?* Bulletin advokacie, 2017, č. 6. ISSN: ISSN 1210-6348. S. 54.

<sup>372</sup> Viz § 25 odst. 1 InsZ.

<sup>373</sup> Viz § 27 odst. 1 InsZ.

<sup>374</sup> SPRINZ, P. *Insolvenční zákon. Komentář. Op. cit.*, k § 26, marg. č. 2.

<sup>375</sup> Viz § 22 InsZ.

<sup>376</sup> Srov. MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář. Op. cit.*, s. 83 – 84.

<sup>377</sup> Viz usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 7. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 149/2013 nebo usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 11. 2008, sp. zn. KSPL 54 INS 1680/2008.

<sup>378</sup> Viz § 24 odst. 1 InsZ.

<sup>379</sup> Viz § 24 odst. 1 InsZ. Jako příklad lze uvést situaci, kdy má insolvenční správce vlastní pohledávku za dlužníkem. In: MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář. Op. cit.*, s. 85 – 86.

<sup>380</sup> Viz § 24 odst. 1 InsZ.

povinnosti.<sup>381</sup> Insolvenční zákon zakotvuje informační povinnost a insolvenční správce je tak po svém ustanovení do funkce povinen na případný konflikt zájmů neprodleně upozornit insolvenční soud, který rozhodne o důvodnosti tohoto oznámení.

#### **5. 2. 4. Odvolání insolvenčního správce insolvenčním soudem**

Insolvenční soud dle § 31 InsZ rozhoduje o odvolání insolvenčního správce z funkce v konkrétním řízení. Předmětné ustanovení rozlišuje dvě kategorie případů podle toho, zda má insolvenční soud povinnost insolvenčního správce odvolat, nebo zda má prostor pro uvážení. Insolvenční soud z funkce obligatorně odvolá insolvenčního správce, kterému bylo zrušeno povolení nebo zvláštní povolení ze strany Ministerstva spravedlnosti dle § 13 ZoIS,<sup>382</sup> jakož i insolvenčního správce, který odmítl své ustanovení do funkce dle § 29 odst. 1 až 3 InsZ.<sup>383</sup> K odvolání insolvenčního správce z funkce dále přistoupí i v případě, kdy vyjde dodatečně najevo, že dlužník je osobou podle § 3 odst. 2 ZoIS a insolvenční správce nebyl ustanoven postupem podle § 25 odst. 3 InsZ.

Prostor pro uvážení svěřuje insolvenčnímu soudu zákon v situaci, kdy insolvenčnímu správci zaniklo ze zákona právo vykonávat činnost insolvenčního správce<sup>384</sup> nebo mu bylo toto právo pozastaveno podle ZoIS.<sup>385</sup> Insolvenční soud může dále insolvenčního správce odvolat z funkce, jsou-li dány důležité důvody, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce.<sup>386</sup> Takovým důležitým důvodem bude zejména pochybnost o nepodjatosti insolvenčního správce, kterou nelze zhojit ustanovením odděleného správce.<sup>387</sup> V případě, kdy insolvenční soud rozhodne o odvolání insolvenčního správce z funkce, ustanoví současně nového na jeho místo.<sup>388</sup>

---

<sup>381</sup> RICHTER, T. *K podjatosti insolvenčního správce*. Praha: Právní rozhledy, 2016, č. 15-16, s. 524.

<sup>382</sup> Viz § 31 odst. 4 InsZ.

<sup>383</sup> Viz § 31 odst. 2 InsZ.

<sup>384</sup> Problematikou odvolání insolvenčního správce z funkce pro zánik práva vykonávat činnost insolvenčního správce ze zákona se zabýval Nejvyšší soud ČR v sérii případů týkajících se insolvenční správkyně Administrace insolvencí CITY TOWER, v.o.s. K tomuto blíže viz kapitola 3.4.2.

<sup>385</sup> Viz § 31 odst. 3 InsZ.

<sup>386</sup> Viz § 31 odst. 1 InsZ.

<sup>387</sup> Srov. VESELÝ, P. *Lze odvolat insolvenčního správce? Jak a proč? Op. cit.*, s. 54.

<sup>388</sup> Viz § 31 odst. 5 InsZ.

## 5. 2. 5. Odvolání insolvenčního správce schůzí věřitelů

Zákon umožňuje, aby přihlášení věřitelé za stanovených podmínek na schůzi věřitelů rozhodli o odvolání insolvenčního správce z funkce,<sup>389</sup> a zároveň schůzi věřitelů opravňuje rozhodnout o ustanovení nového insolvenčního správce.<sup>390</sup> Podmínky pro odvolání insolvenčního správce schůzí věřitelů dle § 29 InsZ se zásadně liší v porovnání s náležitostmi pro odvolání insolvenčního správce soudem podle § 31 odst. 1 InsZ. V případě odvolání insolvenčního správce soudem zákon specifikuje, že se tak může stát pouze „z důležitých důvodů“, přičemž insolvenční soud musí takové rozhodnutí v právním státě řádně a přesvědčivě odůvodnit. Oproti tomu věřitelé mohou insolvenčního správce odvolat z jakéhokoli důvodu (nebo i bez uvedení důvodu) a rozhodnutí o odvolání insolvenčního správce z funkce ani rozhodnutí o ustanovení nového insolvenčního správce nemusí odůvodňovat. K výkonu tohoto práva jsou však oprávněni přistoupit pouze v zákonem vymezené fázi insolvenčního řízení.<sup>391</sup> Aby bylo předcházeno manipulacím s insolvenčním řízením ze strany věřitele, jehož pohledávku insolvenční správce popřel, a který hlasoval pro jeho odvolání z funkce, obsahuje InsZ ustanovení, jež předpokládá, že insolvenční soud v takovém případě tohoto odvolaného insolvenčního správce s jeho souhlasem ustanoví odděleným insolvenčním správcem pro účely přezkumu dotčené pohledávky i pro vedení s tím souvisejících incidenčních sporů a k uplatňování majetkových práv vůči tomuto věřiteli.<sup>392</sup>

Věřitelé ve vztahu k insolvenčnímu správci disponují širokými oprávněními a je na místě se tázat, zda jejich užitím nemohou zasáhnout do jeho ústavně zaručených práv. Insolvenční správce nespadá do okruhu účastníků řízení, nýbrž se jedná výlučně o procesní subjekt insolvenčního řízení, jehož úkolem je zajištění plnění jemu svěřeného rozsahu působnosti.<sup>393</sup> Jinak řečeno, insolvenčního správce lze označit za „nástroj“ insolvenčního řízení, prostřednictvím kterého má být zajišťován jeho účel, o jehož právech se v daném řízení až na výjimky<sup>394</sup> nejedná. Navíc je třeba zdůraznit, že **právo na výkon funkce insolvenčního správce samo o sobě není ústavně zaručeno.**<sup>395</sup> Nelze tak vyvozovat, že mu svědčí postavení

---

<sup>389</sup> Viz § 28 InsZ.

<sup>390</sup> Přijme-li schůze věřitelů usnesení o odvolání insolvenčního správce z funkce, aniž by se vyslovila, kdo má být jeho nástupcem, ustanoví insolvenčního správce svým rozhodnutím insolvenční soud. Viz § 30 odst. 1.

<sup>391</sup> Viz § 29 odst. 1 InsZ.

<sup>392</sup> Viz § 34 odst. 3 InsZ.

<sup>393</sup> Srov. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1558/18.

<sup>394</sup> Takovou výjimkou bude třeba případ, kdy insolvenční soud rozhoduje o jeho odměně.

<sup>395</sup> Srov. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 2433/19.

adresáta práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, jako je tomu v případě dlužníka a věřitelů uplatňujících svá práva.<sup>396</sup>

Pravidla pro odvolání soudem ustanoveného insolvenčního správce nebo pro ustanovení nového insolvenčního správce dle § 29 InsZ jsou chráněna na ústavní úrovni prostřednictvím práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 LZPS.<sup>397</sup> Hlasování o odvolání insolvenčního správce nebo o ustanovení nového insolvenčního správce je právem věřitelů<sup>398</sup> a neoprávněný zásah do tohoto práva by znamenal porušení práva na spravedlivý proces. Lze tedy uzavřít, že odvolání insolvenčního správce na schůzi věřitelů ani ustanovení nového insolvenčního správce nemůže představovat porušení jeho ústavně zaručených základních práv a svobod.<sup>399</sup>

Rozhodnutí o odvolání insolvenčního správce z funkce je účinné v okamžiku, kdy se na něm schůze věřitelů usnesla a insolvenční soud jej nepotvrzuje, ani o něm jinak nerozhoduje, pouze zaznamená výsledek hlasování do protokolu o jednání schůze věřitelů.<sup>400</sup> Oproti tomu v případě rozhodnutí schůze věřitelů o ustanovení nového insolvenčního správce InsZ předpokládá jeho potvrzení insolvenčním soudem.<sup>401</sup> Insolvenční soud toto rozhodnutí nepotvrdí, nesplňuje-li insolvenční správce takto ustanovený schůzí věřitelů obecné podmínky pro ustanovení do funkce.<sup>402</sup>

## 5. 2. 6. Zproštění insolvenčního správce insolvenčním soudem

Pokud insolvenční správce řádně neplní své povinnosti nebo nepostupuje při výkonu funkce s odbornou péčí anebo závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem, vystavuje se možnosti, že ho insolvenční soud zprostí jeho funkce.<sup>403</sup> Insolvenční soud může o zproštění insolvenčního správce rozhodnout bez návrhu nebo na návrh oprávněné osoby, kterou může být výhradně dlužník, schůze věřitelů, věřitelský výbor nebo zástupce

---

<sup>396</sup> Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. III. ÚS 2572/21.

<sup>397</sup> Srov. KACHRAMANOVÁ, L., JUŘÁTKOVÁ, P. *Problematické aspekty odvolání insolvenčního správce věřiteli*. Praha: Právní rozhledy, 2019, č. 3. ISSN: 1210-6410. S. 105.

<sup>398</sup> *Ibidem*.

<sup>399</sup> Srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. III. ÚS 2572/21.

<sup>400</sup> MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. Op. cit., s. 93 – 97, marg. č. 1.

<sup>401</sup> Viz § 29 odst. 2 InsZ.

<sup>402</sup> Viz § 21 až 24 a § 25 odst. 3 InsZ.

<sup>403</sup> Viz § 32 odst. 1 InsZ.

věřitelů, v opačném případě dojde k odmítnutí návrhu.<sup>404</sup> O zproštění insolvenčního správce rozhoduje insolvenční soud zpravidla po jeho slyšení,<sup>405</sup> tedy na základě vysvětlení nabídnutých insolvenčním správcem, která soud konfrontuje s obsahem insolvenčního spisu,<sup>406</sup> jenž by měl příslušná tvrzení potvrzovat nebo vyvracet.<sup>407</sup>

Z judikatury vyplývá, že za důležitý důvod pro zproštění funkce insolvenčního správce lze považovat zejména skutečnost, že při výkonu funkce řádně neplní povinnosti vyplývající pro něj z § 36 InsZ.<sup>408</sup> Nejvyšší soud ČR ve své nedávné rozhodovací činnosti zdůraznil, že za důvod pro zproštění insolvenčního správce považuje též skutečnost, kdy došlo k porušení obecné povinnosti vykonávat funkci insolvenčního správce zásadně osobně dle § 40 odst. 1 InsZ, neboť se jedná o hrubé porušení jedné ze základních povinností insolvenčního správce.<sup>409</sup>

### **5. 3. Standardy výkonu funkce insolvenčního správce a odpovědnost za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem**

#### **5. 3. 1. Standardy výkonu funkce insolvenčního správce**

Insolvenční správce je při výkonu své funkce povinen postupovat svědomitě a s odbornou péčí.<sup>410</sup> Tato zákonná povinnost je dále rozvedena Vyhláškou o materiálním vybavení, která blíže specifikuje standardy výkonu funkce,<sup>411</sup> jimž musí insolvenční správce dostát

---

<sup>404</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 10. 2020, sen. zn. 29 NSČR 120/2018.

<sup>405</sup> Viz § 32 odst. 1 InsZ.

<sup>406</sup> Insolvenční soud hodnotí okolnosti, pro které má být insolvenční správce zproštěn, nebo pro které má být návrh zamítnut, na základě obsahu insolvenčního spisu, aniž by formálně prováděl dokazování listinami tvořícími obsah tohoto spisu. Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 8. 2015, sen. zn. 29 NSČR 2/2014.

<sup>407</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 1. 2020, sen. zn. 29 NSČR 131/2019.

<sup>408</sup> Demonstrativně lze zmínit případy, kdy liknavě provádí soupis majetkové podstaty, zpeněžuje majetek náležející do majetkové podstaty v rozporu s § 225 odst. 4 nebo s § 226 odst. 5 InsZ, nebo že nesplnil povinnost uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho funkce. Takovým důvodem může být také skutečnost, že insolvenční správce bezdůvodně nesplní závazný pokyn insolvenčního soudu nebo zajištěného věřitele nebo že nerespektuje soudní rozhodnutí o vyloučení majetku z majetkové podstaty. Srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 6. 2014, sen. zn. 2 VSOL 358/2014.

<sup>409</sup> Viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 NSČR 208/2022.

<sup>410</sup> Srov. s § 36 odst. 1 InsZ.

<sup>411</sup> Vyhláška o materiálním vybavení obsahuje v § 7 katalog povinností insolvenčního správce, jež vyplývají z obecného standardu odborné péče. Příkladem lze uvést povinnost předcházet střetu zájmů, nejednat ve prospěch určitého věřitele nebo omezeného okruhu věřitelů nebo činit potřebná opatření, aby nedocházelo k maření účelu insolvenčního řízení. Insolvenční správce je zároveň povinen zajišťovat přítomnost způsobilých zaměstnanců ve svém sídle a v provozovně v době, kdy není sám přítomen, přičemž nad činností svých zaměstnanců zároveň musí vykonávat dohled.

s výjimkou případů, kdy mu insolvenční soud dal odlišné pokyny. Vyhláška o materiálním vybavení dále připouští, aby insolvenční správce doložil, že jsou zde důvody, pro které lze i jiný postup při výkonu funkce považovat za svědomitý postup s odbornou péčí (princip *comply or explain*).<sup>412</sup> Odůvodněnost zvoleného řešení pro konkrétní případ přezkoumává Ministerstvo spravedlnosti jako dohledový orgán.<sup>413</sup> Má-li být zvolený postup považován za souladný s požadovaným standardem výkonu funkce, musí být odůvodněný a jeho základem musí být skutečnost, že insolvenční správce jednal s potřebnou loajalitou, informovaně a zároveň rozumně předpokládal, že jedná ku prospěchu společnému zájmu věřitelů.<sup>414</sup> Insolvenční správce přitom odpovídá toliko za řádný výkon funkce, nikoli za výsledek.<sup>415</sup>

Povinnost insolvenčního správce postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí je povinností vyššího stupně než povinnost postupovat při výkonu funkce s péčí řádného hospodáře.<sup>416</sup> Rozdíl mezi oběma uvedenými pojmy spočívá v tom, že odborná péče vyžaduje vyšší kvalifikovanost,<sup>417</sup> která má být v případě insolvenčního správce zajištěna zejména prostřednictvím naplnění požadavků na vzdělání a odbornou praxi podle ZoIS.<sup>418</sup>

Ve světle povinnosti loajality, která je neoddělitelně spjata s jakoukoli povinností péče,<sup>419</sup> je korektivem pro posouzení jednání insolvenčního správce jako svědomitého a s odbornou péčí, zda vyvinul veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, a zda dal při výkonu funkce přednost společnému zájmu věřitelů před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.<sup>420</sup> Nevyhnutelně vyvstává otázka, jestli bude kýžený standard naplněn v případě, kdy činnost insolvenčního správce v souladu s korektivem společného zájmu věřitelů povede sice k jejich uspokojení, avšak se nebude opírat o zákonný základ. Dle mého názoru je třeba zdůraznit, že insolvenční správce je v rámci insolvenčního řízení zvláštním procesním subjektem, který je oprávněn vystupovat a jednat výhradně způsobem, který předvídá příslušný procesní předpis (InsZ). Musí tak vždy plně respektovat

---

<sup>412</sup> Viz § 6 Vyhlášky o materiálním vybavení.

<sup>413</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 433 - 436, marg. č. 9.

<sup>414</sup> Srov. SPRINZ, P. *Insolvenční zákon*. Op. cit., k § 36, marg. č. 13.

<sup>415</sup> *Ibidem*, marg. č. 11.

<sup>416</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. 29 ICdo 49/2014.

<sup>417</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sen. zn. 23 Cdo 5194/2009.

<sup>418</sup> SPRINZ, P. *Insolvenční zákon*. Op. cit., k § 36, marg. č. 5.

<sup>419</sup> *Ibidem*, marg. č. 7.

<sup>420</sup> Srov. s § 7 Vyhlášky o materiálním vybavení.



povinnosti a vycházet z oprávnění, která mu přiznává zákon. Opírá-li se jednání insolvenčního správce například o pokyn věřitelů, který není zákonem dovolený, dojde k porušení povinnosti postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí bez ohledu na to, že by došlo k jejich uspokojení.<sup>421</sup>

Standardy výkonu funkce insolvenčního správce se dle mého názoru uplatní toliko v případech, kdy insolvenční správce vykonává svou funkci v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech, které vyvstanou z insolvenčního řízení. Výkon činnosti insolvenčního správce, který se nekryje s výkonem jeho funkce, uvedeným standardům nebude přímo podroben,<sup>422</sup> neboť se jedná o oblast, v rámci které insolvenční správce vystupuje do značné míry samostatně a za rozhodnutí učiněná v této oblasti odpovídá sám. Výkon činnosti insolvenčního správce spočívá převážně v zajišťování organizačních záležitostí ve vztahu k výkonu funkce, není tedy vyloučeno, že se jednání insolvenčního správce na úrovni výkonu činnosti promítnou i do výkonu funkce a uvedené standardy se tak na výkon činnosti insolvenčního správce uplatní nepřímou.

### **5. 3. 2. Odpovědnost insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu**

Předpokladem vzniku odpovědnosti insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu způsobenou dlužníkovi, věřitelům nebo třetím osobám, je porušení zákonné povinnosti nebo povinnosti uložené rozhodnutím soudu, jakož i to, že insolvenční správce nepostupoval při výkonu funkce s odbornou péčí.<sup>423</sup> Ze znění § 37 InsZ i z ustálené judikatury jednoznačně vyplývá, že se jedná o odpovědnost objektivní s možností liberace, pokud insolvenční správce prokáže, že škodě nebo jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.<sup>424</sup> Podmínkou pro uplatnění odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce je porušení povinnosti při výkonu funkce, vznik škody nebo jiné újmy a existence příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti při výkonu funkce

---

<sup>421</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, sen. zn. 29 NSČR 179/2016.

<sup>422</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 433 - 436, marg. č. 2.

<sup>423</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. 29 ICdo 49/2014.

<sup>424</sup> Viz § 37 InsZ.

a vznikem škody nebo jiné újmy.<sup>425</sup> Splnění těchto podmínek musí být v řízení jednoznačně zjištěno, přičemž břemeno tvrzení a důkazní je na poškozeném.<sup>426</sup>

Insolvenční správce nemusí plnit úkoly související s výkonem funkce výlučně osobně. V souladu s InsZ je přípustné, aby pro tyto účely pověřil své zaměstnance nebo zaměstnance dlužníka a ve zvlášť odůvodněných případech má rovněž možnost užít služeb specializovaných odborníků.<sup>427</sup> Insolvenční správce přitom zůstává garantem dodržení standardu odborné péče, a proto odpovídá za výběr těchto osob, za vymezení jejich působnosti i za řádnou kontrolu jejich činnosti.<sup>428</sup>

Ve světle judikatury Ústavního soudu ČR, který se kladně vyjadřuje k možnému pojetí insolvenčního správce jako zvláštního veřejnoprávního orgánu, vyvstává otázka, zda stát může být odpovědný za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem. V tomto smyslu je nezbytné oddělit výkon činnosti a výkon funkce insolvenčního správce. Výkon činnosti insolvenčního správce vykazuje značnou míru nezávislosti na veřejné moci a představuje prostor, ve kterém se insolvenční správce může svobodně rozhodovat (byť za předpokladu dodržení zákonných pravidel), a za svá rozhodnutí tak nese odpovědnost sám, podobně jako běžný podnikatel. Při výkonu funkce se však insolvenční správce může dostat do pozice, kdy autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, které se nenacházejí v rovnoprávném postavení s insolvenčním správcem a obsah rozhodnutí nezávisí na jejich vůli. Ve vztahu k takové činnosti lze insolvenčního správce označit za veřejnoprávní orgán.<sup>429</sup>

Problematika odpovědnosti státu za škodu nebo jinou újmu způsobenu insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce v insolvenčním řízení byla v rozhodovací činnosti českých soudů v minulosti opakovaně řešena ve vztahu ke správci konkursní podstaty. Judikaturní závěry týkající se správce konkursní podstaty lze vztáhnout i na insolvenčního správce, neboť konstrukce odpovědnosti insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu dle InsZ staví na podobných základech jako v případě ZKV.<sup>430</sup>

---

<sup>425</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. 29 ICdo 49/2014.

<sup>426</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2021, sen. zn. 29 Cdo 1540/2020.

<sup>427</sup> Viz § 40 odst. 2 InsZ

<sup>428</sup> SPRINZ, P. *Insolvenční zákon. Op. cit.*, k § 37, marg. č. 15.

<sup>429</sup> Srov. náleží Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS. 14/10.

<sup>430</sup> Srov. WEIGL, V. *Postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení. Op. cit.*, s. 93.

Nejvyšší soud ČR se ve své rozhodovací činnosti k možnému dovození odpovědnosti státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce opakovaně vyjádřil negativně s tím, že tento nese vlastní majetkovou odpovědnost za škodu nebo jinou újmu, má povinnost postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí a je odpovědný za škodu nebo jinou újmu vzniklou porušením povinností, jež mu ukládá zákon nebo soud.<sup>431</sup> Ústavní soud ČR zmíněnou tezi o odpovědnosti státu rovněž vyvrátil s odůvodněním, že stát nenese přímou odpovědnost za nesprávný výkon funkce insolvenčního správce, který je v tomto směru odpovědný samostatně, avšak odpovědnost státu lze dovodit v případě nesprávného úředního postupu spočívajícího v zanedbání dohlédací činnosti insolvenčním soudem.<sup>432</sup> Nejvyšší soud ČR dále s odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Kotov proti Rusku uzavřel,<sup>433</sup> že insolvenčního správce nelze považovat za subjekt veřejné moci, za jehož jednání odpovídá stát, avšak tento nedostatek odpovědnosti není absolutní, nýbrž přichází v úvahu, poruší-li insolvenční soud povinnost při výkonu dohlédací činnosti.<sup>434</sup>

Aby stát mohl být odpovědný za nesprávný úřední postup pro zanedbání dohledu nad insolvenčním správcem ze strany insolvenčního soudu, musí být soud o stavu řízení a o výkonu funkce insolvenčního správce dostatečně informován.<sup>435</sup> Odpovědnost státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce nelze dovozovat, nesplní-li insolvenční správce informační povinnost předjímanou zákonem, za předpokladu, že se soud o případném nedostatku nedozvěděl z vlastní činnosti a nezanedbal v tomto směru svou dohlédací povinnost. Pokud dojde v důsledku výkonu funkce insolvenčního správce ke vzniku škody nebo jiné újmy, za niž nelze dovodit majetkovou odpovědnost státu, bude primárně uhrazena z pojištění odpovědnosti za škodu. V současnosti jsou limity pojištění odpovědnosti za škodu nastaveny ve výši, která nemusí být dostačující k jejímu pokrytí, zejména s přihlédnutím k tomu, že byly naposledy novelizovány v roce 2014.<sup>436</sup>

---

<sup>431</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 4. 2004, sp. zn. 29 Cdo 3064/2000.

<sup>432</sup> Srov. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. II. ÚS 1086/11.

<sup>433</sup> Rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 3. 4. 2012, stížnost číslo 54522/00 (Kotov proti Rusku).

<sup>434</sup> Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3213/2010.

<sup>435</sup> KACHRAMANOVÁ, L. *Předpoklady odpovědnosti státu za činnost způsobenou insolvenčním správcem*. Op. cit., s. 273 a násl.

<sup>436</sup> Blíže viz kapitola 3.1.1.

Přestože judikatura v případě dílčích oprávnění insolvenčního správce připouští jejich veřejnoprávní charakter, nelze jej považovat za orgán státu ani za úřední osobou ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů, a přímou odpovědnost státu za výkon jeho funkce tak nelze dovodit.<sup>437</sup> Stát by však dle mého názoru měl být garantem řádného výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení, neboť je na tom veřejný zájem. Zákonodárce by měl legislativní činností účinně předcházet negativním důsledkům způsobení škody nebo jiné újmy insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce a v tomto smyslu by měl zejména uvažovat o navýšení limitů pro pojištění odpovědnosti za škodu do výše, která odpovídá složitosti úkolů vykonávaných insolvenčním správcem i průběžné inflaci.

#### **5. 4. Dohlédací činnost insolvenčního soudu nad výkonem funkce insolvenčního správce**

Pro pochopení účelu dohlédací činnosti insolvenčního soudu je předně nutné vymezit, jak se liší od dohledu vykonávaného Ministerstvem spravedlnosti. Ministerstvo spravedlnosti dohlíží, zda insolvenční správce řádně vykonává svou činnost, čímž mimo jiné zajišťuje ochranu profesního stavu insolvenčních správců i ochranu společnosti, předchází protiprávní činnosti insolvenčních správců a zajišťuje postih insolvenčních správců, kteří se dopustili protiprávního jednání.<sup>438</sup> Dohlédací činnost insolvenčního soudu sleduje odlišný cíl než dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti. Insolvenční soud v rámci insolvenčního řízení průběžně vykonává dohled nad postupem a činností ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících.<sup>439</sup> Dohlédací pravomoc insolvenčního soudu se tedy neomezuje výhradně na insolvenčního správce, ale vztahuje se na všechny procesní subjekty insolvenčního řízení.<sup>440</sup>

---

<sup>437</sup> KACHRAMANOVÁ, L. *Předpoklady odpovědnosti státu za činnost způsobenou insolvenčním správcem*. Op. cit., s. 273 a násl.

<sup>438</sup> Srov. RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 263 - 277, marg. č. 20.

<sup>439</sup> Srov. s § 10 písm. b) InsZ.

<sup>440</sup> Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 ICdo 117/2022 je dohlédací činnost insolvenčního soudu též dohledem nad činností věřitelů, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníkovi.

Komentářová literatura prezentuje názor, že výkon dohlédací činnosti insolvenčního soudu cílí výhradně na zajištění řádného průběhu insolvenčního řízení.<sup>441</sup> Ve vztahu k insolvenčnímu správci tak směřuje pouze k zajištění řádného výkonu jeho funkce, přičemž insolvenční soud na rozdíl od Ministerstva spravedlnosti nekontroluje, jestli se insolvenční správce dopouští protiprávního jednání,<sup>442</sup> nýbrž zkoumá, zda se v insolvenčním řízení vyskytují překážky bránící jeho řádnému průběhu a následně prostřednictvím opatření předvídaných InsZ odstraňuje případné nedostatky.<sup>443</sup> S uvedeným názorem komentářové literatury nelze souhlasit, protože by se v takovém případě jednalo o značné vyprázdnění dohlédací pravomoci insolvenčního soudu. Dohlédací činnost insolvenčního soudu se neomezuje pouze na procedurální část insolvenčního řízení, avšak směřuje též k dohledu nad tím, zda některý z procesních subjektů nepřekračuje meze svých oprávnění, anebo jestli jinak nedochází k porušování zákona.<sup>444</sup>

Insolvenční soud je oprávněn vyžadovat od insolvenčního správce zprávy a vysvětlení o jeho postupu, nahlížet do jeho účtů a konat potřebná šetření.<sup>445</sup> Dále mu přísluší ukládat insolvenčnímu správci pokyny a zároveň po něm může požadovat, aby si vyžádal k určitým otázkám stanovisko věřitelského výboru.<sup>446</sup> Insolvenčnímu správci, který řádně neplní své povinnosti, může uložit pořádkovou pokutu, a to i opakovaně.<sup>447</sup> V krajním případě může insolvenční soud insolvenčního správce zprostit funkce v konkrétním řízení dle § 32 InsZ.

Insolvenční soudy někdy zůstávají nejednotné v otázce, zda konkrétní rozhodnutí spadá do rozhodování v rámci dohlédací činnosti, či nikoliv. V praxi je rozlišování mezi rozhodnutími vydávanými při dohlédací činnosti insolvenčního soudu klíčové, protože proti takovým rozhodnutím není přípustné odvolání.<sup>448</sup> Nejvyšší soud ČR přispěl k vyjasnění situace, když vysvětlil, že insolvenční soud v insolvenčním řízení vydává rozhodnutí, jejichž vydání InsZ výslovně ukládá nebo předpokládá a rozhodnutí, u kterých takový předpoklad plyne z ustanovení OSŘ týkajících se sporného řízení (a není-li to možné, z ustanovení ZŘS).

---

<sup>441</sup> RICHTER, M. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Op. cit., s. 263 - 277, marg. č. 18.

<sup>442</sup> *Ibidem*, marg. č. 21.

<sup>443</sup> Srov. s § 11 odst. 1 InsZ.

<sup>444</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 02. 2023, sp. zn. 29 NSČR 134/2022.

<sup>445</sup> Viz § 11 odst. 2 věta první InsZ.

<sup>446</sup> Viz § 11 odst. 2 věta druhá InsZ.

<sup>447</sup> Viz § 81 odst. 2 InsZ.

<sup>448</sup> Viz § 91 InsZ.

Zbývající rozhodnutí vydávaná insolvenčním soudem v rámci insolvenčního řízení pak označil za rozhodnutí nebo opatření, jimiž vykonává dohlédací činnost.<sup>449</sup>

## 5. 5. Odměna insolvenčního správce

Účelem této podkapitoly je nastínit pravidla pro stanovení odměny insolvenčního správce dle InsZ a Vyhlášky o odměně ve světle novelizace účinné od 1. 10. 2024. Odbornou veřejností nejvíce rezonovala problematika určení odměny insolvenčního správce z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek, zaměřím se tedy primárně na zjištění, je-li dotčená právní úprava (zejm. § 2a Vyhlášky o odměně v účinném znění) provedena vhodně a zda je v současné době správně nastaven mechanismus její úhrady.

Právo insolvenčního správce na odměnu zakládá § 38 odst. 1 InsZ.<sup>450</sup> Odměna insolvenčního správce se uspokojí z majetkové podstaty a pokud k tomu nestačí, ze zálohy na náklady insolvenčního řízení. Nepostačí-li ke krytí odměny zdroje v majetkové podstatě a záloha na náklady insolvenčního řízení, hradí odměnu stát, nejvýše však v částce 50 000 Kč.<sup>451</sup> Podmínky pro určení výše odměny a způsob její úhrady stanoví prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem spravedlnosti, kterým je Vyhláška o odměně.<sup>452</sup>

Odměna insolvenčního správce se skládá z několika dílčích složek, které se liší u jednotlivých způsobů řešení úpadku. Při řešení úpadku konkursem se celková odměna insolvenčního správce určí z výtěžku zpeněžení jednotlivého předmětu zajištění, dále z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele zahrnuté do rozvrhu a věřitele nezajištěných pohledávek postavených na roveň pohledávkám za podstatou a konečně i z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek (dále jen „odměna za přezkum“). Při řešení úpadku reorganizací se odměna odvíjí od doby trvání reorganizace, od výše obratu dlužníka a od odměny za přezkum. Při řešení úpadku oddlužením zpeněžením majetkové podstaty se odměna určí shodně jako v případě řešení úpadku konkursem.

---

<sup>449</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 02. 2023, sp. zn. 29 NSČR 134/2022.

<sup>450</sup> Insolvenční správce má rovněž právo na náhradu hotových výdajů. Stanoví se buď na základě insolvenčnímu soudu prokázaných hotových výdajů (při řešení úpadku konkursem, reorganizací nebo oddlužením zpeněžením majetkové podstaty), nebo paušálně v případě řešení úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, pouze však ve vztahu k plnění splátkového kalendáře. Viz zejm. § 7 Vyhlášky o odměně. Vzhledem k obsáhlosti práce se problematice náhrady hotových výdajů insolvenčního správce nebudu blíže věnovat.

<sup>451</sup> Viz § 38 odst. 2 InsZ.

<sup>452</sup> Viz § 38 odst. 8 InsZ ve spojení s § 431 písm. b) InsZ.

Nejrozsáhlejší co do složek, které v souhrnu tvoří odměnu insolvenčního správce, je odměna insolvenčního správce při řešení úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Skládá se z odměny určené počtem měsíců, které plynou od povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře, z odměny za přezkum, z odměny ze zpeněžení jednotlivého předmětu zajištění, z odměny z výtěžku zpeněžení dosaženého způsobu podle § 286 InsZ určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele a z odměny z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele dosaženého jinými způsoby než dle § 286 InsZ.

Novela InsZ účinná od 1. 10. 2024 počítá se zkrácením doby trvání splátkového kalendáře z šedesáti na třicet šest měsíců.<sup>453</sup> Tím nevyhnutelně dojde k zásadnímu snížení odměny insolvenčního správce při řešení úpadku dlužníka oddlužením plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, neboť část odměny určená dle počtu měsíců trvání splátkového kalendáře tvořila její největší složku. Zákodárce změnou délky trvání oddlužení zamýšlí dostat z šedé ekonomiky ty nejzranitelnější dlužníky a vrátit je zpět na pracovní trh.<sup>454</sup> Případné navýšení části odměny insolvenčního správce určené na základě počtu měsíců v průběhu splátkového kalendáře by se mohlo dostat do rozporu s deklarovaným účelem novely. Nelze totiž předpokládat, že by tito dlužníci byli schopni v průběhu splátkového kalendáře hradit podstatně zvýšenou odměnu insolvenčního správce, když jsou v praxi<sup>455</sup> často stěží schopni platit věřitelům tzv. minimální měsíční splátku v oddlužení.<sup>456</sup> Navýšení odměny insolvenčního správce tak, aby mu za kratší dobu trvání splátkového kalendáře náležela odměna ve stejné souhrnné výši jako před zmíněnou novelou, kdy však byla tato odměna rozložena do delšího časového úseku, má taktéž potenciál negativně zasáhnout věřitele, kteří by mohli přijít o podstatnou část finančních prostředků sloužících k jejich uspokojení.

Vyhláška o odměně ve znění účinném do 30. 9. 2024 stanovila, že insolvenční správce má nárok na odměnu za přezkum ve výši 1 000 Kč za každou přezkoumanou přihlášku pohledávky v případě řešení úpadku dlužníka konkursem nebo reorganizací.<sup>457</sup> Ve vazbě na tuto formulaci

---

<sup>453</sup> Viz § 413 odst. 3 ve spojení s § 412a odst. 1 písm. b) InsZ.

<sup>454</sup> Vláda ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 252/2024 Sb.* S. 34.

<sup>455</sup> BLAHUŠ, P. *Novinky v insolvenčním zákoně: Rozhovor s JUDr. Vilémem Anzenbacherem.* [online]. [cit. 2024-15-11]. Článek na internetových stránkách Konkursních novin. Dostupné z: <https://medium.seznam.cz/clanek/konkursni-noviny-novinky-v-insolvencnim-zakone-rozhovor-s-judr-vilemem-anzenbacherem-97507>

<sup>456</sup> Viz § 395 odst. 1 písm. b) InsZ.

<sup>457</sup> Viz § 2a Vyhlášky o odměně ve znění účinném do 30. 9. 2024.

pak InsZ v § 38 odst. 1 ve znění účinném do 30. 9. 2024 určoval, že v případě řešení úpadku dlužníka oddlužením činí výše odměny za přezkum 25 % výše stanovené prováděcím právním předpisem pro odměnu za přezkum v konkursu, tedy 250 Kč. Ve znění § 2a Vyhlášky o odměně účinném od 1. 10. 2024 došlo k upuštění od zmíněného odlišení výše odměny za přezkum podle způsobu řešení úpadku dlužníka a Vyhláška o odměně nově uvádí, že insolvenčnímu správci náleží odměna ve výši 1 000 Kč za každou přezkoumanou přihlášku pohledávky.

Sjednocení výše odměny za přezkum bez ohledu na způsob řešení úpadku lze považovat za opodstatněné a vhodné. Předchozí právní úprava byla nekoncepční, neboť insolvenční správce má při všech způsobech řešení úpadku ve vztahu k přezkoumání přihlášek pohledávek stejné povinnosti a není tak odůvodněné, aby v případě oddlužení byla jeho odměna bez dalšího podstatně nižší, přestože provede stejnou činnost. Zároveň lze zákonodárci přisvědčit, že zvýšením odměny za přezkum bude do značné míry kompenzováno její snížení v důsledku zkrácení doby trvání splátkového kalendáře.<sup>458</sup>

Rozporuplně však vnímám nastavení systému úhrady odměny za přezkum v oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Zákon stanoví omezení, podle kterého lze odměnu náležející insolvenčnímu správci za období do schválení oddlužení uhradit z částek sražených dlužníkovi v průběhu trvání splátkového kalendáře až po úplném uspokojení všech pohledávek.<sup>459</sup> Pokud nedojde k úplnému uspokojení všech pohledávek, případně dojde-li k plnému uspokojení všech pohledávek, avšak v majetkové podstatě nebude dostatek prostředků pro uhrazení odměny za přezkum v její plné výši, stanovuje účinná právní úprava dvouměsíční období po skončení splátkového kalendáře,<sup>460</sup> během kterého mohou být dlužníkovi prováděny srážky ze mzdy pro účely uhrazení odměny za přezkum, pokud je tento zaměstnán. Nebude-li mít dlužník dostatečný příjem, odměna se určí jako součet záloh uhrazených dlužníkem na odměnu insolvenčního správce<sup>461</sup> a insolvenční správce nárok na odměnu za přezkum mít (zčásti) nebude. Faktická výše odměny za přezkum je závislá na prvku nahodilosti, tedy na tom, jaká bude výše srážek z příjmu dlužníka po dobu dvou měsíců po skončení plnění splátkového kalendáře.<sup>462</sup> Konečně je třeba upozornit, že zákon

---

<sup>458</sup> Za částečnou kompenzaci snížení počtu měsíců splátkového kalendáře lze pokládat také zvýšení odměny po dobu od povolení do schválení oddlužení ze 750 Kč na 1 650 Kč. Viz § 3 odst. 2 písm. a) Vyhlášky o odměně.

<sup>459</sup> Viz § 398 odst. 4 věta předposlední InsZ. Zde je třeba doplnit, že úprava nevylučuje hrazení odměny za dobu před schválením oddlužení z prostředků získaných z výtěžku zpeněžení.

<sup>460</sup> Viz § 406 odst. 3 písm. g) InsZ.

<sup>461</sup> Viz § 3 odst. 4 Vyhlášky o odměně.

<sup>462</sup> Srov. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2024, č. j. KSOS 12 INS 16794/2024-A-6.



pro případ, kdy nedojde k uhrazení odměny za přezkum v plné výši, nepočítá s žádnou sankcí, např. v podobě odejmutí osvobození od placení zbytku pohledávek dlužníkovi. Zákonodárce se touto změnou odchyľuje od řazení odměny insolvenčního správce mezi pohledávky za majetkovou podstatou, které mají být uspokojeny zásadně přednostně a v plné výši.<sup>463</sup>

Insolvenční správce je závislý na stanovení odměny ze strany normotvůrce a o její výslednou výši se nemůžte zasloužit podobně jako běžný podnikatel. Stanoví-li zákonodárce dobrodiní ve vztahu k dlužníkům tak, že všem (nad rámec Směrnice)<sup>464</sup> umožní oddlužení během tří let, nemůžte negativní důsledky tohoto rozhodnutí přenášet na insolvenční správce. Současně by s ohledem na účel insolvenčního řízení, kterým je co nejvyšší uspokojení věřitelů, nemělo být toto břemeno přenášeno na věřitele, neboť by se snížila míra uspokojení jejich pohledávek. Úhrada nákladů oddlužení včetně odměny insolvenčního správce má být logicky primárně na dlužníkovi. Domnívám se, že účinná právní úprava tyto argumenty reflektuje pouze v omezené míře.

Úskalí vnímám v absenci sankce za neuhrazení odměny za přezkum v plné výši, neboť dlužník není k tomuto odpovídajícím způsobem motivován, což považuji za nevhodné a v rozporu se smyslem a účelem institutu oddlužení, jež má dlužníka mimo jiné přiučít zodpovědnosti při uspořádání jeho majetkových poměrů. Systém úhrady odměny za přezkum vytváří extrémní nerovnost v odměňování insolvenčních správců, jelikož pro jednu skupinu připouští neuhrazení této odměny. Ve světle nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 36/01 můžte být předmětná úprava shledána jako nepřiměřená, protože se dostává do rozporu s ústavním principem neakcesorické rovnosti, neboť vytváří neodůvodněnou nerovnost mezi jednotlivými insolvenčními správci. Vhodným řešením by bylo stanovení přiměřeného horního limitu výše odměny za přezkum v oddlužení a stanovení účinné sankce dlužníkovi za její neuhrazení, jako je např. odejmutí osvobození od placení zbytku pohledávek.

---

<sup>463</sup> Viz § 168 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 168 odst. 3 InsZ a § 398 odst. 4 věta první InsZ.

<sup>464</sup> Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019, o restrukturalizaci a insolvenční, ukládá státům zavedení tříletého oddlužení výhradně pro fyzické osoby – podnikatele.

## Závěr

Insolvenční správce je zvláštním procesním subjektem insolvenčního řízení, který reprezentuje veřejný zájem na zajištění jeho řádného průběhu a na co nejvyšším uspokojení věřitelů, aniž by byl některý z účastníků nespravedlivě poškozen či nedovoleně zvýhodněn. Bylo zjištěno, že v současnosti neexistuje jediná obecně uznávaná teorie, která by uceleně definovala postavení insolvenčního správce. Institut insolvenčního správce je neoddělitelným spojením dvou aspektů, kterými jsou výkon činnosti a výkon funkce insolvenčního správce. Výkonem funkce insolvenčního správce se rozumí postup zvláštního procesního subjektu v rámci insolvenčního řízení, kdy insolvenční správce vykonává v řízení pravomoci, které mu pro účely výkonu funkce svěřuje zákon. Nepochybně tedy převáží teorie jeho vnímání jako veřejnoprávního orgánu *sui generis*, kterou ve své judikatuře formuloval Ústavní soud ČR. Výkon činnosti insolvenčního správce pak spočívá zejména v systematickém zajišťování organizačních záležitostí ve vztahu k výkonu této profese z titulu insolvenčního správce, přičemž je ponechán značný prostor pro svobodné rozhodování a insolvenční správce logicky postupuje tak, aby dosáhl co nejvyššího zisku. Ve vztahu k výkonu jeho činnosti lze insolvenčního správce označit za podnikatele. Obecně je možné shrnout, že při výkonu profese insolvenčního správce převažují spíše veřejnoprávní prvky, avšak v pozici veřejnoprávního orgánu tento institut není zcela ukotven.

Analýzou podmínek pro vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce bylo zjištěno, že formulace podmínky bezúhonnosti podle § 7 odst. 1 písm. a) ZoIS je nekoncepční, neboť je konstruována značně přísněji, než je tomu v případě pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce. Pozbytí podmínky bezúhonnosti má přitom závažnější následek, kterým je zrušení povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce dle § 13 odst. 1 ZoIS. Zákonodárce by měl uvedený nedostatek korigovat tím, že by po vzoru § 10 odst. 1 písm. a) bod 2. ZoIS stanovil, že ke ztrátě bezúhonnosti dojde v důsledku spáchání **úmyslného** trestného činu, který ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce. Taktéž se nabízí uvažovat o navýšení minimálních limitů pojistného plnění z pojištění odpovědnosti za škodu, aby jejich výše odpovídala složitosti činností vykonávaných insolvenčním správcem, hodnotě majetku, se kterým nakládá při výkonu funkce, i vývoji inflace v posledních letech.

Bylo zjištěno, že skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně není podmíněn jeho fyzickou přítomností ve stanovených úředních hodinách. Insolvenční správce však musí vždy pamatovat na obecnou povinnost vykonávat svou funkci zásadně osobně, kterou mu ukládá § 40 odst. 1 InsZ. Je tedy vyloučeno, aby došlo k pověření osoby odlišné od samotného insolvenčního správce k jeho zastoupení při nezastupitelných procesních úkonech nebo nezastupitelných právních jednáních, a zároveň není možné již na počátku výkonu správy majetkové podstaty dlužníka paušálně přenést plnění všech povinností insolvenčního správce na osobu, která by sama funkci insolvenčního správce nemohla vykonávat.

Zřízení samosprávné stavovské organizace sdružující insolvenční správce, která by zároveň vykonávala dohled nad výkonem činnosti insolvenčních správců, nepovažují za vhodné, neboť by stát v rozporu s veřejným zájmem ztratil přímý dohled nad jejich činností a zároveň by se vzdal i kompetencí v oblasti organizace licenčního řízení. Veřejný zájem na zachování přímého dohledu nad výkonem činnosti insolvenčních správců i na zachování pravomocí Ministerstva spravedlnosti v oblasti organizace licenčního řízení je zvláště patrný v případě insolvenčních správců se zvláštním povolením, kteří jsou svou činností způsobilí dalekosáhle ovlivnit ekonomiku České republiky i trh práce. Na základě provedené analýzy lze rovněž konstatovat, že by nebylo vhodné začlenění profese insolvenčního správce do ČAK, neboť se nelze domnívat, že by stavovská organizace, jejímž hlavním cílem je chránit zájmy advokátů, byla sto náležitě hájit a prosazovat zájmy insolvenčních správců.

Diplomová práce upozorňuje, že účinná právní úprava v současnosti nezná mechanismy, jež by zajistily efektivní vymáhání povinnosti následného vzdělávání insolvenčních správců. V tomto smyslu nachází inspiraci v zahraničních právních úpravách a navrhuje zakotvení povinnosti absolvovat odborná školení, což by insolvenční správce prokazoval dokladem, který by byl zároveň povinnou přílohou žádosti o prodloužení jeho povolení. Na základě hlubšího zkoumání podmínek kladených na uchazeče o vykonání zkoušky insolvenčního správce bylo zjištěno, že účinně zamezují tomu, aby u této zkoušky uspěla osoba odborně nezpůsobilá k výkonu funkce insolvenčního správce. Nabízí se však, aby zákonodárce upřesnil, zda je přípustné uznat i odbornou praxi vykonanou před dosažením vysokoškolského vzdělání. Výzkumem jsem shodně jako komentářová literatura dospěla k závěru, že mechanismy hodnocení zkoušky insolvenčního správce jsou nastaveny tak, aby uchazeči zaručily co nejvíce objektivní výsledek, a opravné prostředky zde postrádají smyslu. Upozorňuji však,

že vyvstávají otázky ohledně transparentnosti obsahu této zkoušky a navrhuji, aby Ministerstvo spravedlnosti zareagovalo zveřejněním právních předpisů, ze kterých má uchazeč vycházet při vypracování písemné části zkoušky, nebo zveřejněním aktualizovaných testových otázek, případně i zpřístupněním doporučených řešení případových studií.

Otázka, zda lze uznat zkoušku insolvenčního správce za advokátní zkoušku dle § 6 odst. 1 ZoA nebyla dosud řešena v judikatuře a nevěnuje se jí ani komentářová literatura. V diplomové práci byla tato problematika analyticky rozebrána se závěrem, že zkouška insolvenčního správce je způsobilá k uznání za advokátní zkoušku, avšak ČAK by měla užít správního uvážení a takto uznat výhradně zkoušku insolvenčního správce úspěšně absolvovanou v podobě po novele provedené zákonem č. 185/2013 Sb. s odkazem, že forma a obsah zkoušky insolvenčního správce před zmíněnou novelou neodpovídala formě ani obsahu jiných odborných zkoušek v oblasti právní praxe.

Shodně jako komentářová literatura jsem dospěla k závěru, že standardy výkonu funkce insolvenčního správce se uplatní v případě, kdy insolvenční správce vykonává svou funkci v insolvenčním řízení a v incidenčních sporech, které vyvstanou z insolvenčního řízení. Výkon činnosti insolvenčního správce, který se nekryje s výkonem jeho funkce, uvedeným standardům nebude přímo podroben. Dle mého názoru je však nutné vzít v potaz možnost, že se jednání insolvenčního správce na úrovni výkonu činnosti promítnou i do výkonu funkce a uvedené standardy se tak na výkon činnosti insolvenčního správce uplatní nepřímou. V návaznosti na teorii pojetí insolvenčního správce jako veřejnoprávního orgánu *sui generis* bylo zkoumáno, zda lze dovozovat odpovědnost státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce. Vzhledem k tomu, že insolvenčního správce nelze považovat za orgán státu ani za úřední osobou ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů, nelze přímou odpovědnost státu za výkon jeho funkce dovodit. Stát by však dle mého názoru měl být garantem řádného výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení, neboť je na tom veřejný zájem. Je opět učiněn apel na zákonodárce, aby prostřednictvím legislativní činnosti předcházel negativním důsledkům způsobení škody nebo jiné újmy insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce a aby přistoupil k navýšení limitů pro pojištění odpovědnosti za škodu.

Komentářová literatura zastává názor, že výkon dohlédací činnosti insolvenčního soudu cílí výhradně na zajištění řádného průběhu insolvenčního řízení. Na základě podrobného studia judikatury byl tento závěr vyvrácen, neboť představuje vyprázdnění dohlédací pravomoci insolvenčního soudu. Dohlédací činnost insolvenčního soudu se neomezuje pouze na procedurální část insolvenčního řízení, nýbrž spočívá také v dohledu nad tím, zda některý z procesních subjektů nepřekračuje meze svých oprávnění, anebo jestli jinak nedochází k porušování zákona.<sup>465</sup> Podle mého názoru by tuto skutečnost autoři komentářové literatury měli reflektovat.

Účinná právní úprava odměňování insolvenčních správců byla podrobena analýze se závěrem, že současný systém úhrady odměny z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek vytváří extrémní nerovnost v odměňování insolvenčních správců, jelikož pro jednu skupinu připouští neuhrazení této odměny. Domnívám se, že ve světle nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 36/01 může být předmětná úprava shledána jako nepřiměřená, protože se dostává do rozporu s ústavním principem neakcesorické rovnosti, neboť vytváří neodůvodněnou nerovnost mezi jednotlivými insolvenčními správci. Vhodným řešením *de lege ferenda* by bylo stanovení přiměřeného horního limitu výše odměny z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek v oddlužení a stanovení účinné sankce dlužníkovi za její neuhrazení.

---

<sup>465</sup> Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 02. 2023, sp. zn. 29 NSČR 134/2022.

<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK</b>	
<b>AZŘ</b>	Vyhláška č. 197/1996 Sb., advokátní zkušební řád, ve znění pozdějších předpisů
<b>BRAO</b>	Bundesrechtsanwaltsordnung ze dne 1. 8. 1959, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 565 (německý spolkový kodex pro právníky)
<b>EGInsO</b>	Einführungsgesetz zur Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2911 (německý uvozovací zákon k insolvenčnímu zákonu)
<b>EŘ</b>	Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů
<b>InfZ</b>	Zákon č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
<b>InsO</b>	Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2866 (německý insolvenční zákon)
<b>INSZ / insolvenční zákon</b>	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
<b>IO</b>	Insolvenzordnung ze dne 1. 7. 2010, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I č. 29/2010 (rakouský insolvenční řád)
<b>LZPS</b>	Listina základních práv a svobod vyhlášená pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů
<b>Ministerstvo spravedlnosti</b>	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
<b>OŘ ČAK</b>	Usnesení sněmu české advokátní komory č. 3/1999 Věstníku ze dne 8. listopadu 1999,

	kterým se schvaluje organizační řád České advokátní komory
<b>OSŘ</b>	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
<b>OZ</b>	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
<b>OZZ</b>	Obnovené zřízení zemské ze dne 10. 5. 1627
<b>ŘK 1869</b>	Zákon č. 1/1869 ř. z., jímž se zavádí řád konkursní
<b>ŘK 1914</b>	Císařské nařízení č. 337/1914 ř. z., jímž se zavádí řád konkursní, řád vyrovnávací a řád odpůrcí
<b>ŘK 1931</b>	Zákon č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrcí
<b>SFEU</b>	Smlouva o fungování Evropské unie, Úř. věst. C326, 26. 10. 2012, s. 47 – 390
<b>SpŘ</b>	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
<b>SŘS</b>	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
<b>UtInf</b>	Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů
<b>Vyhláška o materiálním vybavení</b>	Vyhláška č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce, ve znění pozdějších předpisů
<b>Vyhláška o odměně</b>	Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů

<b>Vyhláška o pojištění</b>	Vyhláška č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů
<b>Vyhláška o zkouškách</b>	Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů
<b>Výnos o arbitrážní zkoušce</b>	Výnos č. j. 4/82 Státní arbitráže Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1982, kterým se vydávají pravidla pro čekatelskou praxi a arbitrážní zkoušku
<b>ZKV</b>	Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání
<b>ZoA /zákon o advokacii</b>	Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
<b>ZoIS/zákon o insolvenčních správcích</b>	Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů
<b>ZOK</b>	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
<b>ZPr</b>	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
<b>ZŘS</b>	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů



## Seznam použitých zdrojů

### Seznam použitých právních předpisů

Obnovené zřízení zemské ze dne 10. 5. 1627

Zákon č. 1/1869 ř. z., jímž se zavádí řád konkursní

Císařské nařízení č. 337/1914 ř. z., jímž se zavádí řád konkursní, řád vyrovnávací a řád odpůrčí

Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého

Zákon č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řady konkursní, vyrovnací a odpůrčí

Zákon č. 142/1950 Sb., občanský soudní řád

Bundesrechtsanwaltsordnung ze dne 1. 8. 1959, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 565 (německý spolkový kodex pro právníky)

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Výnos č. j. 4/82 Státní arbitráže Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1982, kterým se vydávají pravidla pro čekatelskou praxi a arbitrážní zkoušku

Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Listina základních práv a svobod vyhlášená pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2866 (německý insolvenční zákon)

Einführungsgesetz zur Insolvenzordnung ze dne 5. 10. 1994, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I na s. 2911 (německý uvozovací zákon k insolvenčnímu zákonu)

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 197/1996 Sb., advokátní zkušební řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 105/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 8/2005 Z. z., o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správciích, ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu

Vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 314/2007 Sb., o minimálním limitu pojistného plnění a minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších předpisů

Insolvenzordnung ze dne 1. 7. 2010, zveřejněný ve Spolkové sbírce zákonů I č. 29/2010 (rakouský insolvenční řád)

Smlouva o fungování Evropské unie, Úř. věst. C326, 26. 10. 2012, s. 47 – 390

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 185/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 197/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce, ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019, o restrukturalizaci a insolvenční, ukládá státům zavedení tříletého oddlužení výhradně pro fyzické osoby – podnikatele

Zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci

Zákon č. 252/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů

## **Seznam použité judikatury**

### **Ústavní soud České republiky**

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 3. 4. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 36/01

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 3. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 3089/11

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 9. 2. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 17/15

Nález Ústavního soudu ČR ze dne ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3141/15

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 1377/16

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/93

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8. 3. 2001, sp. zn. III. ÚS 45/01

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. III. ÚS 415/06

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1910/09

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. II. ÚS 1086/11

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1558/18

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 2433/19

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. III. ÚS 2572/21

### **Nejvyšší soud České republiky**

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 1998, sp. zn. Cpjn 19/98

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 4. 2004, sp. zn. 29 Cdo 3064/2000

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 9. 2010, sen. zn. 29 Cdo 3375/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sen. zn. 23 Cdo 5194/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3213/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. 29 ICdo 49/2014

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2021, sen. zn. 29 Cdo 1540/2020

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2022, sen. zn. 29 ICdo 14/2020

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 9. 2008, sen. zn. 29 Cdo 3409/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 1. 2010, sen. zn. 29 Cdo 66/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 11. 2011, sen. zn. 29 Cdo 3553/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. 29 ICdo 3/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 8. 2015, sen. zn. 29 NSČR 2/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2016, sen. zn. 29 NSČR 24/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 12. 2016, sen. zn. 29 ICdo 96/2015

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, sen. zn. 29 NSČR 179/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. 29 Cdo 819/2018

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019, sen. zn. 29 NSČR 167/2017

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 1. 2020, sen. zn. 29 NSČR 131/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 5. 2020, sen. zn. 29 NSČR 94/2018

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 10. 2020, sen. zn. 29 NSČR 120/2018

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2021 sen. zn. 29 NSČR 67/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2022, sen. zn. 29 NSČR 33/2022

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2022, sen. zn. 29 NSČR 87/2022

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 02. 2023, sp. zn. 29 NSČR 134/2022

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 6. 2023, sen. zn. 29 ICdo 95/2022

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 ICdo 117/2022

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2023, sen. zn. 29 NSČR 208/2022

### **Nejvyšší správní soud České republiky**

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 A 139/2002

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002-59

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 3 As 24/2004

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 1 As 4/2010

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. 1. 2012, sp. zn. 1 Afs 78/2011

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. 8 As 37/2014

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 1 Azs 200/2014

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 8. 2019, č. j. 3 As 277/2017-49

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 13. 8. 2020, č. j. 7 As 188/2020-56

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 1. 2021, č. j. 5 As 320/2020-55

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. 8 As 13/2019

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 20. 1. 2022, č. j. 10 As 364/2020-44

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2018, č. j. 11 Kss 1/2017-140

### **Vrchní soudy**

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 3. 1999, sp. zn. 4 Ko 558/98

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2010, sen. zn. 3 VSPH 193/2010

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 6. 2013, sen. zn. 3 VSPH 1463/2012

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 6. 2014, sen. zn. 2 VSOL 358/2014

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 7. 2014, sen. zn. 1 VSOL 765/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2014, sen. zn. 1 VSPH 1658/2014

### **Soudy prvního stupně**

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2018, č. j. 5 A 165/2017-105

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 A 53/2021-56

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 11. 2008, sp. zn. KSPL 54 INS 1680/2008

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 7. 2013, sp. zn. MSPH 89 INS 149/2013

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2016, sp. zn. 45 A 70/2016

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2024, č. j. KSOS 12 INS 16794/2024-A-6

Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 8. 3. 2000, č. j. 18 C 382/91-175

## Zahraniční judikatura

Rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 3. 4. 2012, stížnost číslo 54522/00 (Kotov proti Rusku)

Nález Spolkového Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2016, sp. zn. 1 BvR 3102/13

## Seznam použité literatury – monografie, komentáře, učebnice

BĚLINA, M. *Zákoník práce: komentář*. 4. vydání. Velké komentáře. V Praze: C. H. Beck, 2023, 1688 stran. ISBN: 978-80-7400-951-8

JIRMÁSEK, T. *Odměna insolvenčního správce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 312 stran. ISBN: 978-80-7400-850-4

KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M., a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. [cit. 2024-09-14]. ISSN 2336-517X. Dostupné z: [https://www.aspi.cz/products/lawText/13/44000/1/2#c\\_6556](https://www.aspi.cz/products/lawText/13/44000/1/2#c_6556)

LAVICKÝ, P. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. Velké komentáře. V Praze: C. H. Beck, 2020, 3352 stran. ISBN: 978-80-7400-747-7

MALÝ, K., a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. vydání. Praha: Leges, 2010, 640 stran. ISBN: 978-80-87212-39-4

MARŠÍKOVÁ, J., a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. [cit. 2024-09-28]. ISSN 2336-517X. Dostupné z: [https://www.aspi.cz/products/lawText/13/199/1/2?vtextu=mar%C5%A1%C3%ADkov%C3%A1#c\\_5240](https://www.aspi.cz/products/lawText/13/199/1/2?vtextu=mar%C5%A1%C3%ADkov%C3%A1#c_5240)

MORAVEC, T., KOTOUČOVÁ, J., a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1840 stran. ISBN: 978-80-7400-849-8

RICHTER, M., BENÝŠEK, J., ČUJAN, R., a kol. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. Praha: C. H. Beck, 2018, 512 stran. ISBN: 978-80-7400-698-2

RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 624 stran. ISBN: 978-80-7552-444-7

SCHELLEOVÁ, I. *Konkurs a vyrovnání*. Praha: Obchodní právo, Eurounion, 1998, část 2, 222 stran. ISBN: 8085858916

SCHMIDT, A. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*. Kolín: Wolters Kluwer, 2017, marg. č. 13a. ISBN: 978-3-452-28639-0

SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H., a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023

STANISLAV, A. *Zákon o insolvenčních správcích: komentář*. 2. vydání. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2023, 232 stran. ISBN: 978-80-7676-332-6

SVEJKOVSKÝ, J., MACKOVÁ, A., VYCHOPENĚ, M. a kol. *Advokátní právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 360 stran. ISBN: 978-80-7400-659-3

ŠTAJGR, F. *Konkursní právo*. Praha: Všehrd, 1947, 575 stran

ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1336 stran. ISBN: 978-80-7400-799-6

WINTEROVÁ, A. a MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl první: řízení nalézací*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, 648 stran. ISBN: 978-80-7502-298-1

WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2018, 400 stran. ISBN: 978-80-7502-602-6

ZELENKA, J. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související: komentář: podle stavu k 1. 2. 2002*. 2., podstatně přepracované a dopl. vyd. Zákony s poznámkami. (Linde). Praha: Linde, 2002, 1169 stran. ISBN: 80-7201-323-8

## Seznam použitých článků

BIERBACH, A. W., FRITZ, D. F., HÄNEL, R. *INSOL Europe Survey on Insolvency Office Holders in Germany*. [online]. [cit. 2024-30-06]. INSOL Europe: Frankfurt nad Mohanem, 2016. Dostupné z: <https://www.insol-europe.org/download/documents/848>

BISTÁROVÁ, E., FENCÁKOVÁ, S. *Praktické aspekty procesu obecné zkoušky insolvenčního správce*. [online]. [cit. 2024-15-08]. Auditor. Praha: 2022, č. 5. ISSN: 1210-9096. S. 17. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6890/5-auditor-2022.pdf>

BONIN, J., SCHAFFER, M. *Revisiting Hungary's Bankruptcy Episode*. [online]. [cit. 2024-03-20]. 1999. Dostupné z: [https://www.researchgate.net/publication/23724216\\_Revisiting\\_Hungary's\\_Bankruptcy\\_Episode](https://www.researchgate.net/publication/23724216_Revisiting_Hungary's_Bankruptcy_Episode)

BLAHUŠ, P. *Novinky v insolvenčním zákoně: Rozhovor s JUDr. Vilémem Anzenbacherem*. [online]. [cit. 2024-15-11]. Článek na internetových stránkách Konkursních novin. Dostupné z: <https://medium.seznam.cz/clanek/konkursni-noviny-novinky-v-insolvencnim-zakone-rozhovor-s-judr-vilemem-anzenbacherem-97507>

CETLOVÁ, K. *Vybrané problematiky v oblasti insolvencí z hlediska dohledu Ministerstva spravedlnosti*. Praha: Bulletin advokacie, 2019, č. 5. ISSN 1210-6348

JANUŠ, J. *Začlenění advokátní komora i insolvenční správce? Ozývají se hlasy pro, ministerstvo ale nesouhlasí*. [online]. [cit. 2024-15-08]. Internetová stránka společnosti INSOLVENCE 2008, 2019. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/zacleni-advokatni-komora-i-insolvencni-spravce-ozyvaji-se-hlasy-pro-ministerstvo-ale-nesouhlasí/>



KACHRAMANOVÁ, L., JUŘÁTKOVÁ, P. *Problematické aspekty odvolání insolvenčního správce věřiteli*. Praha: Právní rozhledy, 2019, č. 3. ISSN: 1210-6410

RIGEL, F. *Judikatura NSS: Neurčité právní pojmy a správní uvážení*. In: Soudní rozhledy. Praha: C. H. Beck, 2022, č. 3. ISSN: 1211-4405

RICHTER, T. *K podjatosti insolvenčního správce*. Praha: Právní rozhledy, 2016. Č. 15–16. ISSN: 1210-6410

ŘEHÁČEK, O., VRBA, M. *Obrana zákonného insolvenčního správce*. Konkursní noviny, 2016, č. 7. ISSN: 1213-4023

ŠRÁMEK, D. *Ministerstvo spravedlnosti chce zpřísnit zkoušky insolvenčních správců*. [online]. [cit. 2024-15-03]. Praha: web Česká justice, 2016. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2016/08/ministerstvo-spravedlnosti-chce-zprisnit-zkousky-insolvencnich-spravcu/>

ŠRÁMKOVÁ, T. *Statistická analýza způsobu ustanovování insolvenčních správců u KS v Ostravě*. Konkursní noviny, 2015, č. 1. ISSN: 1213-4023

VESELÝ, P. *Lze vyměnit insolvenčního správce? Jak a proč?* Bulletin advokacie, 2017, č. 6. ISSN: ISSN 1210-6348

VÍTKOVÁ, K. *Problematika určování insolvenčního správce v kontextu práva na podnikání v ČR a SRN*. [online]. [cit. 2024-20-09]. Právo v podnikání vybraných členských států Evropské unie: Sborník příspěvků k IX. ročníku mezinárodní vědecké konference, 2017, s. 281. Dostupné z: [https://lawinbusiness.vse.cz/wp-content/uploads/page/8/sbornik-2020\\_color-FINAL\\_WEB.pdf](https://lawinbusiness.vse.cz/wp-content/uploads/page/8/sbornik-2020_color-FINAL_WEB.pdf)

WEIGL, V. *Postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení*. Praha: C. H. Beck, Obchodněprávní revue 2/2023. ISSN 1803-6554

ZEMANDLOVÁ, A. *Účel insolvenčního řízení*. Praha: Právní rozhledy, 2021, č. 23-24. ISSN: 1210-6410

ZEZULKA, O. *O postavení insolvenčního správce*. Praha: Právní rozhledy, 2019. Č. 21/2019. ISSN 1210-6410

ZOULÍK, F. *Vývoj insolvenčních řízení*. In: Právní fórum. Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, ročník 6, č. 4. ISSN 1214-7966

## Seznam ostatních použitých zdrojů

Grundsätze ordnungsgemäßer Insolvenz-und Eigenverwaltung. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.vid.de/der-verband/qualitaetsstandards/goi/>

HENSSLER, M. *Die Neuordnung des Berufsrechts der Insolvenzverwalter in Deutschland*. [online]. [cit. 2024-15-08]. S. 77. Dostupné z: <https://arge->

[insolvenzrecht.de/de/newsroom/studie-zur-neuordnung-des-berufsrechts-der-insolvenzverwalter](https://insolvenzrecht.de/de/newsroom/studie-zur-neuordnung-des-berufsrechts-der-insolvenzverwalter)

Internetová stránka Asociace insolvenčních správců z.s. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.asis.cz/>

Internetová stránka Veřejného ochránce práv České republiky. *Návrh na zahájení kárného řízení ze dne 24. 2. 2017.* [online]. [cit. 2024-07-06]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/3-17-PJ-SZD-KN.pdf>

Internetové stránky Verband Insolvenzverwalter und Sachwalter Deutschlands e. V. [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://www.vid.de/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Sdělení Ministerstva spravedlnosti ze dne 14. 10. 2022 o přípravě návrhu na změnu ověřování odborné způsobilosti insolvenčních správců se zvláštním povolením.* [online]. [cit. 2024-10-07]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/dohledove-sdeleni-ministerstva-spravedlnosti-k-vykonu-cinnosti-insolvenčních-spravcu-v-souvislosti-s-aktualni-situaci-spolecnosti-sberbank-cz-a-s/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Poznatky z dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti.* [online]. [cit. 2024-15-08]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/poznatky-z-dohledove-cinnosti-ministerstva-spravedlnosti/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Informace ke zřizování (přeměně) datových schránek orgánu veřejné moci insolvenčním správcům.* [online]. [cit. 2024-17-06]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/informace-ke-zrizovani-premene-datovych-schranek-organu-verejne-moci-insolvenčním-spravcum/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Sdělení k průběhu zkoušky zveřejněné Ministerstvem spravedlnosti na webu justice.cz.* [online]. [cit. 2024-16-08]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/zkousky-insolvenčních-spravcu/obecna-jak-zkouska-probiha/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Modelové testové otázky zveřejněné Ministerstvem spravedlnosti na webu justice.cz* [online]. [cit. 2024-20-08]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/zkousky-insolvenčních-spravcu/obecna-jak-zkouska-probiha/>

Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky. *Seznam odborných akcí pro vzdělávání slovenských konkurzných správcov.* [online]. [cit. 2024-15-07]. Dostupné z: <https://www.justice.gov.sk/sluzby/spravcovia-konkurznej-podstaty-a-konkurzne-konanie/vzdelavanie-spravcov/>

MOLNÁR, P. Vývoj úpadkového práva v Českých zemích v letech 1627 až 1991. [online]. [cit. 2024-15-03]. Diplomová práce, vedoucí: HORÁK, O. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta, 2013. Dostupné z: <https://theses.cz/id/qqt88c/>

Organizační řád Ministerstva spravedlnosti ze dne 8. ledna 2024, č. j. MSP-68/2023-ORLZ-ORG/42

Stanovisko Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 27. 5. 2020, č. j. MSP-23/2020-OINS-ORIO/2

Statut Justiční akademie České republiky

Usnesení sněmu české advokátní komory č. 3/1999 Věstníku ze dne 8. listopadu 1999, kterým se schvaluje organizační řád České advokátní komory

Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb.*

Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 312/2006 Sb.*

Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 185/2013 Sb.*

Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb.*

Vláda ČR: *Důvodová zpráva k zákonu č. 252/2024 Sb.*

Vláda ČR: *Vládní návrh zákona č. 1192/0 ze dne 9. 11. 2005*

ZEZULKA, O. Postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení a dohlédací činnost soudu. [online]. [cit. 2024-15-03]. Dizertační práce, vedoucí: WINTEROVÁ, A. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra občanského práva, 2020. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/121513>

Zkušební řád Notářské komory České republiky

Zkušební řád Exekutorské komory České republiky

# Postavení insolvenčního správce v českém právním řádu

## Abstrakt

Diplomová práce si klade za cíl provést ucelenou analýzu právního postavení i procesní role insolvenčního správce. První kapitola se věnuje genezi tohoto institutu. Ve druhé kapitole je položena výzkumná otázka, zda existuje univerzální teorie definující charakter institutu insolvenčního správce a je učiněn rozdíl mezi výkonem funkce a výkonem činnosti insolvenčního správce. Třetí kapitola se zaměřuje na analýzu vybraných podmínek pro získání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce a zkoumá, zda je skutečný výkon činnosti insolvenčního správce v jeho sídle nebo v provozovně podmíněn jeho osobní přítomností. Následně pojednává o dohledu nad výkonem činnosti insolvenčních správců, kdy je proveden detailnější výzkum námětů odborné veřejnosti na reformu jeho současného nastavení. Čtvrtá kapitola upozorňuje na absenci vymahatelného systému povinného vzdělávání insolvenčních správců a za inspirace ve vybraných zahraničních úpravách nabízí možné řešení této situace. Pojednává o zkoušce insolvenčního správce, upozorňuje na sporná místa právní úpravy a představuje návrhy legislativních řešení. Je položena výzkumná otázka, zda lze obecnou zkoušku insolvenčního správce považovat za zkoušku v oblasti právní praxe, jež je způsobilá k uznání za zkoušku advokátní dle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Poslední kapitola se věnuje výkonu funkce insolvenčního správce v insolvenčním řízení. Pojednává o standardech výkonu funkce insolvenčního správce, zabývá se, zda lze dovést odpovědnost státu za škodu nebo jinou újmu způsobenou insolvenčním správcem při výkonu jeho funkce a nakonec představuje analýzu odměňování insolvenčních správců.

## Klíčová slova

postavení, insolvenční správce, insolvenční řízení

# **Position of an insolvency administrator in the Czech legal system**

## **Abstract**

This thesis aims to analyze the legal status of an insolvency administrator as well as their role as a special procedural entity in insolvency proceedings. The first chapter is dedicated to the genesis of this profession. In the second chapter, the research question is posed as to whether there is a universal theory defining the nature of an insolvency administrator and distinction is made between the exercise of their functions and the performance of their activities. The third chapter analyzes selected qualifications required to obtain a license to practice insolvency and examines whether the actual performance of the activities of an insolvency administrator is conditioned by their physical presence in their registered offices or establishments. Furthermore, the manner of supervision of the activities of insolvency administrators is examined and proposals to reform it are analyzed. The fourth chapter brings to attention that there is no enforceable system of compulsory education of insolvency administrators and, inspired by selected foreign regulations, offers a possible solution to this situation. Subsequently, the thesis describes the insolvency administrator exam, refers to problematic points of the legislation, and offers possible solutions to reform certain provisions of it. The research question is posed as to whether the insolvency administrator exam is a professional examination in the field of legal practice that is eligible for recognition as a bar examination under the Act on Advocacy No. 85/1996 Coll., as amended. The last chapter is devoted to the exercise of the insolvency administrator's functions in insolvency proceedings. It discusses the standards of insolvency practice, deals with whether the state can be held liable for damage or other harm arising in connection with the performance of insolvency administrator's functions, and finally presents an analysis of the remuneration of insolvency administrators.

## **Key words**

status, insolvency administrator, insolvency proceedings

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha č. 1: Žádost o poskytnutí informací ze dne 4. 11. 2023 a odpověď povinného subjektu

Příloha č. 2: Žádost o poskytnutí informací ze dne 8. 1. 2024 a odpověď povinného subjektu



**Adresát:**

Ministerstvo spravedlnosti  
Vyšehradská 424/16  
128 10 Praha – Nové Město  
Elektronická adresa podatelny: [posta@msp.justice.cz](mailto:posta@msp.justice.cz)

*E-mailem*

**Žadatel:**

Valentýna Vebrová  
[REDAKCE]

adresa trvalého bydliště: [REDAKCE]  
adresa pro doručování (e-mail): [vebrova.valentyna@seznam.cz](mailto:vebrova.valentyna@seznam.cz)

**Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**

V Olomouci dne 04.11.2023

Vážený,

obracím se na Vás v souvislosti s poskytnutím informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a to konkrétně s poskytnutím:

- případových studií písemné části zkoušek insolvenčního správce ve smyslu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, které se konaly od 15.02.2018 (včetně) do 07.09.2023 (včetně), a to s výjimkou případových studií, které jsou ke dni vyhotovení této žádosti zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti [www.insolvenence.justice.cz](http://www.insolvenence.justice.cz),
- doporučených řešení (vzorových odpovědí) případových studií písemné části zkoušek insolvenčního správce ve smyslu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, které se konaly od 15.02.2018 (včetně) do 07.09.2023 (včetně).

S ohledem na současnou judikaturu vyšších soudů doplňuji, že jsem studentkou pátého ročníku Právnické fakulty Univerzity Karlovy, kde v současné době píšu svoji diplomovou práci na téma: „*Postavení insolvenčního správce v českém právním řádu*“, v níž pojednávám rovněž o zkouškách insolvenčních správců a jejich procesu. Shora požadované informace potřebuji právě ke své práci.

Ve smyslu § 17 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. žádám o potvrzení předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li náklady účtovány. Informaci žádám poskytnout v písemné formě a zaslat do e-mailové schránky [vebrova.valentyna@seznam.cz](mailto:vebrova.valentyna@seznam.cz) (e-mailová schránka, z níž je zaslána tato žádost).

Za poskytnutí výše uvedených informací předem děkuji.

S pozdravem

Valentýna Vebrová  
[REDAKCE]



**MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR****Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2**

Oddělení styku s veřejností

VÁŠ DOPIS č. j.:  
ZE DNE:  
NAŠE č. j.: MSP-704/2023-OSV-OSV/4

VYŘIZUJE: Mgr. Helena Havlíková  
TEL.: +420 221997270  
FAX: +420 224 919 927  
E-MAIL: info@msp.justice.cz

**Vážená paní**  
**Valentýna Vebrová**  
**e-mail:**  
**Vebrova.Valentyna@seznam.cz**



Praha 15.11.2023

Počet listů: 1

Přílohy: 12

**Žádost o informace**

Vážená paní Vebrová,

Ministerstvo spravedlnosti dne 4. 11. 2023 obdrželo Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, týkající se poskytnutí případových studií, které byly součástí zkoušky insolvenčních správců, a doporučených řešení.

K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Jde-li o zaslání zadání případových studií, které uchazeči o vykonání zkoušky vypracovávali na termínech písemné části zkoušky v roce 2018, pak si Vás předně dovolujeme informovat, že Odbor insolvenční a soudních znalců zdejšího úřadu jako věcně příslušný útvar tyto nikterak neshromažďuje, když takovou povinnost mu žádný právní předpis neukládá (uvedené samozřejmě platí i pro následující roky). Případové studie jsou využívány výlučně pro potřeby konkrétního termínu písemné části zkoušky insolvenčního správce, resp. výlučně pro jednotlivé uchazeče, kteří v rámci této zkoušky dospějí k fázi řešení případové studie. V tomto období byla navíc zadání případových studií poskytována uchazečům v rámci zkoušky výhradně v tištěné podobě (na rozdíl od let následujících, když již tato byla poskytována k vypracování v elektronické podobě). V této souvislosti uvádíme, že případové studie, které byly dohledány, lze nalézt zveřejněné na úřední desce pod odkazem [Elektronická úřední deska Ministerstva spravedlnosti ČR - DomovskaStranka \(justice.cz\)](#). Obdobně tomu je i v případě zadání případových studií, které uchazeči o vykonání zkoušky vypracovávali na termínech písemné části zkoušky v letech 2019, 2020, 2021, 2022 a 2023, přičemž dohledaná zadání pro úplnost přikládáme rovněž v příloze.

Jde-li o zadání případové studie, které uchazeči o vykonání zkoušky vypracovávali na posledním termínu písemné části zkoušky v roce 2023 (konkrétně v termínu 7. 9. 2023), pak toto Vám zasíláme rovněž v příloze tohoto přípisu, neboť pod výše uvedeným odkazem dosud zveřejněno nebylo.



Jde-li o žádost o zaslání doporučených řešení (vzorových odpovědí) shora uvedených (tj. požadovaných) případových studií, pak je nutno uvést, že příprava takových podkladů není po zpracování případových studií ze strany Odboru insolvenčního a soudních znalců zdejšího úřadu vyžadována, když vypracování případové studie má hodnotit (v souladu s kritérii stanovenými v § 9a odst. 2 vyhlášky č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců) každý člen komise pro hodnocení případových studií samostatně a nezávisle (viz § 9 a 9a shora uvedené vyhlášky).

S pozdravem

**Mgr. et Mgr. Jacek Morávek**  
vedoucí oddělení styku s veřejností  
Ministerstva spravedlnosti ČR

**Adresát:**

Ministerstvo spravedlnosti  
 Vyšehradská 424/16  
 128 10 Praha – Nové Město  
 E-mailová schránka MŠCR info@msp.justice.cz

E-mailem

**Žadatel:**

Valentýna Vebrová

adresa trvalého bydliště:

**Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**

V Praze dne 8. 1. 2024

Vážení,

dne 15. 11. 2023 mi byl doručen přípis Ministerstva spravedlnosti, oddělení styku s veřejností (dále jen „**povinný subjekt**“) ze dne 15. 11. 2023, čj. MSP-704/2023-OSV-OSV/4 (dále jen „**Přípis**“) jako reakce na moji žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „**InfZ**“) ze dne 4. 11. 2023. Obsahem Přípisu bylo sdělení povinného subjektu ohledně zveřejnění části požadovaných případových studií, jakož i zaslání vybraných případových studií v příloze Přípisu. Obsahem přípisu bylo dále sdělení povinného subjektu, že doporučená řešení (vzorové odpovědi) k požadovaným případovým studiím nejsou *po zpracování případových studií ze strany Odboru insolvenčního a soudních znalců zdejšího úřadu vyžadována, když vypracování případové studie má hodnotit (v souladu s kritérii stanovenými v § 9a odst. 2 vyhlášky č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců) každý člen komise pro hodnocení případových studií samostatně a nezávisle (viz § 9 a 9a sbora uvedené vyhlášky).*

Dne 22. 11. 2023 byl na internetovém zpravodajském portálu Seznam zprávy uveřejněn článek pana Lukáše Valáška a paní Adély Jelínkové s názvem „*Vysoce postavený úředník jde proti Blažkovi. Využil nový zákon*“ (dále jen „**Článek**“).<sup>1</sup> Součástí Článku byla informace, podle které: „*Z dokumentů mimo jiné vyplývá, že při kontrole zkouškových spisů jednotlivých uchazečů zjistili pracovníci ministerstva pozoruhodnou věc – části písemné zkoušky uchazečů -takzvané případové studie - se v části případů značně shodovaly s vzorovými řešeními, které ministerstvo nechalo vypracovat pro hodnotitele zkoušek, aby podle nich mohli zkoušky opravovat.*“

Z výše citované části Článku proto vyplývá, že povinný subjekt (odbor insolvenční a soudních znalců, či od 1. 1. 2024 odbor insolvenční) ve skutečnosti disponuje doporučenými řešeními (vzorovými odpověďmi) k případovým studiím, které jsou součástí písemné části zkoušky insolvenčních správců, které povinný subjekt zajišťuje a organizuje. **Jedná se proto o informaci ve smyslu § 3 odst. 3 InfZ<sup>2</sup>, která se vztahuje k jeho působnosti a kterou fakticky disponuje.**

<sup>1</sup> Viz webová stránka Seznam Zprávy [https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-afera-u-blazka-sef-odboru-podal-protikorupcni-oznameni-na-jeho-namestka-240084?fbclid=IwAR1YOgK5t3crveVoTiUtePkZeB2lr18F\\_DLpbNy7mqnc-VrX3Uol\\_sPtE&zn=aWQIM0QxMTcwNjQzMDc1NTQ1MTM4ODE5MvU3Q3QIM0QxNzA0MTQ2OTU2LjI1NSU3Q3RIJTNEMTcwNDE0Njk1Ni4yNTUIN0NjJTNEOEY1MTBCRUy1Q0MvRjMvQUY1RUUxNUE0N0U1ODk1MzQ%3D](https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-afera-u-blazka-sef-odboru-podal-protikorupcni-oznameni-na-jeho-namestka-240084?fbclid=IwAR1YOgK5t3crveVoTiUtePkZeB2lr18F_DLpbNy7mqnc-VrX3Uol_sPtE&zn=aWQIM0QxMTcwNjQzMDc1NTQ1MTM4ODE5MvU3Q3QIM0QxNzA0MTQ2OTU2LjI1NSU3Q3RIJTNEMTcwNDE0Njk1Ni4yNTUIN0NjJTNEOEY1MTBCRUy1Q0MvRjMvQUY1RUUxNUE0N0U1ODk1MzQ%3D).

<sup>2</sup> Podle § 3 odst. 3 InfZ: „*Informací se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.*“

Disponuje-li proto povinný subjekt doporučenými řešeními, která jsou informací ve smyslu InfZ, je povinen je podle § 2 odst. 1 InfZ žadateli poskytnout. Skutečnost, zda je či není příprava doporučených řešení případových studií po zpracování případových studií požadována, či to, kdo případové studie hodnotí, nemá na danou věc z logiky věci žádný vliv. **Jak plyne z výše uvedeného, doporučená řešení případových studií jsou informací ve smyslu InfZ, a povinný subjekt doporučenými řešeními disponuje. Povinný subjekt byl proto povinen tuto informaci poskytnout již na základě méj první žádosti o informace ze dne 4. 11. 2023.**

S odkazem na výše uvedené se proto na povinný subjekt opakovaně obracím v souvislosti s poskytnutím informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a to konkrétně s poskytnutím **doporučených řešení (vzorových odpovědí) případových studií písemné části zkoušek insolvenčního správce ve smyslu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, které se konaly od 15.02.2018 (včetně) do 07.09.2023 (včetně).**

Ve smyslu § 17 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. žádám o potvrzení předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li náklady účtovány. Informaci žádám poskytnout v písemné formě a zaslat na e-mailovou adresu [Vebrova.Valentyna@seznam.cz](mailto:Vebrova.Valentyna@seznam.cz) (e-mailová schránka, z níž je zaslána tato žádost).

Za poskytnutí výše uvedených informací předem děkuji.

S pozdravem

Valentýna Vebrová

**MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR****Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2**

Oddělení styku s veřejností

VÁŠ DOPIS č. j.:  
ZE DNE:  
NAŠE č. j.: MSP-29/2024-OSV-OSV/4

VYŘIZUJE: Mgr. Helena Havlíková  
TEL.: +420 221997270  
FAX: +420 224 919 927  
E-MAIL: info@msp.justice.cz

**Vážená paní**  
**Valentýna Vebrová**  
**e-mail:**  
**Vebrova.Valentyna@seznam.cz**



Praha 19.01.2024

Počet listů: 1

Přílohy: 0

**Žádost o informace**

Vážená paní Vebrová,

Ministerstvo spravedlnosti dne 8. 1. 2024 obdrželo Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kterou se opakovaně domáháte poskytnutí doporučených řešení (vzorových odpovědí) případových studií písemné části zkoušek insolvenčního správce ve smyslu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, které se konaly od 15.02.2018 (včetně) do 07.09.2023 (včetně).

K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Jak Vám již bylo řečeno přípisem zdejšího úřadu č. j. MSP-704/2023-OSV-OSV/4 ze dne 15. 11. 2023, příprava takových podkladů nebyla po zpracování případových studií ze strany bývalého Odboru insolvenčního a soudních znalců zdejšího úřadu dle jeho vyjádření vyžadována, když vypracování případové studie má hodnotit (v souladu s kritérii stanovenými v § 9a odst. 2 vyhlášky č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců) každý člen komise pro hodnocení případových studií samostatně a nezávisle (viz § 9 a 9a shora uvedené vyhlášky).

K výše řečenému dle sdělení aktuálně věcně příslušného Odboru insolvenčního zdejšího úřadu nově dodáváme, že předloží-li zpracovatel spolu se zadáním případové studie i doporučené řešení, pak takto činí zcela nad rámec požadavků zdejšího útvaru; tyto totiž striktně vycházejí z platné a účinné právní úpravy, zejm. z díkce ustanovení § 37 ZIS ve spojení ustanovením § 9 a § 9a vyhlášky č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců (dále jen „vyhláška“), která nic jako *doporučená řešení případových studií* nezná (z uvedených ustanovení vyhlášky naopak vyplývá, že vypracování případové studie má, v souladu s vymezenými kritérii, hodnotit každý člen komise pro hodnocení případových studií samostatně a nezávisle).

Vzhledem k uvedenému, v případě, že zpracovatel ve své e-mailové zprávě zašle pověřenému zaměstnanci věcně příslušného útvaru zdejšího úřadu spolu se zadáním případové studie<sup>1</sup> i její doporučené řešení, pak, na rozdíl od samotného zadání, toto není věcně příslušným útvarem zdejšího úřadu dále evidováno (nezakládá se do spisů jednotlivých uchazečů a není ani nijak archivováno); pověřený zaměstnanec z takového e-mailu stáhne (uloží) pouze požadované zadání případové studie a tento následně ze své e-mailové schránky odstraní.

S ohledem na uvedené tak nezbyvá než uzavřít, že věcně příslušný útvar zdejšího úřadu požadovanými dokumenty skutečně nedisponuje tak, jak Vám bylo již řečeno výše citovaným přípisem.

S pozdravem

**Mgr. et Mgr. Jacek Morávek**  
vedoucí oddělení styku s veřejností  
Ministerstva spravedlnosti ČR

---

<sup>1</sup> toto zpracovatelé zasílají e-mailovou zprávou k rukám jediného (pověřeného) zaměstnance příslušného útvaru